

31/3/25

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 27-వ తేది గురువారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస శుద్ధ అష్టమి ౮.

No. 125
సంచిక ౧౨౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గాఢ గొప్పవారిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును.
బెఱుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విజేతములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 109 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

నంధూరి వెంకటసుబ్బారావు యెంకి పాటలు
బి. ఏ. గారి

విద్యాధికులచేత ప్రశంసగనినవి. పత్రికారాజములచేత ప్రసిద్ధికెక్కినవి. సర్వజనాదర
ణీయుముగ పాడబడుచున్నవి. స్వరలిపితో కలిపి ముద్రింపబడుచున్నవి.
ఫెదర్వెట్ కాగితము చక్కని అచ్చు, మంచిబైండు, పుస్తకము వెల రు 1-0-0.
కొద్దికాపితే ప్రచురించబడుచున్నవి. వెంటనే అర్జును పంపగోరము.
జి ఎస్. శాస్త్రి అందు కంపెని, బుక్ సిల్లర్స్ పబ్లిషర్స్ కమిషన్ ఏజంట్లు, లోపాలుపెట్టె నెం 110 మద్రాస్.

వీరవీబందే 20దిన ముల
మందుకి-0-0
వి. పి. చారి
ప్రత్యేకము.

వీర్యబలమే మనుజునకు బలము - సంసారసుఖమే గృహస్థునకు సుఖము
వీరే పోయిన వీర్యమును గట్టిపరచి ఎటువంటి శుక్లస్థవ్యాధివైన రూపుమాపుట కీమందు లోకప్రసిద్ధికెక్కినది.
ముత్రములోను, స్వప్నములోను, స్త్రీ ప్రసంగములోను వీర్యము పట్టమగుచున్న తెక్షణం నిలిపివేయును. ఎంతబలహీనుడైనను
ముసలివాడైనను 1 ముత్ర కేయనించునపుడు నేవించిన ఒకటి రెండు గంటలలో నరములకు అద్భుతముగా శక్తి కలుగును. ముసలి
తనమును పోగొట్టి నూతనయావనము బలము కలిగించి సంతాన మొనగటలో సంతోషపెట్టింది. 2 సీసాలలో నపుంసకత్వము తొల
గును. గుణమియినో సొమ్ము వాపసు చేయబడును లేక లేనియోగ్యతాపత్రము లందిన దివ్యవృక్షము.
అమృత రత్నాకరము 45, బందరువీధి, మద్రాసు.

న మ్మ క ము క ల్లి లే దు మోసములేదు
వై మూడు అంశములను చక్కగా గమనించ తగినవి.

స్త్రీలు పురుషుల చేతి గొలుసులు

హారములు, పురుషులు చేతికి ధరించు పలరకముల బంగారుగొలుసు, మంజీరి గడియారముగొలుసులు, సావా
ఉంగరములు, రాళ్లఉంగరములు, వంకీలు, పద్మాణములు, మోపులు అన్ని రకములవెండిగల మోసద్ద సిద్ధముగావున్నవి.
లేనివి అర్జరిచ్చిన సకాలములో తయారుచేసి యిచ్చెదము. చవరం బంగారుకు సీమవెండికి పూచీసిచ్చెదము.
ఉబ్బిడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెని, 25 వైబా బజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వెల్లింగ్ టన్ సిసీమా 953
22-8-25 శనివారమునుండి, 24-8-25 తేది శుక్రవారమువరకు
ఉత్సాహమును గలిగించు సీరియల్
రైడర్స్ ఆఫ్ ది వ్లెయిన్స్
3 వ భాగము
బాక్ పెట్టిక్, మారిల్ డివిల్సువారిసాహసకార్యములు చూడతగినవి
ప్రేమ, భయంకరమైన ప్రయాణము, మట్టలు, గు
ర్వాటులు మొదలగునవి గోగిన ఒక అద్భుతకథ.

క్రాన్ థియేటరులో
22-8-25 శనివారం నుండి, 28-8-25 శుక్రవారము వరకు
ప్రతిదినము 2 ప్రదర్శనములు 6 గం-15 ని, 9 గం-30 ని
శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నం 3 గ. 15 ని. మాటస్సిగదు
అనందమును గలిగించు అత్యద్భుత
విష్ణు అవతారం లేక శ్రీ కృష్ణుల
8 పెద్ద రీల్సుగలవు
మదక్ థియేటరువారిచే తయారుచేయబడినది విష్ణు
పురాణము కథ ననుసరించి తయారుచేయబడినది.

స్వాతంత్ర్యలక్షణము
ఇది స్వాతంత్ర్యతత్వమును బోధించు
అపూర్వగ్రంథము
ఆంగ్లమున విరివివేశభక్తుడగు తెరెస్సు మెక్స్ లీగారు
రచించిరి.
గుంటూరుజిల్లా బ్రాహ్మణకోడూరు బాతీయ పాఠశా
లోపాధ్యాయులు ఓ. గేటి వెంకటసుబ్బయ్యగారిచే ఆంధ్రీ
కృతము.
భావగర్భితము. క్రైస్తవజన్మసరము ప్రతి ఆంధ్రుడును
చదివితీరవలెను కొద్దిప్రతులు స్థానిక ముద్రితము త్వరపడుడు
వెల రు 1-0-0
మొత్తముగాకొనువారికి కమీషను యివ్వబడును
నలయువారు గ్రంథకర్తకు గాని లేక గుంటూరుజిల్లా
కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగాని ప్రయత్నింతు.

గుత్తి అదనపు పోలీసుదళము

కోర్కీగారి వ్యక్తిగతము

(4)

డి. బి. పి. కేశవశెట్టిగారికిని వ్రాయుచున్నాడు:—
నబో ఇనస్పెక్టరు బదలాయింపు

నేనకను నాపై మోపబడిన కేసులలో చివరదానిని గూర్చి చెప్పించెదను. కోర్కీగారు తమ నివేదిక 18 వ తేదీ చివర భాగమున నిట్లు వ్రాసిరి:—

“ఒక విషయము మాత్రము ప్రత్యేకముగ దలపవలసి యున్నది. 1923 నవంబరు 30 వ తేదీన కేశవశెట్టిగారు అప్పుడు పోలీసు జిల్లానూపరింటెండెంటుగనున్న రామచంద్రయ్యగారి కొక లేఖ వ్రాయుచు సబ్ ఇనస్పెక్టరు బదుణ్ణిపై కొన్ని అభియోగముల నాటించిరి. ఆసబ్ ఇనస్పెక్టరును గూర్చి నా యెదుట సాక్ష్యములో దలపబడిన దానికన్న యెక్కువేయి యును దలియదు. ఆసాక్ష్యముబట్టి చూడ 1923 సం॥ మంత్ర యును ఆయన మిగుల శ్రద్ధవరిశీలులలో కాంతిని గాపాడగల్గె నని తెలియుచున్నది. ఆయనను కేశవశెట్టిగారు లేఖ వ్రాసి నాడే బదలాయింపువలన ఆయన లేఖ మీద రామచంద్రయ్య గురగారియను చర్యదీసికొనలేదు. లేఖనుగాక మైన అదయముల నమ్మకేమో నాకు దలియదు. ఆతరువాత ఒక నెలకు జరిగిన తన బదలాయింపును గూర్చి బదురుణ్ణిగారే చెప్పుచు ఆయనకు కారణము అక్కడే వారల ప్రాప్తమయినయ్యు, ఈ విషయ మాయనతరువాత వచ్చినవారికి బాగా దలియుననియు సబ్ ఇనస్పెక్టరు జెప్పినది నిజము కాక పోవచ్చును. అయితే ఆయన తరువాత వచ్చిన సబ్ ఇనస్పెక్టరు అదినరకు చింతలచెరువులో నుంచబడిన కాన్స్టేబులును తొలగించుటవలన ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీన అల్లరి యొకటి జరిగెను. క్రొత్త సబ్ ఇనస్పెక్టరు రాను జేసినపనికి కారణమును నెవనుకొర్రలో సాక్ష్యమునందు దెలుపగలెనని కేశవశెట్టిగారు నన్ను నమ్మించగారి. ఆయన భయమువలన నట్లుజేసెనో లేక జేయవలె నను నుద్దేశ్యముతో జేసెనో చెప్పజాలము. హామిల్టనుగారు యీచెప్పిన విషయములు తృప్తికరముగ లేవని తెల్పెను.

ఇంతకును కోర్కీగారు చెప్పినదేమనగా:—

1. సబ్ ఇనస్పెక్టరు మంచి సమర్థుడు. ఆయన స్వయముగ నాలోచించి పనిజేయుటవలననే 1923 వ సం॥ మూల క్లిష్టపరిస్థితులందు గూడ కాంతిక్రమములకు భంగములేకుండ నుండెను.

2. బదురుణ్ణిగారిలో నున్నంతకాలమును యెవ్వరును సాహసించి నేరముల జేసెడివారు గారు.

3. అందుచేత కేశవశెట్టిగారు 1923 నవంబరు 20 వ తేదీన ఆయనను బదలాయింపువలననదిగ జిల్లానూపరింటెండెంటు రామచంద్రయ్యగారికి వ్రాసెను.

4. 1924 జనవరి 29 వ తేదీన బదురుణ్ణి సాహాయును బదలాయిచిరి. దీనికి కారణము కేశవశెట్టిగారి ఉత్తరమే క్రొత్తసబ్ ఇనస్పెక్టరు బందోబస్తు కాన్స్టేబులును తీసివేసెను. ఇదిగూడ కేశవశెట్టిగారి ఆ ప్రాంతములలో గల ప్రతిభకల్పనే.

5. దీని ఫలితముగనే 1924 ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీన చింతలచెరువులో చిన్నారప్పరెడ్డిగారు ప్రతిపక్షుల యిండ్లను లూటీ జేయుప గల్గెను.

స్పెషలు ఆఫీసరు యిట్టి తర్కము జేయుటకు జిల్లామేజస్ట్రిటు శిక్ష ఉత్తరువునుండియే పూర్తిగ నంతను దీసికొనెను ఒకటి మాత్రము స్పెషలుగ గాన్పించుచున్నది. కోర్కీగారు చింతలచెరువు దొమ్మికిను వివరములు తన యెదుట నుంచబడిన వానిని చదువలేదు. వానిని జదివినయెన్నయెడల అబద్ధము లన్నియును సత్యములని నమ్మియుండనివారే.

చింతలచెరువు దొమ్మికిను జ్యూరీకి దెలుపబడిన విషయములు కొన్ని జూచినయెడల కోర్కీగారికి సత్యములను మారున నున్న వానిని గ్రహించుట కెంత శక్తిగలదో తెలియగలదు. 1922 డిసెంబరు 6 వ తేదీన చింతలచెరువు గ్రామమున మునసము బుద్ధారెడ్డిమీద దొమ్మి చేసినట్లుగా కేసు గుత్తి తహశీల్దారువద్ద దాఖలు జేయబడినది. 1923 డిసెంబరు 7 వ తేదీన బుద్ధారెడ్డి అధికారిగను పిటిషను— ప్రభువు చిన్నారప్పరెడ్డి యీ హత్యకేసులో తనకు వేయిరూపాయల భాగమిస్తా నన్నాడని యీ తా నక్కరలేవంటిని జెల్పెను.

(చ.రా) నెవ ను జడ్జి తన తీర్పు 4 వ పార్టరలో నిట్లు జెల్పెను. “ఏమో ధన సహాయము జేసినట్లు మున్నటుల బుద్ధారెడ్డి ప్రాసిక్యూషను

పక్షమున సాక్ష్యములో దెల్పినమాటలు కల్పనలు. ఇంతయును కోన తిమ్మారెడ్డియాలమున జరిగెను. ఫోర్మరికేసును బలపరుచుకొనుటకై యిట్లు జేయబడినది. ఈ విషయములు స్పెషలుగ గాన్పించుచున్నది

1923 జనవరి 28 వ తేదీన హంపయ్య జిల్లానూపరింటెండెంటుకు బుద్ధారెడ్డిమీదను వలసన్నమీదను పిటిషను జెల్పి కొనుచు పోలీసు రక్షణ గావలెనని కోరెను. ఇతర సంగతులన్నియు జరిగెను. 1923 మే 26 వ తేదీన బుద్ధారెడ్డి హత్య ప్రయత్నము జేసినందులకు సర్వీసునుండి దీసికొని జేసిరి. దాని మీద అప్పీలేమియును జేయలేదు. 1923 జూలై 29 తేదీన బందోబస్తు కాన్స్టేబులయెదుటనే పెద్దపెద్ద అల్లరులజరిగెను. అందులో ఒకదానిలో హంపయ్యయే మరీ 48 నుండియు పోలీసువారిచే చార్జి చేయబడిరి. హంపయ్యమీదను యితరులమీదను చేపడినకేసు అబద్ధమని కొట్టివేయబడినది. కాని సాయంత్రము రి గంటలకు దొమ్మిజరిగిన మాటమాత్రము నిజమని నిశ్చయింపబడినది. దానిమీదల పోలీసువా రేమియు చర్యదీసికొనలేదు. అందుచేత యితరులు కంప్లెంటు జేయవలసివచ్చెను.

బందోబస్తు కాన్స్టేబులు

బందోబస్తు కాన్స్టేబులను చింతలచెరువులో నెవ్వడెందుకుజెల్పికో దెలుపవలసియున్నది. బదురుణ్ణిగారు స్పెషలు ఆఫీసరుయెదుట నిట్లు జెల్పిరి.

“నేను గుత్తిరాగానే ఆయన ప్రభావమును కాంతిని గాపాడుటకును అచట కాన్స్టేబులును నుంచవలెనని ఆయన తలంచెను. ఆయన ముగ్గురు కాన్స్టేబులును పంపుటకు యేర్పాటుజేసెను. వారక్కడనే కాపురముండవలయును. అచట వ్యవహారపరిస్థితులగూర్చి పోలీసు సర్కిలు ఇనస్పెక్టరుకు దెల్పి ఆయన నెవ్వరితో నెక్సనులక్రింద చర్యదీసికొన ప్రారంభించెను. 1923 జనవరి 27 వ తేదీన చార్జిషీటు దాఖలు జేయబడినది.”

1923 జనవరి 27 వ తేదీన గుత్తివేషహానుడైరిలో నీక్రిందివిధముగ వ్రాసియుండెను. ఇది చింతలచెరువు కేసులో అనంతపురం నెవనుకొర్రనందు దాఖలుజేయబడినది.

“సర్కిలు ఇనస్పెక్టరు ఉత్తరువు ప్రకారము పోలీసు కాన్స్టేబులును 180 అంకు 676 నెంబరులవారికి చింతలచెరువు బందోబస్తు ద్యూటీమీద 97 ఇచ్చు తుపాకీతోను నెం 97 కల్పాతోను, 16 నుండ్రని తోటలతోను, రెండు బోమటు తోటలతోను పంపిరి. మాడు రోజులకొకసారి వేషము రిపార్టు పంపవలసినదిగ వారి కుత్తరువుజేసిరి.”

నెవనుకొర్రలో ప్రాసిక్యూషను పక్షమున 35 వ సాక్షిగ విచారించబడిన అక్కింగు సర్కిలుఇనస్పెక్టరు సాక్ష్యముచు “యిరుపక్షముల మధ్యను రాళ్లు రువుకొనుట 1923 జనవరి 15 వ తేదీన ప్రారంభమయ్యెనని జెల్పెను. ఆరోజుననే నేను ఆగ్రామమున బందోబస్తు ద్యూటీమీద ముగ్గురు కాన్స్టేబులును నుంచితమి. ఆదరభాస్తు నాదగ్గరకు వచ్చెను. అది హంపయ్యచే బంపబడినది.

హంపయ్య జిల్లానూపరింటెండెంటుకు తెలుగులో పంపుచున్న పిటిషను నుండి యీక్రిందిభాగములు చూచినయెడల ఆగ్రామములో వ్యవహారము లెట్లుండెనో తెలియగలవు. అది 1923 జనవరి 28 వ తేదీ (జంపబడినది).

“నాకొడుకులు ఒకరికి 10 యేండ్లును మరెయ్యికి 3 యేండ్లును గలవు. పైదెలుపబడిన అక్కి వారు హక్కుదారులు. ఇప్పుడీగ్రామమున రెడ్డి ఉద్యోగముననున్న బుద్ధారెడ్డి మాదాయది... ఆయన నా నాకారులు పనిజేయకుండ జేసెను. ఆయన క్రింద బోయలు మాదిగలు 20 మందిగలరు. వారలు కల్లు ద్రాగి ప్రతిరాత్రియును నాయింటిమీద రాళ్లుజేయుచుందురు. బుద్ధారెడ్డి గ్రామమునసగుటచేత ఆయనయిప్పుడు వచ్చినటుల రిదోర్లు వ్రాయుచుండును. ప్రభువులు దయయించి తగిన బంపొబస్తు చేయకున్నయెడల మైనరుల అక్కి కాజేయుటయేగాక నమ్ములను గ్రామమునుండిగూడవెళ్లగొట్టెదరు. కాబట్టి ప్రభువులు మాగ్రామమునకు విచ్చేసి వ్యవహారమునుపరిశీలించి నాకు తగు సహాయమును జేయవలెనని కోరుచున్నాను. తక్కుడుద్యోగుల నివటికి పంపినయెడల వ్యాయము జరుగజాలదు”

ఈపిటిషను మీద అక్కింగు సర్కిలు ఇనస్పెక్టరు 1923 మార్చి 9 వ తేదీ నిట్లుతరువు జేసిరి.

“చింతలచెరువులో బండ్లబస్తుకుముగ్గురు కాన్స్టేబులుగలరు. దరఖాస్తుదారు మలేయము భయపడవక్కరలేదు.” మరల అక్కింగు సర్కిలుఇనస్పెక్టరు నెవనుకొర్రలో సాక్ష్యము నిచ్చుచు కాన్స్టేబులును వారిమూలమున జెల్పిరినోలేదో చెప్ప

లేనుగాని నేనే స్వయముగ నట్లుజేసిరినని చెప్పగలను.” అని జెల్పిరి.

ఈ పనిని సర్కిలుఇనస్పెక్టరు జేసెనుగాని బదురుణ్ణి సాహాయుగాని బదురుణ్ణిగారు వేషము హానుడైరిలో వ్రాసినదానిని బట్టియే తెలియగలదు. అందుచేత కోర్కీగారు యీ పనిని బదురుణ్ణిగారే చేసిరిని చెప్పజాలరు. క్లిష్టపరిస్థితులలో కాంతిని భద్రముజేయుటలో జయముగాంచెననిగాని చెప్పజాలరు.

విధన హంపయ్య జిల్లానూపరింటెండెంటుకు 1923 ఆగస్టు 22 వ తేదీన మరెయ్యికి పిటిషను బంపుకొనుచు నిట్లు జెల్పెను:—

“ఇనస్పెక్టరు బదురుణ్ణి సాహాయు యీ దొంగకేసును రికార్డుజేయుటలో తోడయ్యెనని నమ్ముటకు మీదరఖాస్తు దారునకు కారణములు గాన్పించుచున్నది. గుత్తి హానుడైరిలో నిలు సబ్ సాహాయు క్రిందటి నెల 30 వ తేదీన చింతలచెరువుకు పోయెను. ఆయనయెదుటనే 31 వ తేదీన మరునాడు బుద్ధారెడ్డిపార్టీ దొమ్మిజేసెను. వెంటనే ఆనాడేరిపార్టుఅవసరముగ పంపబడినది. గుత్తి సబ్ మేజిస్ట్రేటును, సర్కిలు ఇనస్పెక్టరును ఆగ్రామమునకు ఆగస్టు 1 వ తేదీన వచ్చి విచారించిరి. వీరిద్దరికిని వ్యవహారము లెట్లుండెనో సత్యము దెలిసియుండవలెను. హానుడైరిలో రిపార్టులో దొమ్మిదారుల పేర్లు దెలుపబడలేదని దరఖాస్తుదారుకు దలియుచున్నది. ఇట్లు జేయుటలో హానుడైరిలోనిటుకు దురుద్దేశ్యముండును. కేసు విచారణ నిష్పాతీకముగ జరుగలేదు. సబ్ ఇనస్పెక్టరు బదురుణ్ణిను హానుడైరిలోనిటును వకీలు తిమ్మారెడ్డి చేతులలో బడిపోయిరి మొదటి కంప్లెంటులో ఆమె పేరులేదు. మొదటి రోజున ఆమెపేరు సబ్ మేజిస్ట్రేటుకుగాని పోలీసు ఇనస్పెక్టరుకుగాని దెలుపబడలేదు.

“సబ్ ఇనస్పెక్టరు బదురుణ్ణి సాహాయు పక్షపాతముతో బనిజేసినటుల ప్రభువులు నమ్మకము బూనిరిని వ్యాయమును నిల్పుటకై వారిని బదలాయింపువచ్చును.”

చివర పార్టరలో మాటలను బాగా గమనించండి. బదురుణ్ణి పక్షపాతముగ పనిజేసెనని మీరు నమ్మునెడల దయచేసి బదలాయింపండి. పోలీసు సహాయము కావలెనని కోరిన విధన బదురుణ్ణిను నమ్మలేదని స్పష్టముగ దలియుచున్నది. అప్పుడాగ్రామమునందలి వ్యవహారము లెట్లుండెనో నాకు దలియనే దలియదు. నే నామెకు అప్పుడుగాని అంతకు ముందుగాని వ్యాయవాది సలహాదారుడుగ నుండలేదు.

చింతలచెరువు దొమ్మికినులో నెవనుజడ్జి జ్యూరీ క్రింది విషయముల జెల్పెను.

“మందు మీరు మొదటి ముద్దాయి చిన్నారప్పరెడ్డి జిల్లాపోలీసు నూపరింటెండెంటుకు 1923 సెప్టెంబరు 6 వ తేదీన పంపిన పిటిషనునుగూర్చి ఆలోచింపవలయును. ఇదంతయును మీ కనేకసారులు చదివి వినిపించబడినది. ఈ సందర్భమున వివరంకరింపిల్లెగారు 1923 అక్టోబరు 26 వ తేదీన జ్ఞాప్తము గారికి వ్రాసిన లేఖ కలదు. అందు మొదటి ముద్దాయికి బాంబుజోని భయమున్నటుల దెలుపబడినది. ఆ ఉత్తరములో దెలుపబడిన విషయములగూర్చి జిల్లాపోలీసు నూపరింటెండెంటుకు యెక్కువ దెలియునని ఆయన అందు జెల్పెను. రామచంద్రయ్యగారు మొదటి ముద్దాయి విషయమున జాగ్రత్త దీసి కొనవలసినదని అక్కింగు ఇనస్పెక్టరుతో జెప్పినటుల సాక్ష్యము నందు జెల్పిరి. ఇనస్పెక్టరుగాకుకూడ యేదో జాగ్రత్త దీసికొనుచున్నట్లే జెల్పిరి. ఆయన ప్రాణమున కుపద్రవము గలదని నిజముగా తెలంచినవారే ఆలేఖను వ్రాసిరి. చచ్చిపోతూ జెప్పిన సాక్ష్యమున కున్నంత విలువ దీనికి గలదు.”

1923 సెప్టెంబరు 6 వ తేదీన చిన్నారప్పరెడ్డి జిల్లానూపరింటెండెంటుకు వ్రాసినలేఖలో నీక్రిందిభాగములు జూచినయెడల సబ్ ఇనస్పెక్టరు బదురుణ్ణి నడత యెట్టిదియో కొంతవరకు దెలియగలదు.

“పులివంతల, జమ్మలమడుగు తాలూకాలనుండి హంతకులను డబ్బిచ్చిరెప్పించి గుత్తి నిన్న జేర్చి యిచట గుత్తిలో అన్యారెడ్డి యింట నుంచినటుల దరఖాస్తుదారునకు రూఢిగ దలియుచున్నది.

“క్రొత్తగ యీ ఊరు వచ్చిన యీహంతకులు నిన్న సాయంత్రము వకీలు లక్ష్మీరెడ్డియిట్లు యొక్కడనున్నదో అప్రేక్షించి అంతా జూచిరి. ఈవిషయము గుత్తిపోలీసు సబ్ ఇనస్పెక్టరుకును సబ్ మేజిస్ట్రేటుకును దెలుపబడినది. సబ్ ఇనస్పెక్టరుగారు దరఖాస్తును పంపినవారికి దానిని రిప్పి పంపివేయుచు ఏమి యేర్పాట్లు జరిగినో తెలుపవలసినదిగ మత్తరువుచేసెను. దీనిని జూచినయెడల గుత్తి సబ్ ఇనస్పెక్టరు యీ విషయము నెంత

తెలిగ జూచినదియు దెలియగలదు. పరిశీలుల తీవ్రతను గమనింప నట్లు దెలియును. ఏమేమి యేర్పాట్లు జరిగినో దరఖాస్తుదారు డు దెలుప నక్కరలేదు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు క్రొత్తవచ్చిన వారెవరో విచారించి కనిపెట్టి న్యాయవిరుద్ధముగ పనుల జేయకుండ జూడవలయును. ఇదియు మరికొన్ని పరిశీలులను జూడ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు తివ్యారెడ్డిగారి పక్షమున జేసి ఆయనయు ఆయనపక్ష మువారును యిష్టము వచ్చిన పనులకు సాహసించి జేయుటను వసతి గలగజేసెనని తెలియగలదు."

దీనిమీద సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు 1923 నవంబరు 17 వ తే దీని రిపోర్టు బంపుచు నిట్లు వ్రాసెను.

"సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు పై గావించిన ఆరోపణలపట్టి చూడ ఆయన అసామర్థ్యము దెలియుచున్నది. దరఖాస్తుదారులకు ఆయనపై అనుమానముగలదని దెలియును. ఆయన యేదైన భయం కరవార్త విన్నగానే అందేమియు జేయజాలకుండును. దరఖాస్తు ను త్రిప్పిపంపి దరఖాస్తుదారున కేమికావలసిన నది చేయు నట్లు జెప్పును. దరఖాస్తుదారున కిది తెలియకనే దరఖాస్తును జెల్పెను."

మరల సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు చింతలచెరువు కేసులో జిల్లా మేజిస్ట్రేటుయొద్దట సాక్ష్యమిచ్చుచు నిట్లు దెల్పెను:—

"ఏ. 1 జీవితమున కేమైన నుపద్రవము గల్గునేమోకావె యుండవలసినదిగ జిల్లా నూపరింటెండెంటు గారికి. ఇప్పుడు 1923 అక్టోబరు 26 వ తేదీని నాకు బంపిన లేఖను జూడ నేను అక్టోబరు 16వ తేదీని ఏ 1కి హెచ్చరిక పంపినట్లు జ్ఞాపకము వచ్చినది. ఈనేరమునకు ముందును ఛూటింగుకేసు తరువాతను గుర్తి ఆనేతు ఏ 1ని హత్యజేయబోవుచున్నాడని తెలిసెను. ఈసంగతి ఆయనకు దెల్పి జాగ్రత్త జేసితిని గుర్తి ఆనేతు వలనన్నకు బంధువుడు."

ఈ గుర్తి ఆనేతు కోర్టుగారియొద్దట కలెక్టరుగారిచే నుంచబడిన సాక్షులలో నొకరియొద్ద ఆయన పెద్దపెద్ద అబద్ధ ములను నామీదజేసెననియు యీసందర్భమున జెప్పవలసియు న్నది. 10 యేండ్లక్రింద ఆయనయు ఆయనమేనల్లుడు వలనన్న యు ఒక దొమ్మికేసులో కట్టివేయబడి కొట్టబడిన విషయమున నేను, వెంకటరంగారెడ్డి వై. కేవలపూర్వో తోడైతినిని ఆయన చెప్పెను. ఇంతేగాక రాజీ గుదిరి ఫిర్యాది ముద్దయికి రెండుశేలరూపాయలిచ్చునట్లును, దానిలోనుండి 15 వందలు రూపాయలు కేకపిల్లె దీసికొన్నట్లును దెలుపబడెను. ఇది శుద్ధ అబద్ధము. వలసన్న ఆనేకకథలు జెప్పినట్లును పాయిగారికి దెలియును. ఈకేసుగూడన నాకేమియును దెలియదు."

నేను బొంబాయిమీదుగా ఢిల్లీ కి బోవుచుండగా రామచంద్రయ్యగారినినిని, సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు నున్న బరలాయింపింట్లును సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను విషయమున చిన్నారపరెడ్డి భయపడుచున్నట్లును వింటిని. చిన్నారపరెడ్డు మరల ప్రాణభయ మేర్పడెనని భయ పడితిని. అప్పుడు యీక్రింది లేఖను 1923 నవంబరు 30-న తేదీని వి. ఆర్. అయ్యరుగారికి బొంబాయినుండి వ్రాసితిని. నేను పొరుడనగుచేతను పోలీసువారు న్యాయ క్రమములను రక్షించుటకు సహాయము జేయవలసియుండుటచే నది వ్రాసితిని.

"డికెంబరు 31-న తేదీని జరుగు అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్ష సభకు బొంబాయిమీదుగా ఢిల్లీకి బోవుచున్నాను."

"మిమ్ములను బరలాయింపెదరని తెలియగా చాల విచారించితిని. ఈజిల్లాకిది చాలవస్తము."

"గుర్తిలో హంతకులు బాంబులతోగూడ నున్నారే అభయముల మాట యేమి? మీరును ఇన్ స్పెక్టరు 'నల్ల' సుబ్రహ్మణ్యము నుండ భయములేదని యుంటిమి. ఆయనగూడ గుర్తి విడచి పోవునని వినుచున్నాను. క్రొత్తవారాయన స్థానమున వచ్చును. ఆయన వహనాన్నియుండు. సంగతి సందర్భములు దెలిసి అనభవమున్నయెడల అంతయు బాగానే యుండును. పెద్దన్నతో మిత్రుడుగ నుండి రాకపోకలు జరుపుచున్న యిచటి హమ్మదీయ సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు యొకను గుర్తిలోనే యున్నారు. క్రొత్తగ వచ్చిన వానిని ఆయన మార్చవచ్చును."

అందుచేత ముందేమిజరుగునోయని అందరమును భయముగ నున్నాము.

మీరు యిక్కడనుండి పోకున్న బాగుండునని కోరదము. మీరు వెడలిపోవునెడల యిప్పుడున్న సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును దూరస్థలమునకు బంపి ప్రాత ఇన్ స్పెక్టరును మరల నిచ్చుటికి వచ్చునట్లు జేసి ప్రజాక్షేమమును గాపాడెదరని కోరుచున్నాను."

బదురుడ్డిగా రెడ్డివారో చూడండి. ఆయన యున్నపుడు అవిధమ, పక్షపాతముగనుండెనని దెల్పెను. చిన్నారపరెడ్డి ఆయన ప్రతిపక్షునితోజీరి ఉపద్రవము వచ్చినట్లు దెల్పెను.

నను నిర్లక్ష్యముతో నున్నట్లు దెల్పెను. కోర్టుగారు ఇండియను సివిల్ సర్వీసు సభ్యుడై వైన నేను వ్రాసితినిని దెల్పిన లేఖను వ్రాయలేదందురా? ప్రాణభయము గల్గినపుడు పోలీసువారు సామర్థ్యమును కాపిరిని ప్రభుత్వమును ప్రశ్నించి యుండెడివాడనే. అందుని ప్రజల ప్రాణరక్షణ యవసరమని జిల్లా అధికారికిని జిల్లా నూపరింటెండెంటుకును వ్రాసియుండని వాడనా!

రహస్యముగ వ్రాసిన ఉత్తరములవలన క్రొత్తసబ్ ఇన్ స్పెక్టరు చింతలచెరువునుండి కాన్స్టేబులను యెట్లు తొలగించెనో, అదియును పై అధికారి అంగీకారమును బొందక మునుపెట్లు చేసినో కోర్టుగారే తెలిపి యుండవలసినది.

సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరును క్రాసుపరీక్ష జేసినపుడు తాను 1924 ఫిబ్రవరి 6 వ తేదీని గుర్తిలో గాంధీ ఊరేగింపు జరుగుచున్నపుడు 10 వ తేదీని చింతలచెరువుకు వచ్చి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డి ను పై నేరములను హంపమ్మ దరఖాస్తులో దెల్పినవానిగుర్తి విచారించెదనని చిన్నారపరెడ్డితో జెప్పినట్లు దెల్పెను. ఇట్లున్నను చిన్నారపరెడ్డియే ఆ రోజుననే లూటింగు యేర్పాటుజేసెనని ప్రాసిక్యూషను దెల్పెను.

కోర్టుగారు నాపై గావించిన ఆరోపణలందు విషయ పరిశీలనమును జేయకుండ వైసెన నెట్లు జూచెనో దెలియగలదు. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నే నిలేఖను వ్రాసిన రెండు నెలలకు జనవరి 29 వ తేదీని బరలాయింపు జేయబడెను. ఆయనమీదకంపె యిట్లు వచ్చెను. జిల్లానూపరింటెండెంటు విచారించి పనిజేయవలసియుండెను. ఎవరు ఆ పనిజేసినను ఆరోపణలగుర్తి విచారించి అట్లు జేసియుండవలసినది. క్రొత్త సబ్ ఇన్ స్పెక్టరును నియమించిన పిదప నేను జిల్లా నూపరింటెండెంటునుగాని మరియే పోలీసు అఫీసరునుగాని జూడలేదు. నేను జిల్లాలో సర్కిలు బోతిని. 1924 ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీనరకు చెన్నపట్నములో నుంటిని. కాన్స్టేబులను తొలగించుటకు నేను తోడ్పడితినిని గావించిన నూచన నీడముగను తుంటరితనముగ నున్నది. బదురుడ్డిను తరువాత వచ్చిన సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నబీ సాహెబును సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరును కాన్స్టేబులనుతొలగించినవిషయమును గుర్తి యిచ్చిన సాక్ష్యమును జూడ అంతయును అబద్ధమని తెలియగలదు.

నేను 1924 ఫిబ్రవరిలో గుర్తి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నుంటిని. 1924 జనవరి 20 వ తేదీని చాన్స్ ఫుచ్చుకొంటిని. నాముందు బదురుడ్డిను సాహెబు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగ నుండెను. నేను చాన్స్ ఫుచ్చుకొన్న రోజున చింతలచెరువులో బందోబస్తుడ్యూటీ మీదనున్న కాన్స్టేబులు గుర్తికి వచ్చెను. 1924 జనవరి 25 నుండి రిపోర్టు జేయదగిన విషయములు ప్రత్యేకముగ నేమియు లేదని చెప్పెను. పోలీసు కాన్స్టేబులుండుట వ్యధయనియు పోలీసేవైన తప్పుజేసినయెడల అందుకు క్షింపబడుదురనియు పోలీసుకాన్స్టేబులు గ్రామములో తిరుగుచుండు రనియు నేను సుప్రహ్యాత్య అయ్యరుతో జెప్పితిని. ఈవిషయమై విచారించి యుత్తరువు జేయవలసినదిగ ఆయనను కోరి ఆవిషయము జెనరలుడ్రెగిలో వ్రాసితిని. ఆరోజున ఇన్ స్పెక్టరు గుర్తిలో లేడు. నేనుజెనరలుడ్రెగిలో మాత్రము వ్రాసికొంటిని. సబ్ జెయిలు ఖైదీలను వెల్లారు పంపజలసినదని సబ్ మేజిస్ట్రేటు దగ్గరనుండి విజ్ఞప్తి వచ్చెను. కాన్స్టేబులు లేకపోవుటవలన నేనికాన్స్టేబులును పంపితిని. జనవరి 30 నుండియు నేను బందోబస్తు డ్యూటీకి కాన్స్టేబులను పంపుటలేదు. కాన్స్టేబులు లేకపోయిరి. నేను కాన్స్టేబులను పంపనక్కరలేదని ఇన్ స్పెక్టరు చెప్పుడును నాకు జెప్పియుండలేదు. ఉత్తరువులు వచ్చునని కాన్స్టేబులు యితరపనుల మీద నియోగించితిని. జిల్లానూపరింటెండెంటు నన్నావిషయ మడుగగా నేను డ్రైమాంపించితిని. ఆయన యరారకుండెను."

సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు దెప్పిన యీక్రిందిసంగతులు నబీ సాహెబు స్టేటు మెంటును దృఢపరుచును.

"ఈకేసు యొకను ఏదేనిమిదిరోజులకు జరుగుననగా ముగ్గురు కాన్స్టేబులు బందోబస్తు డ్యూటీమీద నుండిరి. ఇప్పుడే క్రొత్తగా చాన్స్ ఫుచ్చుకొన్న గుర్తిసబ్ ఇన్ స్పెక్టరు నబీసాహెబ్ నాకు తెలియకుండ వారిని తొలగించినట్లు నాకు కాంపులో నుండగా రిపోర్టువచ్చుటచేత ఆసంగతి నాకు దెలియవచ్చెను."

వైన నుద్దరించిన భాగములపట్టి లేవనవిషయములేవనగా:

1. విభవ, హంపమ్మ పోలీసు సహాయమునుకోరి దాని నుండుకొన నిష్టముతో నుండెను.
2. అచటనున్న ఒక్క కాన్స్టేబులును క్రొత్త సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుతొలగించెను. వారచట వృధాగానుండిరిని ఆయన తలంచెను. ఇంతేగాక వెల్లారును ఖైదీలను దీసికొనిపోవుటకును యితరపనులకును ఆయనకు కాన్స్టేబులు గావలసినవైనను.

అచ్చట సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను నుండుటవలన గల్గు భయమునుగూర్చి నూపరింటెండెంటు ఆఫీసులోనున్న లేఖనుగూర్చి సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుయొరిగియుండుననియు కేకపిల్లెగారి యిష్టమున కనుసూచుగజేసి ఆప్రాంతములలో హంపమ్మ పోలీసీదొమ్మిలను జేయుటకు పీలగునట్లు జేయబడెనని కోర్టుగారు నూచించిరి. నబీసాహెబు జేసిన పనికి కేకపిల్లెగారే లోలోపల పనిజేసిరిని ఆయన నమ్ముకము. ఈ విషయమై సాక్ష్యము లేకున్న నేమి?

3. విభవ హంపమ్మ 1923 అగస్టులో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను తన శత్రుపక్షము జేరినట్లును, ఆ విషయమై విచారించవలసినదిగను, ఆమె ఫిర్యాదు నిజమైనయెడల బరలాయింపవలసినదిగను కోరుచు ఫిర్యాదు జేసెను.

4. 1923 అక్టోబరు 31 వ తేదీని కె. చిన్నారపరెడ్డి తన దరఖాస్తుమీద తీవ్రపరిశీతులలో సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు చర్యదీసికొనలేదని ఫిర్యాదుజేసెను. సర్కిలు ఇన్ స్పెక్టరు ఆయన యిట్లు జేయుట అసామర్థ్యమును జూటుచున్నదని తలంచెను.

చిన్నారపరెడ్డియొద్ద యితరులు నాకుదెల్పిన విషయముల మీద భూరఫలితములు జరుపకుండ జేయుటకై నేను నవంబరులో నుత్తరము వ్రాసితిని. దెవిగుగారో మరెవరో దానిని రహస్యపు కట్టనుండి దీసి చదివి ఇన్ స్పెక్టరు డ్రెగినిబట్టి గాక దానినిబట్టి పనిజేసినట్లు కోర్టుగారి మనస్సుకు గట్టిగ దోచెను

సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు బదురుడ్డిను బహిరంగముగ విచారించబడినపుడు సాక్ష్యములో తనబరలాయింపుకు కారణము అచ్చట నాప్రతిభయని గాని నాఉత్తరమని గాని చెప్పియుండలేదు అయిననేమి? గా|| అధ్యక్షుడు ప్రశ్ని ఉత్తరములు లేకుండ జేయుటకై దెప్పినట్లు మేము కాసనసభ్యుల మెక్వరమును స్థాని కాధికారులవద్దకుపోయి యీకష్టములన్నవి తొలగించ వలసని యడుగజాలము. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు హత్యకై జేసిన ప్రయత్నమును తొలగించుటకు పని యేమియు జేయలేని చిన్నారపరెడ్డి దెప్పిన సంగతులమీద ప్రశ్న లడిగి యుండెడివాడనే. ఇట్లైనను అనుభవసామర్థ్యములు గల్గి ప్రభుత్వముచే పంపబడిన జ్యూడిషిలు ఆఫీసరు కోర్టుగారు యివలతయును కేకపిల్లెగారు జేసిన కుట్రయని నమ్ముచున్నారు.

కోర్టుగారు నిరాధారములగు అన్యాయములను అసత్యములను దెప్పినపుడు అవి పవిత్రమున కంఠము ప్రభుత్వపుటు త్తరువుద్వారా వచ్చుననికి పవిత్రసత్యములగును.

కాసనసభ్యులైనవారు ప్రభుత్వయంత్రమందు యేవైన ఒకటిరెండు లోపములున్నపుడు అవి వారికిదెలియకపోయినయెడల అందుకు బాధ్యతగలవారికి వ్రాసిదెప్పినయెడల ప్రభుత్వయంత్రమును పడద్రోయుటకు ప్రయత్నించినవారగుదురను క్రొత్త రాజకీయ సిద్ధాంత వాదులనుబట్టి హెచ్చరిక జేయుచున్నాను.

మహమ్మదీయ వార్తలు

కాపు - హట్టు

తురకటోపీలు-దొరటోపీలు ప్రభుత్వోద్యోగులు ఎండలోపనిచేయునపుడు హట్టుపెట్టుకొనినచో గొడుగు అవసరముండదని దొరతనమువారటల పుత్తరవుచేరిరి. హట్టును పెట్టుకొనుట మతధర్మములకు (పెరియతు) విరుద్ధముగాన కాపులనే పెట్టుకొనవలెనని టర్కిఉ లేమాలు వాదించసాగిరి. మతధర్మముల ప్రకారమైనచో కాపులునుగూడ పెట్టుకొనగూడదని ఉదారులగు నితరులు తెలుపుచున్నారు. మతధర్మములకును దుస్తులకును ఎట్టిసంబంధము లేదని ఉదారుల భావము. హట్టులు క్రైస్తవుల చిన్నాములు. నమాజు చేయునపుడు సాష్టాంగము చేయునపుడును చాలియబ్బండి కలుగునని ఉలేమాలవాదము టర్కికాపులుగూడ విజాతీయములే. అలవాటుగలవలసే జాతీయములుగా భావించబడుచున్నవి. అటులే క్రైస్తవులహట్టులుగూడ వాడుకనలన జాతీయములు కాగలవు. అని ప్రతిపక్షుల వాదము. ఆస్థానస్థానములోగూడ చాలియండి హట్టులనే పెట్టుకొందురుగాని వెనుకప్రక్క అంచు ఉండదు మొండిగా నుండును. నమాజుజేయునప్పుడు ఆ మొండిభాగమును మొగమువంకకు త్రిప్పి పెట్టుకొందురు. అందువలన నమాజుకు ఎట్టి యిబ్బందియును కలుగదు. టర్కి దొరతనమువారు గూడ యిట్టి వెనుక మొండిహట్టులనే ఉత్తరువుచేరిరి. దీనిని గూర్చి టర్కిదేశపు పత్రికలలో చాల వాదోపవాదములు జరుగుచున్నవి.

మదరాసు శాసనసభ

సస్టి మెంటరీ గ్రాంటులు

(సస్టి టి తరువాయి)

చెన్నపురి శాసనసభ నిన్న ఫలహారాంతరము సమావేశమైనపుడు సస్టి మెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ జరిగెను.

గౌ॥ భా॥ బహదూరు ఉస్మాన్ సాహెబుగారు:—అటవీ శాఖకొరకుగాను రు 1200 ల నొసగవలసినదని గోరుచు, అటవీ పంచాయతీల సంఖ్యను హెచ్చించుటకుగా నీ మొత్తముగావలె ననియు, ఈ మొత్తమును వెచ్చించి స్థాపించు క్రొత్త పంచాయతీలను, ప్రభుత్వమువారికి ప్రతివత్సరమును రు 100000 ల వ్యయము తగ్గినదియు నుడివెరి.

విశ్వనాథ దాసుగారు, మొత్తమునందు రు 10 ల తగ్గింప వలెనని సవరణను దెచ్చి గంజాముల్కాలో అటవీ పంచాయతీలను లేవనియు గుంజూరు మొదలగు అడవులయందు పంచాయతీల స్థాపింపవలెననియు నుడివెరి.

రా॥ బి॥ ఎ. ఎస్. కృష్ణారావుగారు:— నెల్లూరుజిల్లా అడవుల విషయమునుగూడ దెచ్చి, అచ్చటపంచాయతీలను స్థాపించెదమని ప్రభుత్వమువారు చాలాకాలమునుండి వాగ్దానమొనర్చుచుండిరేగాని, ఆ సవరణయందుమాత్ర మశ్రద్ధ వహించుచుండిరనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వసభ్యుడు ప్రత్యక్షతర మొసగుచు గంజామునందు పంచాయతీల స్థాపించుట కనుకూలముగ అడవులు లేవనియు నెల్లూరుజిల్లా విషయము విచారించబడుననియు నుడివెరి.

సవరణ యుపసంహరించు కొనబడిన తరువాత ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను.

మిలిటరీ సెక్రటరీకి గృహమునిర్మించుటకు గ్రాంటు

గౌ॥ భా॥ బ. ఉస్మాన్ సాహెబుగారు:—గవర్నరు గారి మిలిటరీ సెక్రటరీ నివసించుట కొక భవనమును నిర్మించుటకుగాను రు 40000 ల నొసగవలెనని గోరుచు ఈ భవనమున మును నిర్మించుటకు మొత్తము 60 వేలగుననియు మిగిలిన మొత్తము రాబోవువత్సరమున గోరబడుననియు నుడివెరి.

జె. వి. సాల్వానాగారు (దక్షిణకనరా):—ప్రతిపాదన నెదుర్చుచు ఇదివరకును మిలిటరీ సెక్రటరీ లండనును గవర్నరు మొంటు హాసునందే యుండిరనియు ప్రస్తుతము క్రొత్తగా గృహమును నిర్మించుట కవసరము లేదనియు నుడివెరి. అంతియ గాక గిండియం దొక భవనముగలదు. అప్పు డాగృహమును గుర్రపుసంచులవారు దప్ప ఎవ్వరు నుపయోగించుటలేదు. మిలిటరీ సెక్రటరీ గారచ్చట నుండవచ్చును. అంతియగాక అండ మానులను గురించిన నివేదిక మీదినమున సభ్యుల కొనగబడెను. మానవులు నివసించుటకు యోగ్యముగాదని ఖండింపబడిన అండ మానులకు మామిళాలను పంపుచున్నందులకు అసమ్మతిని దెలుపుటకుగూడ సీగ్రాంటును నిరాకరింపవలెను. అనివేదికను నిన్నటి దినమున చర్చ జరుగునపు డొసగక ప్రభుత్వమువారి దినవస్తున నొసగిరి.

ఉస్మాన్ గారు:—అది గుమస్తాల పారబాటు.

సాల్వానాగారు:—అందుచే నావాక్యములలో భేదమేమియు గలుగజాలను.

సామి వెంకటాచలకెట్టిగారు:— అధికారములచే సీగ్రాంటు నెదుర్చుక తప్పినదిగాదని నుడివెరి. ఇటీవల ప్రభుత్వ భవనము ఖర్చు లపరిమితముగా హెచ్చి పోవుచున్నది. ఇది వర కెందకో మిలిటరీ కార్యదర్శులు గవర్నరు మొంటు హాసు నందే యుండి యుండగా ప్రస్తుతము క్రొత్త భవనముల నిర్మింపవలసిన అవశ్యకత యెట్లు గలిగినో చెలియకున్నది.

భా॥ బి॥ ఉస్మాన్ సాహెబుగారు:—ఇదివరకు వచ్చిన మిలిటరీ సెక్రటరీలందరను బ్రహ్మచారులగుటచే ప్రత్యేక భవనము అక్కరలేక పోయెను. ప్రస్తుత సెక్రటరీ గవర్నరుగారి అల్లుడేయగుటచే వివాహితుడైనను ప్రభుత్వభవనమున నివసించుచుండెను. క్రొత్తగావచ్చు మిలిటరీ సెక్రటరీ వివాహితుడు. అంతియగాక గవర్నరుగారి ఇతర సెక్రటరీలుగూడ వివాహితులేయగుటచే ప్రస్తుతమున్న భవనములం దెక్కువ మంది నివసించుటకు పీలులేదు. అందుచే క్రొత్త భవనమును నిర్మింపవలసి వచ్చెను.

గ్రాంటు వోటునకు బెట్టుగా 41 మంది ఆనుకూలముగను 14 గురు మాత్రము ప్రతికూలముగను వోటుజేయుటచే ప్రతిపాదన మంగీకరింపబడెను.

నూదాను ప్రభుత్వమునకు విరాళము

భా॥ బి॥ ఉస్మాన్ సాహెబుగారు మిలిటరీ సెక్రటరీ వేతనముక్రింద, నూదాను ప్రభుత్వమునకు ఒసగుటకుగాను రు 8870 ల నొసగవలసిన దని ప్రతిపాదించగా రింపబడెను

సెక్రటరీలులో క్రొత్త ఉద్యోగములు

గౌ॥ టి. ఇ. మాయుగారు చెన్నపురి సెక్రటరీలునందు తాత్కాలికముగ ఆదనముగ నియమింప నుద్దేశించిన ఉద్యోగముల వ్యయమునకుగాను రు 2700 ల నొసగవలసినదని ప్రతిపాదించగా నంగీకరింపబడెను.

విద్యాశాఖకు గ్రాంటు

గౌ॥ సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు హెన్రీ థర్న విద్యాశాఖకు రు 22760 ల నొసగవలసినదని కోరుచు, ఈ మొత్తము, రాష్ట్రీయ కప్పములలో ముజరా యొసగబడిన మొత్తమునుండి వెచ్చింపబడుననియు నుడివెరి. ఇందు పాలఘాటులోని విట్టోరియా కలాశాలయందు 1925 సం॥ జూలై నుండి బి. ఎ. తరగతి నేర్పరుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇందుకు 14200 లగును, దత్తమండలముల కలాశాల (అనంతపురము)ను మొదటి తరగతి కలాశాలను జేసిరిగాన అందరి బూటరును అసిస్టెంటు లెక్చరరుగ మార్చిన సభారీ సేటు సర్వీసులోనికి దీనుకొనుటకు రు 250 లగును. గిండి ఇంజనీరింగు కలాశాలందు విద్యార్థులకు ప్రాజెక్టుల నిర్మాణమును బోధించుటకుగాను రు 8200 లగును, ప్రతివత్సరమును ఇందువలన 30 మంది సివిలు ఇంజనీరింగు విద్యార్థులకు నీటిపారుదల ప్రాజెక్టులు, టైల్స్ నిర్మాణములు బోధించి అప్పు డప్పుడు క్యాంపులకు దీనుకొనివెళ్లుట కీ మొత్తము వెచ్చింపబడును. శ్రీకాకుళమున హయ్యరు ఎలిమెంటరీ ట్రెయినింగు కలాశాలయందు కేకండరీ ట్రెయినింగు తరగతుల నేర్పరుటకు రు 8600 వెచ్చింపబడును. గంజాము విశాఖపట్నములం దిప్పుడు కేకండరీ ట్రెయినింగు విద్యనొసగు పాఠశాలలు లేవు. శ్రీకాకుళమున, వత్సరము విడిచి వత్సరము 20 మంది తెలుగు, ఉరియా ఉపాధ్యాయులకు తరిఫీదునొసగుట కీ మొత్తము వెచ్చింపబడును. ఈ పాఠశాలలోనే హయ్యరు ఎలిమెంటరీ ట్రెయినింగు తరగతిలో అదనముగ వరియొక గుంపు విద్యార్థుల జేర్చుకొనుటకు రు 4160 లు గావలెను.

శ్రీరంగమునందలి ఎయిడెడు కేకండరీ పాఠశాలలో కేకండరీ ట్రెయినింగు తరగతి నేర్పరుటకును 4800 లు వెచ్చింపబడును.

విశ్వనాథ దాసుగారు:— ప్రతిపాదనపై మాటలాడుచు శ్రీకాకుళమున తెలుగుల పాఠశాలయనియు, అచ్చట ఓడ్ర ఉపాధ్యాయులకు తరిఫీదునొసగుట సౌకర్యముగాదనియు అందుచే బరంపురమున నీ ట్రెయినింగు తరగతుల నేర్పరుప వలెననియు నూచించిరి.

ప్రతిపాదనను సభవారిచే నంగీకరింపబడెను.

ప్రాథమిక విద్యాభివృద్ధికి గ్రాంటు

గౌ॥ రా. బ. సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు విద్యాశాఖ క్రింద ప్రాథమిక విద్యకొరకు రు 598604 ల నొసగవలసినదని గోరిరి. ఇందు రు 23802 లు, ప్రాథమిక విద్య పన్నును వసూలు జేయని తాలూకాబోర్డుల గ్రామములలో 191 పాఠశాలల నేర్పరుటకు వెచ్చింపబడును. టీచింగు గ్రాంటులను హెచ్చించుటకు రు 480000 లు వెచ్చింపబడును. విద్యాపన్నును వసూలు జేయు తాలూకాబోర్డులలోగల 452 గ్రామములందు పాఠశాలల నేర్పరుటకు రు 110288 లు, విద్యాపన్నును వసూలు జేయు తాలూకా బోర్డులలోని 287 పాఠశాలలకు ధనసహాయ మొనర్చుటకుగాను రు 85014 లు వెచ్చింపబడును. ఈ మొత్తము రాష్ట్రీయ కప్పములలో ముజరా వచ్చిన ధనమునుండి వెచ్చింపబడును.

విద్యను మార్చవలెనుగాని పాఠశాలల సంఖ్యను హెచ్చించుట లాభముకాదు

పి. అంజనేయులుగారు ప్రతిపాదనపైన మాటలాడుచు ప్రస్తుతము ప్రాథమిక పాఠశాలలం దొసగబడుచున్న విద్యను తీవ్రముగ ఖండించి, విద్యాపద్ధతుల మార్చునంతవరకును, పూరిక పాఠశాలల సంఖ్యను హెచ్చించుటవలన నెట్టి యుపయోగమును గలుగజాలదని నుడివెరి. ప్రస్తుత మీపాఠశాలలందు పసిబాలరకు విదేశీయపు కథలు, విదేశీయము ఉచ్చారణను నేర్పెదరు. విదేశీయము పాఠములను నేర్పెదరు. వారు పాఠశాలలందు నేర్చుకొనువానికిని, తమ ఇండ్లయందు వినుదానికిని ఎట్టి సంబంధమును నుండదు. రామకృష్ణాది దేశీయ పీఠుల చరిత్రలను బోధింపరు. వీనివలన పిల్లలు పూర్తిగా విజాతీయులగుచున్నారు. ఈ విషయమును మంత్రిగారు గమనింపవలెను. అవసరమునో ప్రాథమిక పాఠశాలలకు జాతీయ ప్రతిభ కనుగుణముగ నుండు వాచకముల రచింపజేయవలెను.

వీరయ్యుగారు:—అంజనేయులుగారు చెప్పిన విషయముల బుపరుచుచు ఈ కాలమున ప్రాథమిక పాఠశాలలందు, “కాశ్యపేనివాడుకుటివాడు కండ్లలేనివాడుని గ్రుడ్డివాడు” అను పా

ఠములను బోధించుచుండురనియు ఈ విషయముల పాఠశాలలందు ప్రత్యేకముగ నేర్చుకొనవలసినవి గావనియు ఇట్టి విద్యాపద్ధతిని మార్చవలెననియు గోరిరి. పంచములను ప్రాథమిక పాఠశాలలందు జేర్చుకొనుట కష్టముగనున్నదిగాన క్రొత్త స్కూళ్లను మాలపల్లెల వద్ద నేర్పరుప గోరిరి.

సి. వి. ఎస్. నరసింహారాజుగారు:—ప్రభుత్వమువారు విద్యాపన్నును వసూలుజేయుని తాలూకాబోర్డులలోని గ్రామములకును అట్టిపన్ను వసూలుజేయు గ్రామములకును ప్రభుత్వమువారు భేదభావము గనపరుచుట న్యాయముగాదనియు ప్రజలు బీదలగుటచే కొన్ని తాలూకాబోర్డులు అవసరమును విధించుకొనజాలవనియు అందుచేత నాగ్రామములందలి ప్రజలనుగురించి నిర్లక్ష్య మొనర్పరాదనియు నుడివెరి.

ఎస్. దేవేంద్రుడుగారు:—ఆదిమాంధ్రుల పల్లెలందు ప్రాథమిక పాఠశాలల నేర్పలుపవలెననియు ప్రాథమిక పాఠశాలల వేతనముల హెచ్చింపవలెననియు చెప్పిరి.

సర్ ఎ. పి. పాత్రోగారు:—ప్రత్యక్షతర మొసగుచు పన్నుల విధించి తమకు తాము సహాయమొనర్చుకొను తాలూకా బోర్డులకే ప్రభుత్వమువారు ముందు సహాయమొనర్చెదరని నుడివెరి.

ప్రతిపాదన వోటునకు బెట్టుగా నంగీకరింప బడెను. శాసనసభ తిరిగి లేపు సమావేశమగును.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున దొరకు

గ్రంథములు

(కవులజీవితములు గల శతకములు, మంచి అచ్చు, దశసరికాగితములు)

వృషాధిప శతకము	0-4-0
సర్వేశ్వర శతకము	0-4-0
దేవకీనందన శతకము	0-4-0
ఒంటిమిట్ట రఘువీర శతకము	0-4-0
నారాయణ శతకము	0-4-0
కాళహస్తీశ్వర శతకము	0-4-0
దాశరథి శతకము	0-4-0
శ్రీరామతారక శతకము	0-4-0
హిందీ బాలశిక్ష (తెనుగు తెలిసినవారందఱు స్వయముగ హిందీ నేర్చుకొనవచ్చును.)	0-6-0
హిందీ మొదటివాచకము డిటో	0-6-0
హిందీ పాఠాట్టు డిక్షనరీ డిటో	1-0-0
ఆంధ్రోద్యమము (మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు చిత్రపటములు కలిగినది)	1-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)	0-8-0
కారదాంబ (శ్రీధర్మబోధిని నాటకము)	0-4-0
ఆరాధనవిధి	0-4-0
ఆత్మజిజ్ఞాసాంశుము (శరీరము విడిచినతరువాత ఆత్మజిజ్ఞాస)	0-8-0
కవిత్వతత్వవిచారము	2-0-0
ఆంధ్రసర్వకళాశాల - విద్యాప్రస్ఫుత్తి	0-4-0
సత్యనాథ్యపాఖ్యానము (పద్యకావ్యము కవిత్వము కడుదశసంతమై ముద్దులు మూటగట్టుచున్నది)	1-0-0
శ్యామాగుండరము (రసవంతమయిన నవల)	1-0-0
సకలసీతీసమృతము	1-8-0
శ్రీగురుబోధామృతము అను భక్తిపాటలు	0-4-0
అవిమారకము	0-10-0
మనశ్శరీరములపై పరిసరముల ప్రభావము	0-12-0
నవనాళిచరిత్ర (ద్విపదకావ్యము)	0-12-0
మహర్షి దేవేంద్రనాథ తామూర్ గారి స్వీయచరిత్రము	2-8-0
సంగీత శమంతకముణి నాటకము	0-8-0
తత్వచంద్రిక	1-0-0
ఆంధ్రశబ్దచింతామణి	0-12-0
పండిత వంగూరు గుబ్బారాయకవికృత గ్రంథరాజములు	
ఆంధ్రవాఙ్మయచరిత్రము	5-0-0
రామదాసు	0-10-0
శతకావృత చరిత్ర (పాఠ్యఖర్చులు ప్రత్యేకము)	8-0-0
జేమన (సాధారణపత్రి)	1-4-0
గాలవలుపి నాటకము	0-12-0
ఆంధ్ర శ్రుతియులు	0-12-0
జేమన (మేలుపత్రి)	1-12-0

మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, చెన్నపురి.

నవ్వుమెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చ

నేటి దిన చర్య

మదరాసు శాసనసభ్యులు నేటి ఉదయము దిల్లీ బిల్ యల్. డి. స్వామికల్లు పిల్లగారి యధ్యక్షతలకంద సమావేశమై నవ్వుమెంటరీ గ్రాంటులపై చర్చించిరి. నేడు కడపటికిన ముగియలేక పలువురు సభ్యులు సభకు హాజరు గాలేదు. 11 గంటలకు నిర్ణీతసంఖ్య 80 మంది సభ్యులైనను లేకపోయిరి. స్వామికల్లు పిల్లగారు ఆలస్యముగ నరుదెంచుటచే అంతదనుక దిల్లీ బిల్ కోవ పిల్లగారు (ఉపాధ్యక్షులు) అగ్రాసనాధిపతులుగ నుండిరి. నేడు ప్రశ్నోత్తరములు లేనందున ప్రభుత్వగ్రాంటులపై చర్చ ప్రారంభింపబడెను.

“పట్టణేతర ప్రాంతములందు నీటివసతికొరకై స్థానిక సంఘముల కొనసంకుటగాను ‘ఆరోగ్యశాఖ’ క్రింద రూ.25,000 లు ఒకసంకుటవలె”ని గాని పానుగల్లు రాజాగారు రుపపాదించిరి.

క. వీరయ్యనుగారు:—

“పట్టణేతర ప్రాంతములందు నిమ్మజాతుల నీటిపాక కార్యక్రమై కొంత ధనమును ప్రత్యేకించుటకు రు.100 లచే రెండు లక్షలను తగ్గించుట కొక సవరణ నుపపాదించుచు నిమ్మజాతుల పిత్తిగతుల నభివృద్ధిపరచుటకై ప్రధానామాత్యులు సంప్రదించిరి. ముగిసిన మొదటి దానిని కేవలము వాగ్రూపమున గాక కార్యరూపమున జాతులకు వాగ్దాన మొనరించినచో తమ యుపపాదన నుపసంహరించుకొందువునీ పేర్కొనిరి.

గాని పానుగల్లు రాజాగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు నిన్నటికిన మియుపపాదనపై మాట్లాడుచు నిమ్మజాతుల కష్టములు విచారించబడునని పల్కిరి. మనయు, స్థానికసంఘములకు ధన మొసంగబడుచుండుటచే నిర్ణయాధికారము స్థానిక సంఘముల యధీనమునం దుండుననియు, ఆస్థానిక సంఘాధికారులకు తమ కోరికల తెలుపుకొనినచో వార లాసంగ గల్గుదురనియు, గ్రాంటులు లేదు డైరెక్టరుగారి కొనంగ బడుటలేదనియు అందుచే తాము వాగ్దాన మొనరింప జాలమని పేర్కొనిరి.

వీరయ్యనుగారు మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారు నిజముగ నిమ్మజాతుల కుపకారమును గలుగజేయ నుద్దేశించినచో నేటివనియైన జేయగలరనియు, నిశ్చయమును శ్రేయోభిలాషయే కొరతపడి యున్నదనియు, కొంతధనము నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకింపబడిన చాలుననియు పల్కిరి.

గాని పానుగల్లురాజాగారు:— నిమ్మజాతుల కష్టములు ములను ప్రభుత్వమువారు చక్కగ గుర్తించుచున్నారు. నిమ్మజాతులకు ప్రత్యేకశాఖయు డైరెక్టరు గలరు. ప్రతిస్థానికసంఘముందు నిమ్మజాతుల కార్యనిర్వాహకాధ్యక్షుని నియమించుట యసంభవము. గాని నిమ్మజాతులప్రతినిధి స్థానికసంఘములకు తమకోరికను తెలియబరచినచో తగిన సాయము లభింపగలదు.

రా. బి. పి. యస్. కృష్ణారావుపంతులుగారు:— నిమ్మజాతుల హక్కులను కోరికలను గమనింపనివా రెవ్వరు నుండజాలరనియు, స్థానికసంఘములు నిమ్మజాతులకు తగిన ధన మొసంగుచున్నవనియు, స్థానికసంఘములందు ప్రతినిధుల శక్తిలోపములనుగూడ విచారణముచేసిన ఎవరునో సరియైన సౌకర్యములు లభించిన హేతువుచే స్థానికసంఘముల కొనసంకుటను నిశ్చయమును ప్రత్యేకింపరా దనియు, స్థానికసంఘపరిపాలన నివిధముగ ఖండింపరాదనియు పల్కిరి.

రా. బి. పి. యస్. సరసింహారాజాగారు:— వీరయ్యనుగారి సవరణ నామోదించిరి.

గాని రామనాథురాజాగారు మాట్లాడుచు నిమ్మజాతుల పాక కార్యక్రమై కొంతధనము ప్రత్యేకముగ లేబరుకమిషనరుగారి కొనసంకుట యున్నదనియు, స్థానికసంఘములకొరకు సంవత్సరమునకంతయు ప్రత్యేకింపబడిన ధనములో రిరిగింపంబు భావ్యముగాదనియు, ఒకానొక సంఘసౌకర్యముకొరకై అన్నిసంఘములకును ఆసౌకర్యము గలుగజేయరాదనియు పల్కిరి.

గాని పానుగల్లురాజాగారు:—ఈ సప్టెంబర్ గ్రాంటులు అన్నిసంఘముల కుద్దేశింపబడినవి. ఒక ప్రత్యేకసంఘమునకే గాదు. కాన నిమ్మజాతుల కిందునుండి ప్రత్యేక మొత్తమును ఒకసంకుటవలెన దనుట న్యాయము గాదు.

పిదప సవరణ నోటునుకు తెల్పబడి విగిహయెను.

మరియొక సవరణ

“ఈధన మేవిధానములయన పంచి యిబడునో, అట్లు పంచిపెట్టబడిన ఒక్కొక్కటి కొంతధన మొసంగెదనో తెలియుటకు గాను 6½ లక్షలను రు. 100 లచే తగ్గింపవలె”నను సవరణను ఆర్. క్రినివాసయ్యంగారు రుపపాదించిరి.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు రుపపాదనపై మాట్లాడుచు ఈ గ్రాంటుపై ప్రభుత్వమువారి సిద్ధాంతములను, పద్ధతులను

చర్చించుట కిది సేవయ్యును గానియు, ఆ నేకజిల్లాలందు ప్రజలు నీరు లేక అల్లాడుచున్నారనియు, మిక్కిలి లోతుగల బావులుగూడ ప్రస్తుతము నిర్జలములై యున్నవనియు, వెంటనే ఆయా స్థానికసంఘములవారు డబ్బు వెచ్చించి పూడుపడి యున్న బావులను మరమ్మత్తుజేసినచోగని ప్రజలకు త్రాగుటకు పానీయము లభింపజాలవనియు, కొద్దియే గొప్పయో, ఎవలైనను వెంటనే డబ్బు వెచ్చించి జనులకు నీటిని అందజేయుటయే ప్రస్తుత మత్యవసరమని పల్కిరి.

సల్లానాగారు రుపపాదనను బలపరచుచు నిమ్మజాతులకు నీరు దొరకుట దుర్లభముగ నున్నదనియు, ఊళ్లను విడిచి లేచి పోతుండునటుల వెంటనే వారికి నీటిని సరఫరాజేయవలసినదనియు, అందులకునై కొంతమొత్తమును ప్రత్యేకింపవలసినదని గోరిరి.

నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు (అధిమాంధ్ర ప్రతినిధి) గంజాం, గోదావరి, కృష్ణా మున్నగు జిల్లాలలో ఆదిమాంధ్రులు నీరు లేక ఇబ్బంది పడుచున్నారనియు, డబ్బు లేనందున నీటిని చాలినంత సరఫరా జేయలేకున్నామని ఆయాజిల్లాబోర్డులవారు తెలిపి రనియు అందుచే వెంటనే ప్రభుత్వమువారు ధనము నొసంగవలసినదని గోరిరి. కలిమిల్లా సాహెబుగారును నీరు తీవనాధారములందు ముక్త్యము గాన వెంటనే స్థానికసంఘములకు ధన మొసంగి నీటిని ప్రజల కందజేయుదని గోరిరి.

గాని పానుగల్లు రాజాగారు సమాధాన మొసంగుచు పూర్వ పేమెంటు విధానము మూలమున గ్రాంటు లాసంగబడుననియు, ప్రస్తుతపరిస్థితులం దింతకంటె సధికధనమును హెచ్చించజాలమనియు, వెంటనే ధన మొసంగుట కభ్యంతరము లేక పోయినను, నీటిసౌకర్యముకొరకై ధనమును వెచ్చించినవిధప నామొత్తమును ఒకసంకుటయే యుక్తమనియు, కొన్నితాలూ కాబోర్డు లీద్రవ్యమును వెచ్చింపజాలని దారిద్ర్యస్థితిలో నున్న వనమాట యథార్థమే యనియు, అట్టిసంఘములవిషయమును ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించెదరనియు, ఇదివరకే 18 జిల్లాబోర్డులనుంచి దాదాపు 10 లక్షలరూప్యములకు దరఖాస్తులు వచ్చినవనియు ప్రధమమున జెప్పినటుల ఏసంఘమునకుగాని కొంతధనము ప్రత్యేకింప బిలులేదనియు పల్కిరి.

పిదప సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడగ ఉపపాదన వోటుకు తెల్పబడి ఆమోదంపబడెను.

నీలగిరియందు భావ్యనివారణము

“నీలగిరియందు జ్వరములను నివారణ గావించుటకు వెచ్చింపబడిన ధనమునకై ఆజిల్లాబోర్డువారి కొనసంకుటకు ఆరోగ్యశాఖక్రింద రు.7,500 లు ప్రభుత్వమువారి కొనసంకుటవలె”నని ఉపపాదించిరి.

బలపరచబడిన పిదప ఉపపాదన అంగీకరింపబడెను.

పశువుల అభివృద్ధికాల

టి. శివజ్ఞానం పిల్లగారు వ్యవసాయశాఖ క్రింద రు.40200 ల నొసంగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

టి. ఎ. ఆదినారాయణచెట్టిగారు:—మొత్తమునందు నందు 100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి ప్రభుత్వమువారి పశువుల అభివృద్ధికాల లింకకాలమునుండి పనిజేయు చుండియు స్లెల్లారు ఆవులకంటెగాని, గుజరాతీ ఆవులకంటెగాని మంచి రకము ఆవులనుర్పిత్తి జేయజాలపోయెననియు ఈపశువులఅభివృద్ధికాల కేమాత్రమును నుపయోగకరముగ లేవనియు ఖండించెను. వెన్న దీయు పరిశ్రమలు గూడ అంతమాత్రముగనే యుండెను గాని ప్రజల కేమాత్రమును నుపయోగపడుటలేదని నుడిచిరి.

పి. వి. వెంకట రమణయ్యంగారు:— ప్రతిపాదనను నిలిపి యంచవలెనని కోరుచు మాన్పూరు పశువుల అభివృద్ధికాలవలన నేమాత్ర ముపయోగము గలుగనో ఇంకను దెలియలేదని నుడిచిరి.

పానుగల్లు పశువుల అభివృద్ధికాలవలన సంగీతము . 6 వేలు లాభము వచ్చునని నుడిచిరి. ఈ పశువులకాలయందు పశువులకగుర్తులు చాల తక్కువగ అంచనావేయబడెను. ఇనంతా గ్రుడ్డి అంచనాగాని వేరుగాదు. మద్రాసుప్రజలు, పాలసాపు లేకుండ చాలకాలముండిరి. కొంతకాల మింకను వేచియుండగలరు. గాని అవలెల పల్లెటూళ్ల ప్రజలు త్రాగుటకు నీరు లేక బాధపడుచున్నారు.

అభివృద్ధికాఖమంత్రి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు మాన్పూరు పశువులఅభివృద్ధికాల ఇటీవలనే ప్రారంభింపబడెననియు, అప్పుడే గొప్పఫలితములుగలగలేదని అసంతృప్తిగన్నదముట న్యాయముగాదనియునుడిచిరి. ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయముతో సంబంధించిన పరిశ్రమలందు శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుటలేదని ఇంతవరకు చాల ఆక్షేపించుచుండిరి. అట్టి పరిశ్రమలభివృద్ధికొరకే

ప్రభుత్వమువారి సామర్థ్యశక్తి, పశువుల అభివృద్ధికాలను ఏర్పరుచుచున్నారు.

ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను.

కో-ఆపరేటివు క్రెడిటు అభివృద్ధికాఖమంత్రి తంజావూరు తిరువనాస్సరి జిల్లాలయందు కో-ఆపరేటివు రిక్ల మీషనువనికొర కిటీవల కొంతమంత అసిస్టెంటు ఇన్స్పెక్టరుల నియమింపవలసి వచ్చెననియు, వారి నింకను కొంతకాలము నిలిపి యుంచుటనీ వచ్చెననియు అందుకుగాను రు.5845 ల నొసంగవలసినదని ప్రతిపాదించిరి.

పి. వి. గోపాలనుగారు:—అమొత్తములో 100 ల తగ్గింపవలె నని ప్రతిపాదించి, అనేకవత్సరములుగా మలబారు జిల్లా కొక అనరరీ అసిస్టెంటు రెజిస్ట్రార్లు నొసగవలసినదని కోరుచుంటిమి గాని ఇంతవరకును మంత్రిగారు వాగ్దానముల నొసర్చుటయేగాని ఆచరణయందు దెట్టుటలేదు. ఇప్పుడైనను వాగ్దానమును ఆచరణలో పెట్టువలెను.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు సవరణను బలపరచుచు ఆనరరీ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రార్లు నియమించుటవలన కో-ఆపరేటివు యుక్తమునను చాల అవినీతి వ్యాపించి అనగకములు గలిగెను గాన ఇకమిడి ఆనరరీ రిజిస్ట్రార్లు నియమించు పద్ధతినే వజలివేయవలెనని గోరిరి.

అభివృద్ధికాఖమంత్రి ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు మలబారు నందు రెండుజిల్లు గలవు. గోపాలనుగారికై అల్పసంఖ్యాకుల కక్షకు చెందినవాడనియు నుడిచిరి.

గోపాలనుగారు:—నేనొక అల్ప సంఖ్యాక కక్షకు జేరినవాడనని మంత్రిగారు నుడివినమాటను నేను తీవ్రముగ గర్హించుచున్నాను. మాకుల మంతటియొక్క అభిప్రాయముదెలుపుటకు గవర్నరుగారు నన్నీ సభలో సభ్యునిగ జేసిరి అట్టితరీ మంత్రిగారునన్నొక కక్షాదారునిగవర్ణించుట చాల ఆక్షేపణీయము.

అభివృద్ధికాఖమంత్రి:—కక్షాదారుడని నుడువుటకే నాయుద్దేశములేదు. కో-ఆపరేటివు వ్యవస్థమును గురించి అభిప్రాయ భేదములుగల రెండుపక్షములు గలవని నేను జెప్ప నుద్దేశించితిని.

ప్రతిపాదన తీర్మానమునకు దెట్టుగా నామోదంపబడెను పల్లెటూళ్ల రోడ్డు

పానుగల్లు రాజాగారు:— పల్లెటూళ్లలో రోడ్లను నిర్మించుటకు, కొన్ని లోకముబోర్డుల మరమ్మత్తుజేయుటకును రు.861030 ల నొసంగవలసినదని గోరిరి.

పి. ఆంజనేయులుగారు:—మొత్తమునందు రు.100 ల తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించి, తెల్లగ్రామమునకును రైల్వే స్టేషనునకును వచ్చుగల మూడు కాలులపైసను వంతెన నిర్మింపవలెననియు ప్రస్తుతమున్న వంతెనలు చాల ప్రాతవనియు నుడిచిరి.

మంత్రిగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు, ఆంజనేయులుగారు తెలిపిన వంతెన మునిసిపాలిటీలోనిదనియు, అందుచే ప్రస్తుత విషయమునకు సంబంధములేదనియు మునిసిపాలిటీల గ్రాంటు విషయము చర్చకువచ్చినపు డీవిషయమును విచారించెదమని యునుడిచిరి.

సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడును.

టి. వెంకటరత్నంగారు:— తాలూకాబోర్డులు తమపాలు ధలమును జాగ్రత్తజేసికొనినను జిల్లాబోర్డు లట్టి మొత్తమునే జాగ్రత్తజేసికొనలేదను కారణముచే, నాజిల్లాలోని తాలూకాబోర్డులకు ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటునొసగుటలేదనియు ఇట్టి పద్ధతినీ తొలగించి, తమనంతరమును జాగ్రత్త జేసికొనిన తాలూకాబోర్డులకు ప్రభుత్వమువారు అంతమొత్తమునే గ్రాంటు నొసగవలయుననియు గోరిరి.

గోపాలనుగారు:—మొత్తమునందు రు.100 ల తగ్గింపవలెనని యుపపాదించి మలబారులోని రోడ్లయొక్క దుష్స్థితిని గురించియు వలబారులోని అనేకసమలూద వంతెనలు లేకుండుటను వివరించి వానిని మరమ్మత్తు జేయింపగోరిరి.

నరాలకెట్టి దేవేంద్రుడుగారు సవరణపై మాట్లాడుచు గోదావరిజిల్లాలో “జాలేట్” అనునది యొకటి గలదనియు, దానిపై వంతెనలేదనియు పల్కిరి. నైజాములో పండుసంకుట వీలూరునకుగాని తాడేపల్లి నుండియునకుగాని రావలెననిన ఈ కాలముదాగు దారిగలదు. వంతెనలేని కారణముచే చాల ఇబ్బంది గలుగుచున్నది. కావున తక్షణ వంతెన యొకదానిని నిర్మింపవలెనని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. వీలూరువద్ద ‘తమ్మనూరుకాలి’ యొకటి గలదు. వీలూరు నుంచి పెరపాడు వెళ్లుకోర్డును అచటనే గలదు. అనేక గ్రామములనుండి మనుజులు, ధాన్యపుబండ్లు వచ్చుచుండురు. తమ్మనూరు ప్రతిబండియు గంట రెండుగంటల కాలమునరకు ఒడ్డునకు రాజాల కష్టపడుచుండురు. అందుచేత నవల నొకవంతెన నిర్మించినచో ప్రజలకు మిక్కిలి సౌకర్యము గలిగించినవారయ్యెదరు.

దిల్లీ బిల్ కృష్ణసునాయరుగారు సవరణ నింకను బలపరచుచు మలబారునకరీ సదులపై వంతెనలు నిర్మించు భవయ్య

భారత శాసనసభ

విదేశములందలి భారతీయులయవన

(ప్రశ్న వరం వరలు)

మాతృత్వ సహాయచట్టముపై చర్చ

సీట్లు, ఆగస్టు 26:—నేటి శాసనసభయందు దినాధికార సభ్యులెల్లు చాలగ నుండెను.

ప్రశ్నోత్తరములు

సర్ బి. యస్. మిత్రగారు కె. సి. నియోగిగారికి వాయు వార్తా ప్రచారమునుగూర్చిన ప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చుచు దానికి సంబంధించిన సంజాయిషీ నిచ్చు కాగితముల నన్నిటి నెదుట నుంచిరి. ఆసంప్రయోగము యజమాన్య మెవరికి లై సన్సు నిచ్చి యనుమతించిరో వారి యధికారముక్రిందనే యుండును. దానికి వలయు యంత్రాపముగి తపాల, తంత్రశాఖలు నాసంస్థ యధికారముక్రిందనే యుండును. ఆసంస్థకు సలహా నిచ్చు సంఘము నేర్పఱచుటకు ప్రభుత్వ మాలోచించుచున్నది. టోలుపద్ధతిని (టెలిఫోనువలె కొంతభవము బుచ్చుకొని వాయువార్తా సౌకర్యము కలుగజేయుట) వార్తాప్రచారము నేయుట ప్రథమావస్థ యందంగీకరింపబడును. కాని యెప్పుడైన నట్టి యవసరమే కలుగుచో ప్రభుత్వ మాలోచించుటకు సంసిద్ధముగా నున్నారు.

వలసపోయిన భారత కార్మికులు

కన్యా, దక్షిణాఫ్రికా, టాంగనీకా, ఫిజీదీవులందు గల భారతీయుల సమస్యనుగూర్చి యనేకమంది సభ్యులు ప్రశ్నించిరి. అందు సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు, కె. సి. నియోగిగారు, చి. దాసుగారు ముఖ్యులు.

భోరుగారు సమాధానమిచ్చుచు టాంగనీకాలోని భారతీయుల విషయము, సామ్రాజ్యమందలి వలసరాజ్య పరిపాలన శాఖవారి తో జరుగుచున్న రాయబారములు వ్యర్థములైనగాని, వివిధభాషల సమావేశమునందు చరచి చెలిపిరి. వలసరాజ్య పరిపాలనశాఖవారు, టాంగనీకా గవర్నరు భారతీయులకు వర్తకపు లై సన్సుల నిచ్చువిషయమునను, లాభములపై బన్నులువేయుట గాక యితరవిధముల పన్నులు వసూలు చేయుటనుగూర్చియు నుపసంఘ మేర్పఱచుట కంగీకరించెనని చెలుపుచున్నారు. ఆసంఘము దాంగ్ల భారతీయ వర్తకుల ప్రాతినిధ్యము సంపూర్ణముగ నే యుండుననిరి.

ఆరమ్ముబీగారు సంఘమువారు నూచించినట్లు గుజరాతీ భాషలో జమాఖర్చులను వ్రాసుకొనుట కంగీకరింతురా యని సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు రిడిగిరి. లాభములపై పన్నువేయు పద్ధతిని దీసివేయుచో నట్టి ప్రశ్న కవకాశము లేదు. కాని యట్లు చేయనిచో భారతప్రభుత్వము గుజరాతీ భాషలో జమా ఖర్చులను వ్రాయ నంగీకరించుటకు తప్పక కోరును.

సంఘమువారి నివేదికను, దాని నమలులోనికి దెచ్చుట కను మధ్య కాలవిలంబన ముండవని సర్ పురుషోత్తమదాసుగారు చాలదూరముచెప్పిరి. భోరుగారు సర్వవ్యవహారములను గమనించి సకాలములోనే జరుగునట్లు నర్త ప్రయత్నములు జరుగునని వాగ్దాన మిచ్చిరి.

మణ్సుఖంబ్రిగారు, సంఘము నివేదికపై నిర్ణయములు తేలువఱకు చట్టము నమలులోనుంచుట నాపునటుల వలసరాజ్య పరిపాలనశాఖవారిని కోరవలెనని నూచించిరి.

ఈసలహా నాలోచించెదమని భోరుగారు సమాధాన మిచ్చిరి.

కన్యాలో భారతీయులనుగూర్చి వివరించుచు నాప్రభుత్వము కార్యనిర్వాహకవర్గము దొక భారతీయు నుంచు కంగీకరించినయె, కన్యాశాసనసభయందు భారతీయ ప్రతినిధులయిదుగు రంకిన చాని యచటి భారతీయులే యెప్పుకొని

మున ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహింపకపోవుటవలన ప్రజలకింతింతయనరాని కష్టములు గలుగుచున్నవనియు నుడిచెను.

ప్రొ. రత్న సామిగారు:—సవరణ నెదుర్చుచు, ప్రస్తుత మీ ట్రంకు రోడ్లపై పల్లెటూళ్లలో ఎక్కువ అవసరమని నుడిపిరి. అంతియగాక మలబారునందు రోడ్లను నిర్మించు విషయమున సైనిక శాఖవారు తక్కువ తొందరపడుచున్నారని చెలియుచున్నది. సైనికశాఖవారు ఏదిగోరినను వెంటనే సఫల మొనర్చుకొనగలరు. అందుచే మంత్రుగా రివిషయముల చెవిని తెచ్చి పల్లెటూళ్ల రోడ్ల నిర్మాణమునందే శ్రద్ధవహింపవలెనని గోరుచున్నాను.

వీరయ్యనుగారు సవరణ నెదుర్చుచు, పల్లెటూళ్ల రోడ్ల కంటే ట్రంకురోడ్లను గోరుటను నిరసించిరి. ఇది “కడుపుగండకి ఏడిస్తే నీగ రోజాపువ్వులు కావలెనన్న” సామెతవలె నున్నదనిరి. సభవా రంతట ఫలహారములకు లేనిది.

రనియు భోరుగారు రిడిగిరి. దీనితో భారతప్రభుత్వము సంతృప్త యయ్యినా యని చి. దాసుగారు రిడిగిరి, సంపూర్ణముగ లేవని భోరుగారు నుడిపిరి.

ఇక దక్షిణాఫ్రికాను గూర్చి భోరుగారు రిడిగిరి. “సంయుక్త ప్రభుత్వముతో జాతి విభేదచట్టమునుగూర్చి యింకను నిశ్చయమునకు రాలేదు. దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులసమస్య నాలోచించుటకు సభ జరుపుటకు రాయబారములు సలుపుచున్నారు. సంయుక్త ప్రభుత్వముం దుంచబడిన జాతి విభేదచట్టముయొక్క నక లీడేశమునకు వచ్చుచున్నది. రాయబారములు కుదురనిచో నెట్టిచర్య దీసుకొనుట శ్రేయస్కరమో యిప్పుడు చెలుపుట కష్టము.

ఫిజీ విషయము యింక నాలోచనయందున్నది.

రఘునందన ప్రసాదుగారి ప్రశ్నకు సమాధాన మిచ్చుచు సంయుక్త ప్రభుత్వముతో రాయబారములు క్రిందటి యేటలు నుండి జరుగుచున్నవనిరి.

విదేశములందలి కార్మికుల గణన

వెంటటపతిరాజుగారి ప్రశ్నలకు సమాధాన మిచ్చుచు భోరుగారు రిట్లు నుడిపిరి. “సింహళములో పల్లపు దేశమందు మగ వానికి 30 మొదలు 35 సెంటుల వఱకు ను, స్త్రీకి 25 మొదలు 30 సెంటుల వఱకు ను మధ్యప్రదేశమందు మగవానికి 35 మొదలు 40 సెంటులవఱకును స్త్రీకి 30 మొదలు 35 సెంటుల వఱకును, మెట్టదేశమందు మగ వానికి 40 మొదలు 45 సెంటులవఱకు నాడుదానికి 35 మొదలు 40 సెంటులవఱకు నున్నది. వలయాద్యీపమందు మగవాడు 30 మొదలు 35 సెంటులవఱకును, స్త్రీలు 20 మొదలు 40 సెంటుల వఱకును గడింతురు. ఫిజీలోని సందర్భములు తెలియుటలేదు. సింహళమందు వలయాద్యీపమందు కూడ భారత కార్మికుల భృత్యము లొక్క లెక్కకు విచ్చువిషయమై భారతప్రభుత్వ మాలోచించుచున్నది.

వెంటటపతిరాజుగారికి సమాధానమిచ్చుచు నీ సంవత్సరము రూపాయలపై 12 కోట్ల ఋణము సమకూర్చు పద్ధతి యెత్తివేయబడెను. దీనికి గారాము 1824 - 25 సంవత్సరములో నాంగ్లదేశమందు పెట్టుబడి ఖాతాను 16 లక్షలు ఖర్చు తగ్గుటయు, భారతదేశమందు రాష్ట్రప్రభుత్వములు రామన్య ఖర్చులందు పెట్టుబడి ఖాతాఖర్చులందుకూడ ఖర్చు తగ్గించి జాగ్రత్తపడుటవలన 721 లక్షలు ప్రోవుపడుటవలన నయు నున్నది.

దాసుగారికి సమాధానమిచ్చుచు, ఉక్కుపరిశ్రమ రక్షణమువలన మజరాలనిచ్చివేయగా ప్రభుత్వమునకు పెట్టెంబరు 1925 లోపుగా 20, లేక 30 లక్షల మధ్య, లాభము వచ్చి యుండునని సర్ భాల్లెను యిస్మీనుగారు చెలిపిరి.

బి. దాసుగారికి సమాధాన మిచ్చుచు, భారతదేశమున కేయేదేశములతో వర్తకమున్నదో యిచ్చుట నెల్ల సోక ప్రతినిధి నుంచుటకు ప్రభుత్వ మాహించింది. కాని ఖర్చు తగ్గించు యుద్దేశ్యముతో ప్రస్తుతిమొక్క యాంగ్లదేశమందే యట్టి ప్రతినిధి నుంచినది. “భాల్లెను యిస్మీనుగారు చెలిపిరి.

డా॥ లోక్మదుగారు వైద్యవిషయమును గూర్చి యనేక ప్రశ్న లిడిగిరి. వాటికల్ల సమాధానములిచ్చిరి. కాని మొత్తము మీద విషయ మింకను భారతప్రభుత్వ మాలోచించుచున్నదని చెలిపిరి.

రంగాచారిగారి బిల్లు

అల్లరిగంపులను చెడఁగొట్టుట కాయుధప్రయోగము చేయుటనుగూర్చి నిర్ణయించు బిల్లుయొక్క యుపసంఘపు నివేదికమును రంగాచారిగారు సమర్పించిరి.

పిమ్మట 1908 వ సంవత్సరపు రిజిస్ట్రీషను చట్టమున సవరించుటకు వసంఘ మేర్పఱచుట గోరుచురంగాచారిగారు బిల్లును ప్రతిపాదించిరి. ఆబిల్లుయొక్క యుద్దేశ్య మిదివఱలో జల్లారిజిప్సారిలు మాత్రమేచేయు మరణ శాసనములను పరిశీలుట, మంజూరుచేయుట మొదలగు యధికారములు సబ్రిజిప్సారిలకు గూడ నిచ్చునటుల రాష్ట్రప్రభుత్వముల కనుమతించుటయే యున్నది. ఈసవరణ గావించుట వలన ప్రజలకు చాల లాభకరముగ నుండుననియు, చాలదూరము లనవసరముగా ప్రయోగముచేయు బాధ తప్పననిరి. చాల రాష్ట్రప్రభుత్వములకూడ సంగీకరించెననియు, దానివలన లాభమున్నదని గూడ నూహించుచున్నవనిరి. టాంగిస్సుగారు మా

ట్లాడుచు రంగాచారిగారి సవరణ ప్రాఖ్యము నానించయై యున్నది. కాని యట్టి రిజిస్ట్రీషనులు చాల తక్కువని దృష్టాంతర పూర్వకముగ చెప్పిరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వము లభ్యంతరము నూచించలేదుకాని యంతమాత్రమున సంపూర్ణాంగీకరమని భ్రమపఱగూడదు. బిల్లు సంగీకరించుటవలన గొప్ప యుపకారమేదియు గలుగబోవనిరి.

పిమ్మట దొరస్వామి అయ్యంగారు, కె. కె. చందాగారు లాలాధు నీచందుగారు బలపఱచిరి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, రామచంద్రరావు, సర్ మోస్తీ ప్రేన్యనుగారు సబ్రిజిప్సారిలంత బుద్ధిమంతులు కారని యాక్షేపించిరి.

రంగాచారిగారు సమాధానమిచ్చుచు మరణించిన పిమ్మట వాని శాసనమును విమర్శించి నిశ్చయించగలవాడు దీనినిగూడ చేయగలడనిరి.

సర్ అల్లెగూడరు మద్దీతునుగారు మాట్లాడుచు కొందఱ మతమున ప్రాఖ్యముగ నుండనని యూహించి బడుచున్నది కాన ప్రభుత్వభ్యంతరము లేదనిరి.

తుదకు రంగాచారిగారి బిల్లుపై 47 అనుమతులు, 41 వ్యతిరేకులు నగుటచే నామోదింపబడెను.

పిమ్మట ఫలహారానంతరము మఱల సభకూడినప్పుడు, నేడు చాలపనికాకుండ మిగిలిపోవుచున్నది. కాన మరెయొకదిన ముకూడ సనధికారుల బిల్లులు చర్చించుట కుపయోగించుటకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు కోరిరి. దానికి దేనియసభ్యులైన నిర్ణయించుట తనచేతనైన బనిగాదనియు కాని దాని కభ్యంతరము లేదనియు నుడిచెను. అనధికారసభ్యుల కార్యక్రమము ముగిసినపిమ్మట నధ్యక్షుఁ డనధికారసభ్యుల బిల్లు లధికార సభ్యులబిల్లులు చర్చింపబడుదినమన వాటిపిమ్మట చర్చించుట కనువు కాదు, కాని సభ్యు లటులు కోరుచో దాని కభ్యంతరము లేదనిరి.

మాతృత్వ సహాయచట్టము

పిమ్మట యక. యమ్. జోషీగారి మాతృత్వసహాయము బిల్లు చర్చకువచ్చెను. ఆచట్టము నుపసంఘమున ఉంచగోరుచు ప్రతిపాదించిరి. చట్టముయొక్క యుద్దేశ్యమేమనగా శిశువున గనఁగింపగా నున్న మాతను పోషించి విశ్రాంతి యిచ్చుటకును, తత్సమయమున కొంత సహాయనిధినిచ్చుటకు నయియున్నది ఎంతవిరాళ మియవలెను దాని నెవరియవలెను మొదలగు నూత్తువిషయము లుపసంఘవారి కార్యక్రమమై యున్నది. బిల్లు పంజాబురాష్ట్రము లభ్యంతరముల నూచించెను, కాని వాటికి సమన్య యంతగా లేనేలేదు. మధ్యరాష్ట్రములు, సంయుక్తరాష్ట్రములు, మదరాసు రాష్ట్రప్రభుత్వములు దానిని లంపఱచెను. అస్సాము ప్రభుత్వమువారు వింతకారణములను నూచించి యాక్షేపించిరి. అస్సాము తోటలవారు తమ యాడ మాతీల కెక్కువ సౌకర్యములు చేయుచున్నారనియు, నీబిల్లు నామోదిం చుట వలన యజమానుల యాదార్యము క్షునియుదేపి యాక్షేపించిరి. కలెక్టరులు తా మాంగ్లదేశము నకు బోవునపుడు భార్యాబిడ్డలందఱకు ప్రయోగపుఖర్చుల నిచ్చుచున్నారను మాటమఱచి కాబోలు నాక్షేపించిరి. ఇద్దఱు భారతీయులగు పెద్ద పెట్టుబడిదారులు, నాంగ్లేయ యజమానులు, కన్యశ్రేణిపు గవర్నరుగల బొంబాయినుండి యాక్షేపణతక్కి వేరేవియు నానింపనవసరము లేదు. నిజముగా నీప్రపంచమందు నరకమండనచో నది బొంబాయియే (నవ్వు) బొంబాయి శాసనసభవారి రిజిల్లుయొక్క యుద్దేశ్యము నామోదించిరి. బొంబాయి ప్రభుత్వముకూడ తనసేవకురాండ్రలో మధ్యతరగతివారి కాసౌకర్యము నంగీకరించెను. బిల్లునందలి సూక్ష్మతలను లుపసంఘము-రిజిల్లు మును నకు వదలబడెను. సహాయయజమానులు చేయరాక, ప్రభుత్వము చేయవలెనా, అన్నిపరిశ్రమలకు దీనిని యిరిపజేయవలెనా లేక కొన్నిటికేనా మొదలగు విషయము లుపసంఘము నిర్ణయించునని జోషీగారు పలికిరి.

పిమ్మట సర్ కెనస్వామి అయ్యంగారు భూతిదయాపరత్వమును వెల్లడించుచున్నది గాన బలపఱచిరి. కాని బిల్లునందనేక లోపములున్నవని నూచించి తొందరపడి యంగీకరించి స్త్రీలకు కూలిపని లేకుండు ననన్ధ కలుగజేయవలదనిరి.

కాన్సేపుగారిట్లు నుడిపిరి: “అస్సామునకు సంబంధించిన వత్తఱము 5,00,000 మంది స్త్రీలలోను సగముమంది తేయాకు తోటలలోనే యుందురు. జోషీగారు బిల్లును చాలాశ్రవణడి సర్వజాతీయ కార్మికసభవారి నూత్రముల ననుసరించి దానిపై తన సొంతబుద్ధి నుపయోగించి తయారుచేసిరి. దీనివలన విరాళము నిచ్చు భారమంతయు యజమానులపై బడవేసిరి. (జోషీగారు-లేదు) కాని సర్వజాతీయకార్మికసంఘమువారు భీమావద్ధియైన లేక ప్రభుత్వనిధినుండియైన నిచ్చుటకు నూచించిరి కాని యాంగ్లదేశముగూడ దీని నింక సంగీకరింపలేదు. జోషీగారు-ఆంగ్లదేశమందు మాతృత్వసహాయపు పద్ధతి లేదని చెలుపుదురా?

కాన్సేపుగారు:—లేకనేమి యున్నది? కాని దానికి యజమానులు స్త్రీకార్మికులకూడ సగమునకు సగము గూర్తురు సర్ కెనస్వామి అయ్యంగారు నూచించినటులు యజమానులు స్త్రీలకు పని లేకుండ చేయుట సంభవింపవచ్చును. దానివలన దేశమందు సంపాదన తగ్గును. మఱల దానిని పంచుటెట్లు? అస్సాము తోటలందు జోషీగారు నూచించినట్లుగచో 40 లేక

మొత్తమున రావలసివచ్చును. వారినిరాజ్యముల వారికిరెండు లక్షల రూపాయలను యజమానుల యధిపతులకు యిచ్చును. విరాళములను సభాకార్యములకు, బిల్లులను సంగీకరింపవలయును.

వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునుండి వచ్చిన కార్మిక ప్రతినిధి యగు కె. యు. రాయగారు తాను వార, బొంబాయి కులీలకు డ్రెస్ జాచివలసియు, యజమానులయొద్దనుండియే విరాళముల గ్రహించుటకు సంతోషించుచున్నది.

సర్ బి. యెస్. మిత్రగారు బిల్లు నామోదించుచు, బిల్లుయొక్క యుద్దేశ్యములను చూపబడినయధిమానమునకు బిల్లులోని యంతముల నామోదించినట్లు తప్పగ్రహణింపవలసింది. దత్తతకాశులలో ముఖ్యమగువిద్య, మొదలగు ముఖ్యమగు జాతీయ కార్యములకు ప్రభుత్వమును వినియోగించబడవలయునని.

కె. యు. రాయ చాచగారు, మాతృత్వసహాయము స్వతస్సిద్ధముగ నుండియువారతను ప్రకటింపవలెననిగాని, బలవంతముగ నుండరాదనిరి. చాలరాష్ట్రములు ముఖ్యముగా బొంబాయి, వంగరాష్ట్రములభ్యంతరములైవున్నవి. బొంబాయి ప్రభుత్వము, ప్రతియంత్రములందు పనిచేయు స్త్రీలు సుమారు వారములు పని మానునట్లుయొకరినొకరి నూచించెను. అన్ని రాష్ట్రములును బిల్లు ననుసరించుటలో గలుగుచున్నట్లు చాల గలవనియు, గొప్పచిక్కులున్నవనియు తెలిపెను. జోషిగారు నూతనిరాష్ట్రాలేగాని, కార్యాచరణము నాలోచింపక, దానిలోనికష్టముల నూహించక, కొన్ని దేశముల బిల్లులపద్ధతుల నవలంబించెను. గదాయనియు, చుట్టూనడ నట్టి బిల్లులే ప్రతిపాదించుచున్నారు. భారతదేశము చాల దేశములకంటె ముందు బడియున్నదనియు, వాషింగ్టన్ సంఘమువారి సూచనలు చాలవలె కాచరగతుడవును. యూరపుఖరిదమందు చాల దేశములందు మాతృత్వ సహాయపు విరాళమున్న మాట వాస్తవమే. కాని వలసదేశముల దేవియు నింకను ప్రారంభించలేదు. జపానును గూర్చి తలపెట్టకుండిన చాలమేలు. కాని యాదేశముం దిట్టిచట్ట మంగీకరింపవలసినచో నేరభ్యంతరమునులేదు. నిజముగా జోషిగారు నూచించినంత దారుణమగుచిక్కు లేదేశమందు లేనేలేవు. అట్టిదేశకాలసినచో యజమానులకు హామీయొడవ దారబుద్ధి సభివృద్ధి చేయవలెననిగాని బలవంత పెట్టరాదు. కావలసినచో హామీలు, యజమానులు ప్రభుత్వముకూడ నావిరాళమును సమకూర్చవచ్చును. కార్మికసంఘము లభివృద్ధి నొందనిండు. అట్టి యవసరము కలిగినప్పుడు సందర్భముల ననుసరించి యనుమతింపవచ్చును. ప్రస్తుత మీటింగు నవసరము నప్రస్తుతముకూడదు.

పిమ్మట తేమానుతోటల యజమానుల ప్రతినిధియగు ఛామర్నగారు మాట్లాడునదికి 5 గంటలయెను.

అప్పుడు గం. రి. లాయెను. అప్పుడు సభ ముఖనాటి కాపుచేయబడెను. రేపు ప్రభుత్వకార్యక్రమము సమాప్తమయిన తరువాత జోషిగారి బిల్లుపై మతిల చర్చనాగును. (అ. ప్రె.)

స్వరాజ్యపక్షము

వైటుగారికి విందొసంగుట కంగీకరించిరి
స్వరాజ్యపక్షమువారి తర సంఘములతోగలసి సర్ ప్రెడెంట్ వైటుగారికి విందొసంగుట తీర్మానించినది. (అ. ప్రె.)

నేటిదినచర్య

నేటిసభలో సభాకారనిరసనను బిల్లును సర్ అలెగ్జాండరు మిడ్డెనుగారు ప్రతిపాదించగా దానిపై చాలచర్చ పెట్టెను.

చక్రవర్తి రాకనుగూర్చి యడుగగా తమకు తెలియదని ప్రభుత్వము తెలిపెను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల కిచ్చిన ముజరా జాతీయభ్యుదయ కరములగు సరిగా నుపయోగించుట లేదనియు, నది యార్థికసభ్యుని వాగ్దానములకు వ్యతిరేకముగనున్నదని యెరింగింపగా నది రాష్ట్ర ప్రభుత్వముల బాధ్యతయే యని ప్రభుత్వము సమాధానమిచ్చిరి.

డక్షిణాఫ్రికా సంయుక్త ప్రభుత్వమునకును భారత ప్రభుత్వమునకును సమాలోచన సభ విషయమై జరుగు రాయబారములు ప్రకటింపగరగా ప్రభుత్వము నిరాకరించెను

వంగరాష్ట్రముందు సంస్కరణములను రద్దుచేయు విషయము జరిగిన యుత్తరములు ప్రభుత్వము తెలిపెను. (అ. ప్రె.)

దాదాభాయి నారోజిగారు

శతవర్ష సంస్మరణదినము జరుపబడెను

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:—బొంబాయి పార్సీసంఘముల సంయుక్త ఆధిపత్యముక్రింద మేనక్కి, కే. పటేలుగారి ధ్యక్షత్వక్రింద నేడు దాదాభాయి నారోజిగారి నూరవజన్మదినముగా వర్ణనము జరుపబడెను. (అ. ప్రె.)

వి. జె. పటేలుగారికి వచ్చుచున్న ఆభినందనములకు జవా బిచ్చుటకు తీరికలేదు

సిమ్లా ఆగస్టు 26:—గౌరవనీయులగు వి. జె. పటేలుగారు భారతకానసభకు అభ్యుత్థులుగా నేమ్మకొనబడినందుకు వారి నభినందించుచు వచ్చిన పెక్కు యుత్తములేగాక తంలివార్తలు గాని కేబులువార్తలుగాని 250 కంటె పైగా వచ్చినవి. పని తొందరచే వీటికి జవాబులు వ్రాయుటకు వారికి తీరిక లేకయున్నది. కొద్దికాలములో నటు చేయుదురు. ఈలోగా నాలసింపవలసి వచ్చినందుకు తుమాపణ వేడుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బీహారు-ఒరిస్సా శాసనసభ

కోర్టుఫీజు అక్కును సవరించు తీర్మానము నిరాకరింపబడెను

రాంచీ, ఆగస్టు 26:—నేడు బీహారు - ఒరిస్సా శాసనసభలో కోర్టుఫీజు నింకను తగ్గించుటకై బీహారు - ఒరిస్సాకోర్టుఫీజు (సవరణ) శాసనము వరింత సవరణ జేయవలెనని కోరుచున్నయొక ఆధికారతరతీర్మానము చాలనేపు చర్చింపబడినది. పిమ్మట 87 ఓట్లచే నిరాకరింపబడెను. అనుకూలముగా 81 ఓట్లు మాత్రము వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

రంగూనుకు

నీటిసప్లయప్రయత్నములు

రంగూను, ఆగస్టు 26:—రంగూనుకు నీటిసప్లయచేయు విషయమున ప్రభుత్వమువారును రంగూను కార్పొరేషను వారును కలిసి యొక ప్రయత్నముచేసిరి. హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ సర్వేసని చూచుచున్న ఆర్. రెయిన్సగారు తాను విచారించిన దానిమీద నీటి సేవిధముగా సప్లయచేయవలెనో దానినిగురించి ముందుగా నొకనివేదికను పంపిరి. అందులో నాయన రెండుమార్గములను సూచించెను. ఒకటి గ్రావిటీ స్కీము. దీనికి 80 లక్షల పానులు ఖర్చును. రెండవది పంపింగు స్కీము. దీనికి 60 లక్షల పానులు ఖర్చును. అన్నివిధములైన నీటిసప్లయలను గురించి వివరములు తెలియజేయు నీటికి రెయిన్సగారి పూర్తి నివేదికము వచ్చే నవంబరుకు తయారగును. ఈలోగా ప్రభుమచారంలో నయినఖర్చులో కార్పొరేషనువారికి సగమిచ్చుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి ప్రతిధరలు

ఏప్రిలు-మేనెలలు
బ్రోవి ఆరంభము 414-అంత్యము 418½.
డిశంబరు జనవరినెలలు
ఒమరా ఆరంభము 898½-అంత్యము 896 లోను-ధరలేదు.

న్యూయార్కు తంలివార్త

“క్రాత్ పంటవార్తలు ఉత్సాహకరముగా లేవు. కాని అత్యధికమైన పంట ప్రయత్నమువలన వికలమునకు చాల మాంద్యము కలిగినది. హెచ్చుగా కొనువారందరును ఖరీదు చేయుటలేదు” అని 26 వ తేదీని న్యూయార్కునుండి పార్వసు కంపెనీవారు తంలివార్త పంపిరి. (ప్రె. ప్రె.)

లాహోరు పురపాలకసంఘము

మహమ్మదీయ మహమ్మదీయేతర స్థానములు
లాహోరు, ఆగస్టు 26:—అప్పడప్పుడు ప్రతికలలో ప్రకటింపబడువార్తలవలన లాహోరు పురపాలకసంఘములోని మహమ్మదీయ మహమ్మదీయేతర స్థానములనుగూర్చి దురభిప్రాయములున్నవని తెలియుచున్నదని పంజాబు వార్తా ప్రచురణాధికారి వ్రాయుచున్నాడు. కావున లాహోరు పురపాలకసంఘములోని స్థానములనుగూర్చి చెప్పవలసియున్నది. ఎన్నుకొనబడు 32 సభ్యులలోను 17గురు మహమ్మదీయులు 15 గురు మహమ్మదీయేతరులు నియోజింపబడు సభ్యులలో ముగ్గురు మహమ్మదీయులు 6 గురు తక్కినవారు. మొత్తము 41 నుండి 20 మంది మహమ్మదీయులు, 21 మంది మహమ్మదీయేతరులు. (అ. ప్రె.)

భారత ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థాయి సంఘము

విశాఖపట్నం రేవుకు 90 లక్షలు ప్రత్యేకింప బడుట

భారత ప్రభుత్వ ఆర్థిక స్థాయిసంఘమువారి నివేదికము ప్రకటింపబడినది. ఢిల్లీ ప్రభుత్వభవనమునకు క్రొత్తమార్పులు గావించుట కీసంఘమువారు 90 లక్షల రూప్యములు మంజూరు చేసి యున్నారు. కలకత్తానుండి రాజప్రతినిధిభవనమునకు కావలసిన సామానులను 50 వేల రూప్యములు మంజూరి చేయబడినది. భారతీయులకు నావికశిక్ష ఇచ్చుటకు ఒకప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించుటకు పదివేలరూప్యములు మంజూరిచేయబడినది.

విశాఖపట్నం రేవు

విశాఖపట్నం రేవుగాను ఈ స్థాయిసంఘమువారు 90.47 లక్షల రూప్యములను మంజూరిచేసియున్నారు. ఈమొత్తములో దాదాపు 45 లక్షలు రైల్వే కంపెనీవారి లెక్కకు జమ కట్టబడును. ఇంత మొత్తమున రైల్వేకంపెనీవారిదివరకే వ్యయపరచియున్నారు. మిగిలిన మొత్తము అనగా 45 లక్షలు 1925-26 సంవత్సరమున వ్యయపరచబడును. పశ్చిమ తీరము నందలి మ న్నాడు న కు ను తూ రు న్న తీ ర ము నందలి కలకత్తా వెజవాడలకును సరాసరి రైలుమార్గములు కలకత్తానుండి వద్రాసు 900 మైళ్లు దూర మున్నను మధ్య చక్కనిరేవు ఒక్కటికూడలేదు. విశాఖపట్నమున చక్కనిరేవు కట్టుటకు అనుకూలముగ పరిశీలి లభింపనున్నవి. రేయిలూనుండి పార్వతీపురమునకు రైలుమార్గము కాంక్షనచేయబడినది. పనులుకూడ జరుగుచున్నవి. ఇంతవరకు విశాఖపట్నం రేవు మైనరురేవుగ నుండెను. రేవును అభివృద్ధిచేయుటకు ఎక్కువధనము కావలసియుండెను. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారింతెమొత్తమును వ్యయపరచజాలనందున ఈరేవు మేజరు పోర్టుగ చేసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి రేవును అభివృద్ధిపరచుటకై పూనుకొని యున్నారు.

పని ప్రారంభమైనది. 4000 ఎకరములను ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనపరచుకొనియున్నారు. మొదటఖర్చులు రైల్వేల నిధినుండి మంజూరుచేయబడెను. మూడు లేక నాలుగు స్త్రీలు రులు రేవునందుండుటకు వీలగునట్లు మార్పులుచేయ ప్రభుత్వమున ఉద్దేశింపబడెను. ఇందులకు 22½ లక్షలు వ్యయమగుననియు పని ముగియుటకు 5 సంవత్సరములగుననియు అంచనావేయబడెను. పని ముగిన పిమ్మట ఖర్చులు పో ను సం ప త్న ర ము నకు 15½ ల క్ష లు మి గు లు న ని అంచనా వేయబడెను. పనులన్నియు చేయుటకు పోర్టుట్రస్టు ఏర్పరుపబడెను. బెంగాలు నాగపూరు రైల్వేచీఫ్ ఇంజనీయరుగా రిపనులు చేయ నియమింపబడిరి. రైల్వేలోపాటు రేవుపని కూడ చురుకుగ జరుగవలయునను ఉద్దేశముతో ఇట్లు చేయబడెను. మొత్తముమీద ఇంకను 178.14 లక్షల రూప్యములు ఈ రేవుకు కావలయును. 5 సంవత్సరములలో కొంచెము కొంచెముగ ఈమొత్తము వ్యయపరచబడును.

నల్లమందు ఉత్పత్తి

సంయుక్త రాష్ట్రములందు నల్లమందు ఉత్పత్తి చేయువారికి ఇచ్చుటకై మంజూరి చేయబడిన గ్రాంటు చాలలేదనియు ఇంకను 509600 రూప్యములు గ్రాంటు మంజూరి చేయవలయుననియు ప్రభుత్వమువారు కోరిరి. ఈగ్రాంటు మంజూరి చేయబడెను.

కెల్టాయందు లోతుబావులను త్రవ్వటకు గాను

17500 రూప్యములు మంజూరి చేయబడెను.
5 లక్షల రూప్యముల వ్యయముతో విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రాలయమును ఢిల్లీయందు స్థాపించుట అవసరమని ఒకరలహా ఇవ్వబడెను. చలికాలమున శీతకరీంద్రులు భవనమునందు పని చేయువారికి పలితో చనివిధమున ఈవిద్యుచ్ఛక్తి యంత్రాలయము వేడిని వ్యాపింపజేయుచుండును. ఈవిద్యుచ్ఛక్తి సప్లము అధికముగ కలంగుననియు వేడినీళ్లతో వేడిని భవనమునందు వ్యాపింపజేయుట గరియగు మార్గమనియు సంఘమువారు తీర్మానించిరి.

భారత వర్తకసంఘము

నూతన ఉపాధ్యక్షుడు

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:—రాజీనామా యిచ్చిన ఎస్. ఆర్. బొంబంజీగారిస్థానే బి.ఎఫ్. మదనుగారిని ఉపాధ్యక్షుడిగా రతన వర్తకసంఘ మెన్నుకొనెను. (అ. ప్రె.)

అంతఃకలహములు

దేశమునం దిప్పు డేమయిన కొరత యున్న యెడల, అది మొకమత్యమే. ఏకమత్యమే స్వరాజ్యమునకు మూలాధారము. తమ విభేదములను దేశభక్తియందు లీనముజేసికొను శక్తి ప్రజల కలవడనిచో, స్వరాజ్యము గగన కుసుమ మగును. దేశభక్తియందును కడుదగిలెడి ప్రతిబంధకముల నన్నిటిని ఎప్పటి కప్పుడు తొలగించుకొనుట యావశ్యకము. అసహాయోద్యమ ముచ్చస్థితియందున్న నాటి కన్నను నేడు ఎక్కుడు జాగరూకతతో మెలగవలసిన యవసరము గలదు. అసహాయోద్యమారంభమునందు, దేశము ఏకాశయప్రేరిత మై యుండెను. జలియన్ వాలాబాగు సంఘటనము హిందువులను మహమ్మదీయులనుచేరువకు దెచ్చెను. ఉభయసంఘములును స్వలాభములను మరచెను. భిన్నభావములను వెనుకకు జెట్టెను. సత్యాగ్రహ ధర్మాచరణమునందు భయసంఘములకును ఏక్యము గుదిరెను. మసీదులలో జరిగెడి సభలకు హిందువులు వెడలిరి. హిందువుల సభలలో మహమ్మదీయులు స్వేచ్ఛగ పాల్గొనిరి. ఉభయములు ఏక మాతృతనయుల మని గ్రహించిరి. ఆ దినములలో స్వరాజ్యలక్ష్మి దేశమందంతటను తాండవమాడుచున్నటుల గనుపించెను. స్వరాజ్యసిద్ధి గలిగినటులనే గోచరించెను. గాంధీమహాత్ముని స్వరూపము ఆ సేతు హిమాచలవర్ణంతము పొడగట్టెను. సత్య అహింసాసందేశము దేశమునంతను ఒక్కమారు మార్చివైచెను.

మహాత్ముని ప్రధాన సంబోధన మేమి? త్యాగము గావింపుడనియే. త్యాగభావము వెల్లి విరిసినకొలదియు, సహనమును సఖ్యమును బలపడజొచ్చెను. త్యాగమునందు ఈర్ష్యకు తావు లేదు. అక్రమపు పోటీ కవకాశము లేదు. విశుద్ధమగు ప్రేమయే, ఎల్లరమనములను వికసించజొచ్చెను. ధనికులు దారిద్ర్యమును బుద్ధిపూర్వకముగ స్వీకరించిరి. అత్యంత సుకుమారదేహులు కఠినతరమగు కారాగృహవాసము నానందముతో ననుభవించజొచ్చిరి. జమిందారులు తమసంపదను కోల్పోయిరి. న్యాయవాదప్రముఖులు తమ వృత్తులను బనికిమాలిన దుస్తులవలె వినర్జించజొచ్చిరి. దాసులు, నెహ్రూలు, ఆలీసోదరులు, అజద్లు, మున్నగు త్యాగధను లెందరో రాజకీయరంగమున బయల్పడలిరి. ఆద్యశ్యము జూచిన, ఎట్టివారి మనముప్పొంగకుండును? వారివలె త్యాగము జేయలేని వారు, నాయకుల గొనియాడుచు వారియడుగు జాడల నడుచుటకు ప్రయత్నించుచుండిరి. పవిత్రమగు మాతృస్వరూపము ఎల్లరకు ప్రత్యక్షమగుచుండెను. పాశ్చాత్యదేశములు సయితము దిగ్భీమ జెందుచుండెను. స్వరాజ్యసిద్ధినిగూర్చి సందేహమే

లేకుండెను. శాసనసభలుగాని మరి యేయితరప్రతిష్ఠావనలుగాని, ప్రజలవృష్టి నడ్డగింపలేదు.

నేటిసిద్ధి గాంచిన అంతయు తారుమారము నటుల గనుపించును. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు జనగనే, భారతీయు లొక్కమారు నిర్విణ్ణహృదయు లయిరి. వెనుకటి సిద్ధియంతయు ఒక కలవలె కనుపించెను. అదర్శభావ మడుగంటెను. మరల మామూలుధోరణి మొదలిడెను. ఆత్మవిశ్వాసము తరిగిపోయెను. ప్రాతవైషమ్యములు పైకివచ్చెను. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసు గారు కొన్ని విషయములలో మహాత్మునితో నేకీ భావింపక బోయినను, వారి యాదర్శములను ప్రతిపాదించుచుండిరి. జాతీయసఖ్యమునకు తోడ్పడుచుండిరి. తమ యదృతవ్యక్తిత్వమహిమచే, అన్ని సంఘముల వారిని తమతోగూడ దెచ్చుచుండిరి. గాంధీమహాత్మునికిని దేశబంధు దాసుగారికిని గల విభేదములు వెనుకబడి, ఉభయము గలసి దేశమోక్షమునకు కలసి పనిచేయ నిశ్చయించిన సుసమయమున, భగవానుడు దాసుగారిని తననన్నిధికి జేర్చెను. నేడు వంగదేశమునందు దాసుగారి యనురుచులుగ నుండిన మహమ్మదీయులు విడిపోవుచున్నారు. హిందూమహమ్మదీయ కలహములు, కలకత్తాయందు మరల చెలరేగినవి. ఇతర ప్రాంతములలో నవి సామాన్యము లయినవి. స్వరాజ్య పక్షకార్యక్రమమును, కాంగ్రెసు అవలంబించి, భిన్నకార్యక్రమముల కవకాశము లేకుండ జేసినను, అంతఃకలహము లంతరింపలేదు.

ఇందుకు కారణము సువిదితమే. అసహాయ కార్యక్రమమువలె, స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమము కేవలత్యాగబద్ధము గాదు. స్థానికసంఘములను గాని, శాసనసభలను గాని ఆక్రమింపనెంచువారు, యీశదవులను హోదాల్పక్రింద నెంచుట సహజము. బాధానుభవమునకు మందంజ వేయనివారు పలువురు, ఇట్టి గౌరవముల బొందుటకు ముందువచ్చుచుందురు. వీరు ఒకశిక్షణకు కట్టుపడుటనుకరము గాదు. ప్రతిరాష్ట్రమునందును దాసుగారి బోలు మహిమాతిశయలగునాయకులు లభించుటకష్టము. అందుచే సామాన్యనాయకుని ఉత్తరువులను ధిక్కరించుటకు పలువురు ముందుకు వచ్చుట సహజము. ఇది తమ స్వతంత్రశక్తికి నిదర్శన మని భావించు వారుందురు. ప్రస్తుతస్థితిలో కాంగ్రెసు పేరుతో ఎన్నికలకు నిలుచుటయు, విజయము గాంచుటయు సులభమే యయినను, అంతఃకలహముల నుండియు స్వార్థవర్తనమునుండియు విముఖు లగుట కష్టము. అందరును తమ వ్యక్తిత్వమును మరచి, దేశస్వాతంత్ర్యసిద్ధి నిమిత్తము తాము పాటుపడుచున్నామని ఎప్పటికప్పుడు జ్ఞప్తికి దెచ్చుకొనినగాని, స్వరాజ్యోద్యమము ముందుకు నడువజాలదు. లేనియెడల గమ్యస్థానమును మరచి, కక్షలతోను, దూషణలతోను ప్రజలు ప్రాద్దుబుచ్చుట కధికావకాశము గలదు.

ఇప్పుడు స్థానికసంఘములకు జరిగెడి ఎన్నికలే, వైషమ్యములను కక్షలను పురికొల్పుచున్నవి. కాంగ్రెసు పక్షపు బలమును విచ్ఛిన్నము గావించుచున్నవి. ఇట్టి వింకను బెరుగుచో, ప్రజలకు వీనిపట్ల విముఖత గలుగుటయ గాక, కాంగ్రెసుకు చెడ్డపేరు వచ్చుటయు, అధికారులు తమ యభీప్సమును నెరవేర్చుకొనుటయు జరుగుట తథ్యము.

సభ్యుల కధ్యక్షపదవి మిగుల అపేక్షణీయము. దీనిని పొందుటకు ప్రతి సభ్యునికిని కుతూహలముండుట సహజమగుటచే, ఏకీభావము గుదురుట కష్టము. స్థానికసంఘము ల నే క ము ల లో నిదియే గొప్ప మనఃస్పర్థలకు కారణమగుచున్నది. స్థానిక సంఘముల ఎన్నికలు, రాబోవు శాసనసభల ఎన్నికలకు త్రోవజూపగలవు. శాసనసభల ఎన్నికలకు మిగుల జాగ్రత్తతో మెలగనిచో, ఎట్టి చిక్కులు తటస్థించునో యూహింపవచ్చును. శాసనసభ్యులగువారికి అధ్యక్షపదవిపై దృష్టి యుండుట సహజము. మంత్రిపదవులను స్వీకరించుటకుగూడ అనుజ్ఞ నొసగుచో, మరింత స్పర్థకు కారణ మేర్పడును. శాసనసభ్యులపయి లేగిన బాధ్యతను విధించి, త్యాగబద్ధమగు కార్యక్రమమును గూడ జత జేర్చినగాని, భావ్యభివృద్ధికి మార్గ మేర్పడజాలదు.

కాంగ్రెసుపక్షమును అంతఃకలహముల మూలమున విచ్ఛిన్నముగాకుండ, కాపాడుట కల్లరును నడుము గట్టవలయును. ప్రజాప్రతినిధి సభలలో జేరినగాని దేశసేవ సలుప వీలులేదని ఎంచగూడదు. నాయకులకందరకును శాసనసభలలో ప్రవేశ ముండవలెనని తలంచుచో, అనుచరులు పలువురు సమ్మతించరు. ప్రతివారికిని శాసనసభల మోజులో పాల్గొనుటకు కొంత కుతూహల ముండును. అందుచే వెలుపల పనిజేయగలనాయకు లీ సభలలో జేరనక్కరలేకనే దేశసేవ జేయగలరు. వెలుపలనుండి శాసనసభ్యుల నెక్కుడు చక్కగ నడుప వీలుగలదు. శాసనసభలలో నిర్వహింపగల పని మిగుల అల్పము. ప్రభుత్వ నిర్వహణముతో మాత్రమే ముక్తి గలుగదు. ప్రజాశక్తిని వెలుపల పెంపొందించుట ముఖ్యకార్యము. ఇది మిగుల కష్టసాధ్య మనుటకు సందియములేదు. దేశమును స్వరాజ్యానుభవమునకు తయారుజేయుట కెందరో కావలసియున్నారు. ప్రజాశక్తి బలపడిన గాని, శాసనసభల తీర్మానములకు విలువయుండదు. అట్టి కార్యమును నిర్వహింపగల సమర్థులు వెలుపల బని చేయవచ్చును. అందుచే ప్రజల చిత్తవృత్తిని కనిపెట్టి, వైషమ్యమున కవకాశము లేకుండ, దేశసేవాసక్తులను వివిధకార్యములందు నియోగింపవచ్చును.

ఇందుకు నాయకునికి దూరదృష్టియు, చాకచక్యమును, సహనమును ముఖ్యవశ్యకములు. కాంగ్రెసునందందరను జేర్చి, ఏకాశయబద్ధతైక్యపి సలుపుట కెల్లరను ప్రోద్బలపరచుచో, అచిరకాలములో మరల నూతనసంచలనము విరివిగ వ్యాపించును. జాతీయతకక్ష లడుగంటుటకును, రాజకీయవిభేదములు సమసి, కార్యరంగమునందెల్లరును కలసి కృషి సలుపుటకును అనుకూలపరిస్థితు లేర్పడినపుడు స్వరాజ్యసిద్ధివిషయమై దిగులాండ నవసరములేదు. అసహాయకార్యక్రమ మడుగంటినను, అసహాయోద్యమమును ప్రేరేపించిన ప్రేమను, అంతఃసఖ్యమును, ధర్మసందేశమును, అడుగంటకుండ జూడవలయును. అట్టితరీ, రీడింగు. బర్మెన్ హెడ్డు ప్రభువు లెటుల దలచినను, బ్రిటీషు పార్లమెంటు సభవా రెటుల ప్రవర్తించినను, విచారింపవలసినయవసర ముండదు. గాంధీమహాత్మునియెడలను, కాంగ్రెసుపట్లను ప్రజలకు గాఢమగు భక్తిభావ మున్నటుల సులభముగ కనుగొనవచ్చును. ఇట్టి భావమును గాంచి ప్రతి

పక్షు లచ్చెరువు జేయుచున్నారని భావమును
 వృథా గ బోసి య క, సక్రమ మార్గము
 ల ప్రవేశపెట్టి, స్వాతంత్ర్య సిద్ధి కై
 వినియోగపడు నటుల ప్రయత్నించుచో,
 ప్రజాశక్తి అద్భుతముగ వికసించి, సత్వరకార్య
 సిద్ధికి తప్పక తోడ్పడగలదు. రాబోవు అఖిలభారత
 కాంగ్రెసుసంఘసభయం దాలోచింపదగిన సమస్య
 యిదియే.

కోవెలకుంట్ల తాలూకాబోర్డును రద్దుజేయుట

ఈ వార్త పు షార్టు సెంటుబార్జి గెజెట్టులో ఇటుల
 ప్రకటింపబడెను.

“చట్టము మూలమున విధింపబడిన విధులను
 నిర్వహించుటకు కోవెలకుంట్ల తాలూకాబోర్డుకు
 శక్తిలేదని ప్రభుత్వమునా రభిప్రాయ పడుట చే
 మద్రాసు లోకలుబోర్డుల చట్టము 45 వ శ్లోకను
 (1) వ సబు శ్లోకను క్రింద తాలూకాబోర్డును రద్దు
 జేసి వెంటనే తిరిగి నిర్మింపవలయు నని ప్రభుత్వము
 వారు ఉత్తరువు జేయుచున్నారు.”

మంత్రివర్గమువారు రద్దుజేసిన స్థానిక సంఘ
 ముల సంఖ్యకు మరియొకటి చేరినది. స్థానికసంఘ
 ములను శిక్షించుటలో, ట్రాన్సుఫర్డు ప్రభుత్వము
 వారు వన్నె కెక్కిరి. ఇంతకుముందు డిట్టి శిక్షలు
 సామాన్యముగ జరిగెడివి కావు. స్థానికస్వరూపాల
 సమునందు శిక్ష నిచ్చుట, కిదియే ప్ర
 ధాన మార్గము గాబోలు. కోవెలకుంట్ల
 తాలూకాబోర్డును రద్దుజేయ నవసరము లేదని,
 స్థానిక పరి సి తు ల నె రి గిన వారు సూచించిరి.
 రెండుపక్షము లుండునపుడు వివాదము లుదయిం
 చుట సహజము. మెజారిటీపక్షమువారు ఎన్నికల
 జరిపి అధ్యక్షు నెన్నికొనిరి. మైనారిటీపక్షమువారు
 వేరొకసభ జరిపి వేరొకరి నెన్నికొనిరి. ఇట్టిస్థితిలో,
 నేయెన్నికలు సక్రమముగ జరిగెనో ప్రభుత్వము
 వారు విచారింపవచ్చును. అట్టిఎన్నికలనే ధ్రువ
 పరుపవచ్చును. లేక క్రొత్తఎన్నికలను జరుపవలయు
 నని కోరవచ్చును. అంతయగాని, పిడుగుకుబియ్య
 మునకు ఒకటేమంత్రమువయోగించి, స్థానికసంఘ
 ములను రద్దుజేయుటవలన, ఎట్టిలాభము గలుగ
 జాలదు. మంత్రివర్గము, శిక్షించుటమాత్రమేగాదు.
 ఇరుకక్షులవారిని సమీపించి, స్పర్ధకారణములను
 కనుగొని, తమపలుకుబడి నుపయోగించి కలహ
 ముల సంతరింపజేయ బ్రయత్నింపవలయును. ఇది
 మంత్రుల కసాధ్యమగు కార్యము గాదు. అట్టి
 ప్రయత్నమును మంత్రిగారు స్వయముగ జరి
 పినచో, సమస్య సులభముగ పరిష్కారమయ్యెడిది.
 అధికారవర్గ మువేక్ష వహించి, స్థానిక స్వరూపాల
 సముపట్ల సానుభూతి లేకుండ ప్రవర్తించినవిధము
 ననే, ట్రాన్సుఫర్డు ప్రభుత్వము గూడ
 ప్రవర్తించుచో రైటికిని తారతమ్య మేముండును?
 తాలూకాబోర్డు సభ్యుల చర్యను మేము సమర్థిం
 చుటలేదు. ప్రభుత్వమువారిచే శిక్షితులగుట కవ
 కాశ మిచ్చుట భావ్యము గానేరదు. అయినను
 ప్రభుత్వమువారు తొందరపడక, సభ్యులకు తమ
 పొరబాటును తెలిపి సంస్కరించుటకు ప్రయత్నిం
 చినచో, వ్యవహార మెక్కుడు సామ్యముగ పరి
 ష్కారమగుటకు వీలయ్యెడిది. అట్టి యవకాశము
 ను వారు గోల్పోవుట శోచనీయము.

అంధమానుదీవులు బార్కరుగారి రిపోర్టు
 అంధమానుదీవులగూర్చి మేజరు బార్కరు
 గారు ప్రచురించిన రిపోర్టు, నిజపరిస్థితులకు పై
 పూత బూయుచున్నది. జయిలు కమిటీవారు
 అంధమాను సెటిల్ మెంటు మిగుల అనారోగ్యకర
 మని సూచించి యుండిరి. అప్పటి అంకెలకారము
 వీరి వాదము సరియనియే, బార్కరుగారి తలంపు.
 అక్కడి జబ్బులకు ముఖ్యకారణము మన్యజ్వరమని
 బార్కరుగా రంగీకరించెదరు. కాని, పిమ్మటి సం
 వత్సరములలో చాల అభివృద్ధి గలిగె ననియు,
 అప్పటిస్థితియంతయు మారిపోయె ననియు బార్క
 రుగారు తెలిపిన సంగతులు విశ్వాసపాత్రముగ
 గనపించవు. మరియొక విచిత్రమగు సంగతిని
 వీరు సూచించుచున్నారు. జయిలు కమిటీవారు
 తమ రిపోర్టులో నిటుల వ్రాసిరి. “హిందూదేశము
 నందలి వివిధభాగములనుండియు దీసికొని రాబడిన
 ఖయిదీల ఆరోగ్యము సకు, అంధమానుదీవుల
 శీతోష్ణ పరిస్థితు లెప్పుడును ప్రతికూలముగనే
 యుండును.” ఈ వాక్యములబట్టి చూచిన, హిందూ
 దేశపు ఖయిదీలు అంధమాను దీవులం దుండజాల
 రని స్పష్టమగుచున్నది. కాని, మాషిఖాలు నివసిం
 చెడి మలబారుకును అంధమాను దీవులకు ను
 పోల్చి యుండుటచే, వారికి మాత్రము యిబ్బంది
 గలుగ దని, బార్కరుగారు సూచించుచున్నారు.
 ఇది ఎంత విరుద్ధమో యూహింపవచ్చును. జయిలు
 కమిటీ సభ్యులకు మలబారు పరిస్థితులు తెలియవని,
 వీరును తలంపజాలరు. నిజ మయినచో, ఆసంగతి
 నుదాహరించెడి వారే. డి. బి. కృష్ణనాయరు
 గారు శాసనసభలో నిటీవల చెలిపినటుల, మల
 బారు ప్రపంచమందలి ఆరోగ్య ప్రదేశములలో
 నొకటి యని పేర్కొనెనది. దీనికిని అంధమానుదీవు
 లకును పోల్చిజూపుట, నక్కను దేవలోకముతో
 పోల్చినటు లగును. “అంధమానుదీవులు మానవ
 నివాసయోగ్యములు గా”వని జయిలు కమిటీ
 వారు నిరూపించిరి. ఆ సంగతి ని జ ము గా ద ని
 బార్కరు గారు వ్రా యు చున్నారు. ఆంగ్లో
 హైందవులను అంధమాను దీవులలో నివసింపజేయు
 ప్రయత్నము విఫలమయ్యెనని, బార్కరుగా రంగీ
 కరించెదరు. అట్టి త రి, మాషిఖాల కు మాత్ర
 మవి వాసయోగ్య మెటులగునో తెలియదు. ఇట్టి
 సందర్భములలో ప్రజాప్రతినిధు లక్కడకు వెడలి
 పరిస్థితులను స్వయముగ కనుగొనుటకు ప్రభు
 త్వమువారు రవకాశ మిచ్చుట ధర్మము. లేనియెడల,
 సత్యము బయల్పడజాలదు.

శాస్త్రిగారు : నానారాష్ట్రసంఘము

నానారాష్ట్ర సంఘమునకు హిందూదేశపక్ష
 మున ప్రజాప్రతినిధుల సంపవలయునని, సామ్రాజ్య
 శాసనసభవారు తీర్మానించినను ఇంతవరకు
 లాభము గలుగలేదు. ప్రభుత్వమువారు వ్యతిరేక
 మార్గ మవలంబించు చున్నందులకు శ్రీనివాస
 శాస్త్రిగారు వగచుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము
 విల్లింగుడను ప్రభువుగారిని హిందూదేశము తర
 ఫున ప్రతినిధిగ బంపుటకన్నను విచారము వేరొక
 టుండదు. మరియొకసభ్యుడు ప్రభుత్వోద్యోగులగు
 ఇండియా హైకమిషనరు. టాంగ న యి కా లో
 భారతీయు లనుభవించుచున్న కష్టములను నానా
 రాష్ట్రసంఘమువారు విచారింపవలయును. అట్టితరె,

హిందూదేశముతరపున మనఃస్ఫూర్తిగ వాదించెడి
 వా రొక్కరును గనుపించరు. హిందూదేశమునకు
 నిజస్వాతంత్ర్యము నొసగక, కృత్రిమాలంకారముల
 నొసగిన, నేమిప్రయోజన ముండును?

కాబూలు రాయబారి

కాబూలు రాయబారి కగు ఖర్చుసంతను
 హిందూదేశము భజించుచున్నది. సంవత్సర మొక
 టింటికి రు 486,000 ఖర్చునని, నిన్నటిదినము
 సామ్రాజ్య శాసనసభలో చెల్లపబడెను. ఇటు
 లయినను, హైందవుని రాయబారిగ నియమింపక
 ఆంగ్లేయుని మాత్రమే నియమించిరి. ఈ రాయ
 బారి, ఇండియా ప్రభుత్వమునకును బ్రిటీషు ప్రభు
 త్వమునకునుగూడ ప్రాతినిధ్యము వహించు నని,
 సర్ జెన్ని సుబేగారు చెలిపిరి. అటులగుచో యీ
 ఖర్చు సంతను హిందూదేశముపై మాత్రము
 మోపుట ఎంత యసభ్యమో యూహింపవచ్చును
 హిందూదేశపు నిస్సహాయస్థితి కింతకన్నను వేరు
 నిదర్శన మేమి గావలయును?

ఇద్దరు అమెరికను దొంగలు

పారిపోవుట

మర్రీకేసు

లాహోరు, ఆగస్టు 25:—మర్రీ కొట్లాటకేసులో శిక్షితు
 లైన యిద్దరు అమెరికనులు హిందూదేశమునుండి పారిపోయి
 నందున మర్రీలోను రావల్ పిండిలోను పంజాబునం దంటును
 కల్లోలుముపుట్టెను.

కడచిన జూలై నెల 29 లేదిన రావల్ పిండి జిల్లామేజ
 స్ట్రీటు కేంద్రస్థానమగు హెచ్. మాక్వీలియం అనే అమెరి
 క ను కు ఇండియా ను పీసలు కొట్టు 25 శెక్కును
 క్రింద 6 నెలలు కఠినశిక్షయు ఫిర్యాదియైన రాయసాహెబ్
 విశ్వేశ్వరనాథుడు చెల్లించునట్లుగా రు 500 జరిమానాయను,
 ఇ. యచ్. పి. లీ అదేవిధముగా 3 నెలలు కఠినశిక్షయు రు
 250/ జరిమానాయను విధించెను. దానిమీద మద్దాయిలు రా
 వల్ పిండి సెషన్సు జడ్జికి అప్పీలుచేసికొనగా ఆ జడ్జి మద్దాయి
 లను వెయిలుమీద విడుదలచేసెను. కాని ఆగస్టు 22 లేదిన అ
 ప్పీలు విచారణకువచ్చినప్పుడు మద్దాయిలు కనబడకపోగా గా
 ప్పు ఆందోళన కలిగెను. వారు బొంబాయినుండి యస్. యస్
 “జనీవా”లో ఆగస్టు 15 లేదిన ప్రయాణమై పోయినట్లు
 తెలిసెను.

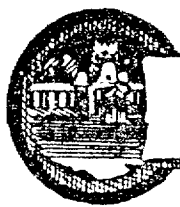
ఫిర్యాదియు రెస్పాండెంటును అగు రాయసాహెబు
 విశ్వేశ్వరనాథు పారిపోయినదొంగలను పట్టుకొనుటకై నూరు
 నా పోర్టు సెయిదువద్దనున్న పోర్టు అధికారులను వైరులను వా
 ర్తలు పంపవలెననియు, వారు బ్రిటీషు రాష్ట్రమును దాటి
 పోయినయెడల ఎక్స్ ప్రెస్ క్ షోలను నడిపింపవలెననియు
 కోర్టువారిని వేడుకొనెను.

ట్రీబ్యూను ప్రతిక వ్యాఖ్యానము

దీనిమీద వ్యాఖ్యానముచేయుట ట్రీబ్యూను ప్రతిక
 యిట్లు వ్రాయుచున్నది. శిక్షితులైన విదేశీయు లీదేశమునుండి
 పారిపోవుట కిదియే మొదటిసారి. ప్రభుత్వమువారుదీనివిషయమై
 వెంటనే తమ జాగ్రత్త పుచ్చుకొనలేదు. ఇప్పుడావొంగు
 పట్టుబడునప్పటి ప్రస్తుతపు కేసులో న్యాయము జరుగకపో
 వుటయేగాక విదేశీయులను మనకొద్దలేమియు చేయజాలను
 అభిప్రాయ మేర్పడును. (అ. తె.)

బీదమంగలికి వెన్నది

ఒక్కసారిగా 20లక్షల పౌనులు వచ్చుట
 విరోహ ఖండమున హంగేరీదేశమున యాగరు అను
 గ్రామమున జానుస్టింటు వెబ్బీ అను వొక మంగలి కలదు అ
 తడు చాల దరిద్రుడుగా నుండెను. ఆతనిపండుగులలో మేజరు
 బాబోనీ అనువతడు ఆమెకొడ నయ్యక రాష్ట్రపాలకుడు
 చుర్రోయినందున ఆతని సొత్తు 20,00,000 పౌనులు యీ
 హంగేరీ మంగలికి వచ్చెను. ఆదృష్టవశగా నిదియే.

మదరాసు వార్తలు

శ్రీ కన్యాకావరమేశ్వరీ వైద్యశాల మార్పు - ఈ ఆయుర్వేద వైద్యశాల నారాయణమొలపిడినుండి 16/5. అన్నాపిల్లపేటలోనికి మార్చబడినది.

జంతుహింస నివారణసంఘము: - తెల్పు రోడ్డు కార్పొరేషను మాడెలుమ్మలనందు రేపు సాయంకాలము 6 గంటలకు ఎ.క. సి. రంగస్వామి అయ్యంగారు భూతదయను గూర్చి ఉపన్యసించురు.

రసాయన శాస్త్రము ఉపన్యాసము: - భారతీ యువజనసంఘమువారి యాజమాన్యము గోష్ఠిశాలలో రేపు సాయంకాలము 5-80 గం డా|| బి. వి. డెగారు ప్రెసిడెన్సీ కాలేజీ ప్రభువరు రసాయన శాస్త్రము దాని ప్రయోజనముగూర్చి ఉపన్యసించురు.

అర్ధరూపాయల తయారుజేయుట: - చింతాద్రి పేటలో చిన్న స్వామిచెట్టి యింట అర్ధరూపాయి, నాల్గణాల నికిలు నాణేముల తయారుజేయు విమర్శలను పోలీసువారు పట్టు కొనిరి. చెట్టిని సోమవారమునాడే అరెస్టుజేసిరి. ఈతను దొంగ నాణేములను విల్లుపురంలో చెలామణిజేయుచున్నాడు.

రాకపోకలు: - గా|| సర్ అన్నాచల చెట్టిగారు, ఎఫ్. ఆర్.టి.జి.గారు సేతు వచ్చిరి.

వ్యవసాయ డైరెక్టరు పిల్వనగారు, లిటిలు వుడుగారు సేతుదయము కాపాబోయిరి.

హాస్పెసుఇమాముగారు నిన్న రాత్రి కొలంబో పోయిరి.

ఎన్నికసభలు - ఏడుబావులడివిజను: - కాంగ్రెసు, కిలాభతుసంఘముల యాజమాన్యముక్రింద గడ్డె రంగయ్య నాయుడుగారి అధ్యక్షిత్వము బలపరచుటకై గోవిందప్పనాయ కువీధివద్ద శ్రీనివాసయ్యరు వీధిలో రేపు 6-80 గ బహిరంగసభ జరుగును. కాంగ్రెసునాయకులు కాన్సిలరులు పాల్గొందురు.

ధర్మాదాయముల చట్టముపై సవాలు

ఈ చట్టముపై సవాలుజేయుచు తేజసి కేసుల సందర్భ మున యిదివరకు గవర్నరుగానుండి విల్లింసన్ ప్రభువుగారిని, అప్పుడు హోముమెంబరుగ నుండిన సర్ మల్లెము హెయిలీ గారిని విచారించుటకు ఒకసంఘము నేర్పరచెనని తెలియు చున్నది.

లామెంబరుగారు: - లామెంబరు గా|| సర్ సి. పి.

రామస్వామి అయ్యరుగారు రేపు సాయంకాలము గుత్తి బోయి అటనుండి కర్నూలుబోయెదరు. అచ్చట 2-30 గ. సి. వి. రం గారెడ్డిగారి అధిపత్యముక్రింద అందజేయబడు వినతిపత్రములను గైకొందురు. ఆశిల్లాలోని ఇరిగేషను విషయముల విచారించు రు విందు లొంగించినపిదప సోమవారమునకిచ్చెన్న పురి తిరిగి వత్తురు

హాకి ఆటలు-కొట్టుకొనుట

మంగళవారమునాడు పార్కులో టెన్నిస్ క్రీడలు వారికి, యూనివర్సుల క్లబు వారికి హాకిపందెనుజరిగి తిరిగివచ్చు చుండగా, వారిలో యిరువురు హాకి కర్రలతో కొట్టుకొనిరి. పోలీసువారు పట్టుకొని కేసు పెట్టిరి. రివ జేడికి ఎగ్జ్యూర్యకోర్టు లోవాయిదా వేయబడినది.

కోయిలుకుట్ల తాలూకాబోర్డు

ఎత్తివేయుట

కోయిలుకుట్ల తాలూకాబోర్డు శాసనబద్ధ మగు తనవిధిని నెఱవేర్చజాలదని తోచుటచే ప్రభు త్వమువారు నదరు తాలూకాబోర్డు ఎత్తివేసి తిరిగి నూతనముగ యేర్పరుచునట్లు శాసించిరి (గెజిటు)

రోగి-ఆత్మహత్య

ఈగ్గురు తీరమున చెరువయము శివము దొరికెను. ఎని పోయినవాడు. మాయవరం వాస్తవ్యుడు జనరలు ఆస్పత్రిలో శస్త్ర చికిత్స నొంది నిన్న విడుదల యినవానిగా గుర్తించ బడినది. ఆస్పత్రివారు రైలుఖర్చులు గూడ నిచ్చిరి. కాని యింటికి బోక ఆత్మహత్య గావించుకొనెను.

పుస్తకము దొంగిలించుట: - మంగళవార

మునాడు లింగచెట్టి పీఠిలో కాంత్రియను పుస్తకాల కంపెనీ లోనికి ఒకతండ్రికొడుకు బోయిరి. తండ్రి అచ్చట గుమాస్తాతో మాట్లాడుచుండగాకుమారుడు బిర్వావద్దకూర్చొని సామనాఖరును కాఫీతెమ్మనిపంపెను. వానినిబోసిచ్చి, బిర్వాలోని "ట్రాపికలు డిసీజెసు" అను వైద్యగ్రంథమునుతీసి తనసంచిలో జూరవిడిచెను. పనిచూగించుకొని తండ్రికొడుకులుబోయినపిమ్మట గుమాస్తాగ్రం థముకానక పోలీసువారికి ఫిర్యాదుజేసెను. వారాగ్రంథమును రాయపేట మెడికలుస్కూలు హాస్టలులోగాంచిరి. అచ్చటవారి కది రూ 21 లకు విక్రయించబడినది.

యాకూబు హుస్సేనుగారి సతి

డా|| ముత్తుగారిసలహాపై యాకూబు హుస్సేనుగారి సతి క్షయరోగ చికిత్సకై శనివారమునాడు స్విట్జరులందునకు పయన మగుచున్నది. ఆమె 1921 సం॥ స్విట్జరులందు బోయి చికిత్సబొం దెను. పూర్తిగా బాగయి, సాత్వాత్మ దేశములలో వివిధక్షయరో గ శరణాలయములందు విడిసి తిరిగి ఇండియాను గతమార్చిలోనే వచ్చెను. ఉదకమండలములో మూడునెల లుండెను. ఇప్పుడు తిరిగిపెట్టుచున్నది. కావున మరలబోవుట మంచిదని డా|| ముత్తు గారు చెప్పుటచే పయనమగుచున్నది. తిరిగి త్వరలో బాగయి ఇండియాను రాగలదని నమ్ముచున్నారు.

విరావతి నాకాసంఘ కారీకుల సమైక్య

కార్మికసంఘాధ్యక్షుని యభిప్రాయము

రంగూను, ఆగస్టు 26:- బర్మాకాసనసభ్యుడును, చిట్టిగాంగు జనులు గలట్టి బర్మా కార్మికసంఘము సభ్యుడును నగు అగ్నాల్ బాగిచాడగిగారు విరావతి నాకా సంఘములోని కార్మికులు తే నున్న సమ్మెనుగూర్చి జీవితపు ఖర్చులెక్కువగుటచే 1920 అక్టో బరునెలలో కూలి నెక్కువజేయటయే ముఖ్యకారణమని తమకు తెలిసినట్లుగా తెలుపుచున్నారు. ఇప్పుడున్న కూలి చాలినంత కంటే ఎక్కువగానే యున్నదని తెలుపుచు కంపెనీవారు దానికి తార్కాణముగ కొంతమంది హిందూ దేశములో నున్న తమ బంధువులకు ప్రతి నెలయు తమ కూలీలోనుండియే కొంత మొత్త మును పంపుచున్నారని చెప్పుచున్నారు. చిట్టిగాంగు జనులు సమ్మెకట్టినచో బర్మీయుల చేతనే తమ పనులను నడిపించుకొన వలెనని కంపెనీవారు తలచుచున్నట్లుగా తమకు తెలిసినట్లు వీరు చెప్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె)

డామన ఆర్పి విషష్టకు అంత్య క్రియలు

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:- వీరికి అంత్యక్రియలు మిక్కిలి గౌరవముతో జరుపబడినవి. వీరి పుత్ర శరీరము సోమవారము నాడురాత్రి కల్యాణాలో నున్నప్పుడే పార్సీలు హిందువులు మహమ్మదీయులు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి చూడసాగిరి. మం గళవార ముదయమున నీ శరీరము గ్లోరియా చర్చికి తీసుకొని పోబడినది. అచ్చట 60 మంది ఫాదిరీలు అంత్యక్రియలను కొన్ని టిని జరిపిరి. కాథలిక్కుల నేతలు వచ్చిరి. అచ్చటనుండి బండ్రా లో నున్న సెంటు ఆంధ్రూసు వచ్చిరి. వీరి శవము గొనిపోబడి ను. వీరి యంత్యక్రియలను జరుపుటకు ఆ చర్చినుండి యీ చర్చి వరకు 30 వేలమంది జనులు నిశ్చబ్దముగ నడచి వచ్చుటజూడ ఆర్పి విషష్టగారియందు వారికిగల భక్తి గోచరమయ్యెను. తరువాత సెంటుమేరీ ఛాసెలలో వీరి శవము భూస్థాపన చేయబడినది. (ఆ. ప్రె)

గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణ బిల్లు

శాసనసభా సమావేశము ముగియుట

నేటి మధ్యాహ్నము చన్న పురి శాసనసభయందు చాల చర్చ జరిగిన పిదప గ్రామోద్యోగుల పునరుద్ధరణ బిల్లు (రెసోల్ షన్ బిల్లు) సభయందు దాఖలకరింపబడినది. వెంటనే 4-40 గం॥ లకు శాసనసభ ముగింపబడినది. తిరిగి అక్టోబరు మాసము 28 తేదీ సమావేశమగును.

మదరాసు కార్పొరేషను సభ

బవరుగారి విందుగూర్చి ప్రశ్నలు

మదరాసు కార్పొరేషను సామాన్య సభ నిన్న సాయం కాలము తణికాచలం చెట్టిగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. క్రొత్త కమిషనరుగారు వచ్చిరి. ముఖ్యముగ ప్రశ్నితరములు జరిగినవి.

బవరుగారికి విం దొ సంగుటకు యెవరు ఏర్పాటు జేసిరి? చందాలు వసూలుజేయుట యెట్లు జరిగెను? ఇన్వెనివారిని బెడ రించిరా? దీనిగూర్చి బిల్లు కలెక్టరులు అ ర్జీ పెట్టుకొనియుండి రా? యని కె. వ్యాసరావుగారు ప్రశ్నించగా నిట్లు తెలియ వచ్చెను.

ఉ:- బవరుగారికి విం దొ సంగుటకు కార్పొ రేషను ఉద్యోగుల సంగు ము వారు యేర్పాటుచేసిరి. ఆకాశరామున్న అర్జీ కమిషనరుగారి కందినది. దానినిబట్టి దాఖలుజేసిరి. వేరొక అర్జీ రెవిన్యూ ఆఫీసరుకు జేరగా వారు కమిషనరు అనుమతిలేకుండనే విచారణజేసి యీ విధముగ పరిష్కరించిరి. బిల్లు కలెక్టరులు జెప్పిన ఫిర్యాదులు అసత్య ములు చందా వసూలు జేయుటయందు జేమయు నిర్బంధములేకుం డెను. బవరుగారికి విరోధులెవరో ఆకాశరామున్న అర్జీనిబంపిరిని.

ప్ర-కమిషనరుగారు తనవద్ద పనిమీదవచ్చు కార్పొరేషను ఉద్యోగులను తన గుమస్తాలవలె జూచుచు ఎంత నేపెనను కూర్చుండబెట్టుక నిలబెట్టియే యుంచును. కార్పొరేషను ఉద్యో గులు కాన్సిలు వారిచే నియమింపబడిన ఉద్యోగులుకాని కమిష నరుగారు నియమించిన గుమస్తాలు కాదని తెలియునా?

ఉ:- కమిషనరుగారు ఉద్యోగులను మర్యాదగనే జూచు చున్నారు. కూర్చుండ స్థానము లిచ్చుచున్నా . ఆయన కార్య నిర్వాహకాధికారి యగుటచే ప్రతిఉద్యోగియు ఆతనికి జవాబు దారిగానుండును కనుక వారి దినుష వారే యగుదురు.

పిమ్మట వ్యాసరావుగారు శనివారమునాడు సభను 12 గ యేర్పరచనలెనని నూచించిరి. ఇదరలు కొందరు 3 గ నూచించిరి. వ్యాసరావుగారి ప్రతిపాదన ఓడిపోయినది.

బవరుగారి విందు కార్పొరేషను ఉద్యోగుల సంఘము వారే యేర్పాటుజేసిరిని తెలిసినను, చందాలు వసూలు నిర్బంధ ముగ గైకొనుటగూర్చి అట్లుప్రశ్నించిరిని వ్యాసరావుగారినిరి. కార్పొరేషను ఉద్యోగులు విం దేర్పరచినపుడు వారు ఏవిధముగ డబ్బుల నూలు చేసిరో కమిషనుకు తమపనిగానని అభ్యర్థుడు తెలిపెను. ఆకాశరామున్న అర్జీ విషయమున కమిషనరుగా రొక ప్రకటన గావించ వలె నని నర ద రాజులు నాయుడుగారు కోరగా అన్యక్షుడు సమ్మతించెను.

రివెన్యూ ఆఫీసరును నియమించుట

బవరుగారు కాలీజేసినసాసయన రివెన్యూయోద్యోగమునకు అభ్యర్థుల గోరుచు ప్రతికలలో ప్రకటించవలెనని నర్సుగారు నర దరాజులు నాయుడుగారు ప్రతిపాదించిరి.

ఎం. విజయరావువులు పిళ్ళైగారు మందుగా జీతము నిర్ణ యింపవలెననిరి. ప్రభుత్వోద్యోగుల నియమించుటలన ప్రమాద ము గలదు. ప్రభుత్వమువారు తెలియబరచకుండనే బవరుగారిని తీసుకొనిరి. అట్టియెడ కార్పొరేషను ఉద్యోగుల కన్యాయము జరుగును. ప్ర భు త్వోద్యో గు లు కార్పొ రే షను లో తాత్కాలికముగ చేరుట ముమ్మందు ఉన్న తోద్యో గ ముల స్వీకరించుటకు మార్గముగ నెంచుదురు. అందుచే వేళయుండ జక్ర-బెట్టుటకై వారిదినుష గుమస్తాలు నీచముగ ప్రవర్తిం చెదరు. ప్రస్తుతము కలప వ్యవహారములో వచ్చిన తగవంతయు ఉద్యోగుల అసహృదయం డెల్పుచున్నది. కావుననూ తనయుద్యో గిని రూ 600-20-800 పై నియమించునపుడు జాగ్రత్త వహింప వలెనని పిళ్ళైగారు చెప్పిరి.

నరదరాజులు నాయుడుగారు జీతమును రు 600-50-800 గా నుంచవలెనని సవరణ ప్రతిపాదించిరి. 23-18 ఓట్లతో సవ రణ అంగీకరించబడినది.

రివెన్యూ ఉద్యోగి పనులను సభివారు నిరూపించవలెనని డా|| రామకామతుగారు రినిరి. కాని వారు చట్టము ప్రకారము నియమింపబడ్డవారగుటచే అందులేని పనులు వనము నూచిం చుటకు వీలుండవని అభ్యర్థుడు డెలిపెను.

నియమింపబడు ఉద్యోగి 5 ఏండ్లవరకు పనిజేయునట్లు ఒడంబడిక తీసికొనవలెననియు, ఆయన కార్పొరేషనులోగాని ప్రభుత్వముక్రిందగాని పనిజేయుండనిచో 6 నెలలు గడచిన పిదప ఖాయపరచవలెననియు సామి వెంకటాచెలం చెట్టిగారు ప్రతిపాదించిరి.

సుందరరావుగారు 3 ఏండ్లు కాలనియము జేయవలె నని సవరణ బెట్టిగారిని ఓడిపోయెను. చెట్టిగారి ప్రతిపాద నామోదించబడినది.

మాంబళ్లం వృద్ధిజేయు పన్ను వసూలుజేయ ప్రారంభిం చుటకు కమిషనరుగారికి అధికారమీయవలెనని వ్యాసరావు గారు ప్రతిపాదించగా ఆమోదించబడినది. సభ అంతటితో ముగిసెను.

భార్య నెంటు జార్జి గజిటు

25 ఆగస్టు మంగళవారం

పత్రికా శాఖ

సి. ఇ. జోన్సుగారిని మదరాసు చెంగల్పట్టు కలెక్టరుల అసిస్టెంటుగ నియమించిరి.

రా. బి. ఎం. కె. వెంకటాచారిగారిని తాత్కాలికముగ సహకార సంఘముల డిప్టీ సెక్రటరీగ నియమించిరి.

భా. బ. మహమ్మదు బజ్జిలా సాహెబుగారిని బ్లాక్ కలెక్టరుగ నియమించిరి.

సి. సి. దత్తుగారిని కడపజిల్లా కలెక్టరుగ నియమించిరి.

దత్తుగారు వచ్చునకు ఎ. ఎస్. పంచాపకేశయ్యగారిని కలెక్టరుగ నియమించిరి.

మృతశాఖ

మదరాసులో చరిత్ర. వె. సి. ఇ. ఆర్. వీలరుగారిని జానియరు చాన్సలరు నియమించిరి. ఎ. ఎస్. మించిగారిని ఎ. లైరు చరిత్ర ప్రెస్టిగా నియమించిరి. సి. టి. ప్లాన్సుగారిని కర్నూలు చరిత్రలో ప్రెస్టిగా నియమించిరి.

పోలీసు

జె. ఎం. గ్రీనుగారిని చిత్తూరు జిల్లా పోలీసు సూపర్ టెంటుగా నియమించిరి.

టి. దేవరాజ ముదల్యారుగారిని హోనూరు డిప్టీ సూపర్ టెంటుగ నియమించిరి.

రా. సా. టి. శివమంబరం పిల్లగారిని సెంటుతామసు మాంటు డిప్టీ సూపర్ టెంటుగ నియమించిరి.

ఆర్థిక శాఖ

వి. సి. ఎస్. ఉద్యోగులకు సంబంధించిన ఆర్థిక విషయములందు సెప్టెంబరుమాసములో మారకము చేయ రూపాయికి 18 పెన్సన్లు ఉండును. ఆనెలలో జీతము పుచ్చుకొనవారికి మారకపు హామీ నీయరు.

సివిలు మెడికలు విద్యార్థులకు ఒక స్కూలునుండి వేరొక స్కూలునుకు మార్చుటకు మూడవతరగతి రైలుఖర్చునిత్తురు.

బ్లాక్లో వకీలు ఎ. ఎం. కుబ్బాజీ టంగుగారిని అఫీషియలు రిసీవరుగా నియమించిరి.

నవాబుపేటలో నుండు షానపాటి గొల్ల కావరివాని, వానిభార్యను డేరెక్టులకుటనులోని వారిగా నెంచి గుంటూరులో స్టూఆర్టుపురము నెటిత్ మెంటునందు నివసించ జేయుచున్నారు.

ఈ రాష్ట్రములో బయస్కాపు ఫిల్ములు ప్రకటించ న్న మైనవా గావాయని విచారించ నియమించబడు బోర్డులో యాదినవవా రిద్దరిని సభ్యులుగ గవర్నరుగారు పేర్కొనుచున్నారు. జె. జి. మా సి లా మ టి గారు భా. బ. మహమ్మదు సాదుకు ఆలిగారు.

సానిక స్వపరిపాలన శాఖ

కెప్ట. ఫిల్పు వెర్మన్గారిని గుంటూరు జిల్లాస్ట్రనుగా నియమించిరి.

ఎస్. రంగాచారిగారిని జనరలు ఆస్పత్రిలో రెండవ స్ట్రనుగ నియమించిరి.

పి. పార్థసారధినాయుడుగారిని కుప్పకోగ నివారణోద్యమ డైరెక్టరుగ నియమించిరి.

తాయి వెంకటేశ్వరగారిని నాయుడుగారిని ఆనంతపురం మునిసిపలు సభ్యునిగ నియమించిరి.

శ్రీరాజావెంగోటి సర్వాంగకుమార క్రిష్ణయ్యచంద్రులు వారిని వెంకటగిరి తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునిగ నియమించిరి.

కెప్ట. ఎ. జానుడినేజిగారిని జనరలు ఆస్పత్రిలో నియమించిరి.

మదరాసు కార్పొరేషను సభ్యులుగా నీదినవవారు ఎన్నుకొనబడిరి:—బి. సత్యనారాయణగారు, ఎస్. వెంకటాచలం చెట్టిగారు, ఎం. శింగారు వేలుచెట్టిగారు, కె. భావం అయ్యంగారు, పి. వి. నటరాజుమల్యారు, కె. శ్రీరాములు నాయుడుగారు టి. సుందరరావునాయుడుగారు.

చిత్తూరుజిల్లాలో పుంగనూరు డివిజనునందు పంచాయతీల సంస్థాపకునిగా వి. రఘునాథరెడ్డిగారిని నియమించుచున్నారు.

గుంటూరు మునిసిపలు సభ్యులుగ యాదినవవారు ఎన్నుకొనబడిరి:—ఎస్. జగన్నాథంగారు, సయ్యదు మస్తాను సాహెబుగారు, అబ్దుల్లాపూరుగారు.

విద్యాశాఖ

మిసు రోజా విశ్వేశ్వరుగారిని చిత్తూరు జిల్లా విద్యా సంఘమునకు సభ్యురాలుగ నియమించిరి.

క్రిష్ణజిల్లా విద్యాసంఘసభ్యునిగ గ్రంథి వెంకటరెడ్డిగారిని కర్నూపురం తాలూకా బోర్డువారు ఎన్నుకొనిరి.

భా సా ఆబ్దుసుల్తము సయ్యదుగారిని రాబడిపన్ను ఆఫీసరుగా నియమించిరి.

మదరాసు మెడికలు కాలేజీలో బయోకెమిస్ట్రీ నేర్పు కొనుటకు క్రికాకుళములోని సారాయణరావుగారికి రాయపేటలోని వి. ఎస్. టెనిగాలుగారికి యేర్పాటు జేసిరి.

* * * * *

గ్రామములందరి వైద్యోద్యోగుల సెలవు

మారుమూల గ్రామములలో నూతనముగా నేర్పయకొనిన చిన్న వైద్యాలయములందును వైద్యోద్యోగులు లోకలు ఘండు నౌఖరులుగారు. ప్రభుత్వమునౌఖరులు గారు. కావునవారికి నిబంధనల ప్రకార మెట్టిసెలవు నుండను అయినను అవసరమున్నచో సంవత్సరమునకు 15 రోజులు కా జు అలు లి వు క్కొనవచ్చును. 10 రోజులకు మించి యెప్పుడు నోచిపోరారు ముందుగా తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షునకు దెలియజేయవలెను. వారు ఆయా గ్రామములలో క్లిరనివాస మేర్పరుచుకొన నుద్దేశించబడిరిగాని డిప్టీ సెలవు గోరారు. ఒకవేళ అత్యంతవసరమువచ్చినపుడు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షునకు దెలిపి ఫలము విడిచిపెట్ట నచ్చునగాని విడుదులో పున అత ని స్థానే వేరొక వైద్యుని బోర్డు అధ్యక్షుడుగాని తానే స్వయముగగాని తెచ్చియుంచవలెను. నూతనముగా వచ్చువాని తా. బో. అధ్యక్షుడు అంగీకరించినచో గ్రాంటు భానికే పంచి యివ్వబడును. ఆ వైద్యోద్యోగి యెక్కువకాలము రాకుండునచో తీసివేయుటను గూర్చి తాలూకా బోర్డు అధ్యక్షుడు ఆలోచించును.

* * * * *

సానిక సంఘములవారు నియమించు టీకల ఉద్యోగులందరికి రెండేండ్ల కొకసారి మూడుజతల దుస్తులు యివ్వవలెననియు, ఆఖర్లను సగంఉద్యోగియులు, సానిక సంఘము వారు చెరిగము పండుకొన వలెననియు ఆరోగ్యశాఖ డైరెక్టరుగారు ప్రకటించుచున్నారు దుస్తులు: కాకికోటు, పెరాయి, పాగా, మూడుజతలు. విలువ రు. 23-1-9.

* * * * *

సానిక సంఘములవారు వైద్యకాలలు, భవనములు నిర్మింప నుద్దేశించి, ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటు కోరినపుడు, ప్లానులు, ఎస్టిమేటులు పబ్లికువర్క్సువారికి బంపునపుడు ముందుగా సర్జనుజనరలుగారికి జూపి వాటి ఆవశ్యకతనుగూర్చి వారి ఆమోదమును బడయవలెననియు, సర్జనుజనరలుగారిద్వారా పంపవలెను. (గజిటు ప్రకటనలు)

* * * * *

మునిసిపాలిటీలు కుక్కలను జంపుట

రోడ్లపై కొట్టి చంపరాదు

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

సాధారణముగ కుక్కలను రోడ్లపై కర్రలతో కొట్టి, తుపాకీతో గాల్చి, విషముపెట్టి మున్నగు పద్ధతులపై చంపుచుండురు. అట్లు చంపుట అసభ్యముగను ప్రమాదకరముగనున్నది. కావున సానిక సంఘము లన్నియు, (వేతలు చెంబరు) ప్రత్యేకముగ పాత్యగది నిర్మించి అందులో చంపవలసిన కుక్కల చేర్చి చంపుట బాగుండు నని ప్రభుత్వము వారు దలంచుచున్నారు. ఈగది కట్టించి యుత్తయోగించు విధము 1924 ఆక్టోబరు 30వ తేదీ గజిటులో ప్రకటించబడినది అట్లు ప్రత్యేక గదిలో తప్ప బయట జంపుటను మునిసిపాలిటీ జిల్లా అధికారులు ప్రోత్సహించరాదని శాసించుచున్నారు.

* * * * *

సార్వజనికవిద్య

పి. బి. మరడీ. యం. పి. గారు నాగపూరు

సెంట్రలు జెయిలులో ప్రారంభముచేసిన విధము

నాగపూరు, ఆగస్టు 26:—పి. బి. మరడీ. ఎం. పి. (కొలంబియా) గారు నాగపూరు సెంట్రలు జెయిలులో విద్యా విహీనలకు విద్యగరపుటకై పరిశోధనగా నొకపద్ధతి నవలంబించిరి. దానిని పరిక్ష జేసినవారి వివేకమునబట్టి దేశములో సామాన్యజనులకందరకు నివృద్ధియే ప్రయోజనకారిగ నుండునట్లు కనబడుచున్నది. మండిగారు సర్వసామాన్యమైన పరికరములతో పని ప్రారంభించినను ఫలితము లెక్కువగా కనబడినవి. వండిగారి విద్యాపద్ధతి మాజిక్కు లాంతరుబొమ్మలు మొదలగు వాని మూలమున వనుజాల చిత్రవృత్తులపై నాధారపడియున్నది. బొంబాయి విద్యాశాఖాధికారి ఆఫీసుయొక్క వివరములను పంపమని కోరుచు మండిగారి కొకజాబు వ్రాసియుండెను. ఇదివర కిచ్చిన ఫలితములనుబట్టి యావద్దేశయే వేళమందంతలను అవలంబింపబడినట్లును గ్రామవిద్యాపద్ధతి పరిపూర్ణమగును. ఈపద్ధతి తక్కువదబ్బుతో ఎక్కువప్రయోజనకారిగ నున్నది. (అ. ప్రె.)

జినివా అసెంబ్లీ

ఇండియన్ రాయబారులలో అధికారేతర సభ్యుడే లేకపోవుట

శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి యుపన్యాసము

పూనా, ఆగస్టు 27:—డక్టర్ సభవారి యాజమాన్యము క్రింద నిన్న కావతుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన బహిరంగ సభలో జినివా అసెంబ్లీకి బోవు ఇండియన్ రాయబారులను గూర్చి రైటు ఆనరబిల్ వి. యస్. (శ్రీనివాసశాస్త్రి) గారు పరస్పరించిరి. కాసనసభ్యులు రాయబారులనుకు నాయకుడు హైందవుడుగా నుండలెనని ఒత్తికి చేయుచుండగా ప్రభుత్వమువారు మరీయొకవైపునకు లాగుచున్నారనియు ప్రతి సంవత్సరమును రాయబారులలో నుండు ఒక్క అధికారేతరసభ్యుని కూడ యీ సంవత్సరము తీసివేసెననియు శాస్త్రిగారు చెప్పిరి. ఈ సంవత్సర ప్రారంభములో ప్రభుత్వమువారు రెండుపెట్టుచున్నను టాంగనీకాలోని హైందవుల కష్టములనుగూర్చి జినివా సమావేశములో అడుగుటకై హైందవ రాయబారులకు సంగతి సంవత్సరములను బాగుగా తెలియజేయవలెనని చెప్పుచు భారత శాసనసభవా రొక తీర్మానమును గావించిరి. అధికారేతరుడైన ఆవిధము జినివాసభలో అడిగి కొంత ఆందోళన కలిగించెడివాడు. కావున విల్లింగ్డన్ ప్రభువు నాయకుడుగా నియమింపబడెను. మరీయొక అధికారిఅనగా హైకమానరు రాయబారులలో మూడవసభ్యుడుగా నియమింపబడెను. ఈవిధముగా చేసినందువలన ప్రజలకు మూడువిధముల అవకాశము చేసియున్నారు. మొదటిది టాంగనీకాలోని ప్రజలను కష్టములపాలొనర్చుట. రెండవది లండను కాన్ఫరెన్సు రాకష్టములను తీర్చుకపోవుట. మూడవది జినివాకు ఆఫీసుచేసికొనుటకు వీలు కలుగనియకపోవుట.

రామకృష్ణ భండార్కరుగారు మరణించినందుకు విచారమును తెలుపునట్టి తీర్మానముగూడ ఆసభలో గావించబడెను. ఆతీర్మానములోనే భండార్కరుగారినిగూర్చి దేశసేవకు డనియు మతసాంఘికసంస్కార యని నిమ్మజాతులకు చేదోడువాడైన నాడనియు తెలుపబడియుండెను. (అ. ప్రె.)

* * * * *

బొంబాయి జెయిలుపరిపాలనా నివేదికము

బొంబాయి, ఆగస్టు 25:—1924 సంవత్సరము బొంబాయి జెయిలుపరిపాలనా నివేదికములో ఖైదీలను సత్వరిన రనయం దానప్తులనుగా జేయుటకై గొలుసులను వేడిలను వేయుటనుగూర్చి నియమములను తిరిగి యేర్పాటుచేయుచు కొన్ని కొన్ని ముఖ్యమైనమార్పులు చేయబడినవి. ఖైదీల రిమిషను గ్రాంటు చేయుటలో కూడ విశాలాభివృద్ధి సంవత్సరమునకు 20 రోజులవరకు రిమిష నిమ్మనట్లు రూల్సు మార్చబడినవి.

జెయిల్లో సాధారణపు సెలవులు సాలుకు రి నుండి 11 రోజులవరకు హెచ్చింపబడినవి. జెయిల్ల క్రిక్కిరియుండు విషయముగూడ విచారించబడినది. (అ. ప్రె.)

* * * * *

వర్షపాతము

హైద్రా, ఆగస్టు 26:—తెన్నిసీయం, అస్సాములందు వర్షపాతము చురుకుగనున్నది. ద్వీపకల్పమందు బలమగుచున్నది. తక్కిన ప్రాంతములందు మందుముగ గలదు. బంగాళాఖాతము యొక్క ఉత్తరమున దీప్రమను యేర్పడుటకు పరిశీతు లనుకూలముగ దమకేసుచున్నవి.

దక్షిణరార్కా, అస్సాము, తూర్పు సంయుక్తరాష్ట్రములు, కొంకణము, వశ్యాళము, ఉత్తరహైదరాబాదు, మైసూరులందు సర్వసామాన్యముగ వర్షము గరిసెను. ఉత్తరరార్కా, ఉత్తరశ్రీశ్రీ, మధ్యయిండియా, తూర్పు పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములందు అచ్చటచ్చట వర్షము గరిసెను. తెంగాలు, చోటానాగ పురం, పశ్చిమసంయుక్తపరగణాలు, పంజాబు కొండలు, తూర్పు మధ్యపరగణాలు, బొంబాయి దక్కను, దక్షిణహైదరాబాదు, ఆగ్నేయ మదరాసులందు స్వల్పముగ వాన గరిసెను.

పొద్దుజేతురు 1, పెద్దగు 2, టానాయి, మోర్యేను 3, దిబ్రుపూరు 1, ధూన్, జాల్మేనురి 2, అంగుల్ 3, బహ్రిచ్చి, ఛక్రాట 1, మార్కొగ్వా, కల్లికోట, సేం 1½, మెర్కారాలందు 3 అంగుళముల వానగరిసెను.

నూచన:—ద్వీపకల్పమున శీతాన్యమాలయందు అధికముగ వానగరింపబడును. (అ. ప్రె.)

నెంట్లు బ్యాంకినుండి దాచికొనిన సాము ప్రజలు భీతిచే దీసికొనుట

బొంబాయిలో గొప్ప ఆందోళనము

ఈ బ్యాంకి డైరెక్టరులలో నొకరు దివాలా తీసే నని తెలిసి బ్యాంకిలో ధనమును నిక్షేపించినవారందరూ బొంబాయిలో ఒక్కసారిగా ప్రధానకార్యాలయముకు కాళా కార్యాలయములను చుట్టువేసిరి.

“ఈ బ్యాంకి డైరెక్టరులలో నెవరును దివాలాతీయలేదు. ఇంకొకరెవరో దివాలాతీయగా నామసాధ్యమైనట్టి యిట్టి వచంతికానినది. ఈ బ్యాంకి కేసు యును నష్టము లేదు. బ్యాంకి వారు వచ్చినవారి కందరికిని ధనము నిచ్చివేసి ప్రతిష్ఠను కాపాడిరి. అని మేనేజింగు డైరెక్టరు ప్రకటించెను. (ఫీ. ప్రెస్.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— నగరమందు వ్యాపించిన అసత్యపు ప్రతీతిచే గతమంగళవారమునాడు సాము దాచుకొనినవారు తమసాము నియవలసినదని నెంట్లుబ్యాంకును దండించిరి. బ్యాంకుయొక్క కాళులన్నియు రాత్రి 9-30 గంటలవరకును దెరచియుంచబడెను. సాము బ్యాంకునుండి యివ్వవలసినదని కోసినవారికెల్ల సామువెంటనే యిచ్చివేయబడెను. నగరమందు వెలువడిన ప్రతీతి సత్యమైనది గాదని కొంతకాలమునకు ప్రజలు గ్రహించిరి. కాని అసత్యవార్తను నమ్మిప్రజలు భీతావహులైరి. బ్యాంకు డైరెక్టర్ల కేసు యిటీవల చిక్కులందున్న నొకవ్యక్తిచే రును ఒక్కటియే యగుటవలన ప్రజలు పారపాటుపడి యంత పాదావిడితీసినని బ్యాంకు మేనేజింగు డైరెక్టరు పోచన్వాలా గారు చెప్పిరి. పంచదార, ఉన్నివ ర్రకులు డబ్బుకొరకు చిక్కు పడుచున్నారనియు, అట్టివ ర్రకులతో బ్యాంకునకు కాతాలేదని యు స్పష్టముగ పోచన్వాలాగారు నొక్కితెప్పిరి. అట్టివారల కంపెనీ దివాలాదీయుటచే బ్యాంకునకు లేకమైనను నష్టమురా దని మేనేజింగు డైరెక్టరు చెప్పెను.

ప్రతికల ఖండన

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— నెంట్లుబ్యాంకి పరపతిని జెడగొట్టుటకు మొన్న గావింపబడిన ప్రయత్నములను బొంబాయి వార్తాపత్రికల్ల ఖండించుచుండెను.

ఈవినింగు న్యాయు

నెంట్లుబ్యాంకునకు విరోధులుచాలగలరు. సత్యమును ఎవరు వ్యాపింపజేసిరో చెలిసికొనుట కష్టము. ఆ అసత్యము మువలన కొన్ని గంటలలో బ్యాంకు ఒకటిన్నర రూపాయను సాము యాయవలసినదని నిఘా చేసినవారల కీయవలసినట్లును. పోచన్వాలాగారు వారి సహాయులు అవనుకు తగినవరకు గన్న రచి సంబంధములను బాంకు కాతాదారులయొక్క అనుమానము నివృత్తిచేసిరి. ఇంపీరియలు బ్యాంకు, కరంసీ ఆఫీసు చాల సహాయము గావించెను. ముఖ్యముగ ఆఫీసు గంటలంతరము కరంసీ ఆఫీసు సరికొత్తని చిన్న నోట్లను బ్యాంకు తెచ్చిన పెద్దమొత్తములనోట్లకు మారకము నిచ్చెను. ఇదివర కెన్ని సార్లో నెంట్లుబ్యాంకి కిట్టి చిక్కులు వచ్చెను. ఇప్పటివరకును పరపతి చెడకుండ ఆ చిక్కులన్ని దాటెను. అసత్యము మీద ఆధారపడి యున్న వార్త బ్యాంకికాతాదారులకు బ్యాంకివైగల విశ్వాసమును బోగొట్టుటకు అవకాశములేదు. బ్యాంకియొక్క ఆర్థికపరిస్థితులు మునుపెంత కట్టుదిట్టముగ గలవో యిప్పుడును నట్లే గలవు. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— బహుశః నెంట్లుబ్యాంకు విరోధులచే వ్యాపింపజేయబడిన అసత్యపు వార్తలచే నిన్నను బ్యాంకునందు సాము దాచుకొనిన వారెల్లరును సాముతీసికొనుటకు వచ్చిరి. బొంబాయి యందలి బ్యాంకు యొక్క ముందు కాళులడి పోజిట్టదారులు చుట్టువేసిరి. నిన్నమధ్యాహ్నము కొంతవరకు బాంకునుండి సాము తీసికొనిపోవువారి సంఖ్య మామూలుగ నుండెను. కాని కొంతసేపునకు తీసికొనిపోవు రూపాయల మొత్తము రూ.20,00,000ల వరకును పెరిగెను. పూర్వపుడినను చేరములు సేసుకేసికొనుదినము గాన యంతసాము బ్యాంకునుండి దీసికొనబడుచున్నదని బ్యాంకుఉద్యోగులు దలంచిరి. కాని స్థానికపంచదారన ర్రకుదొకడు బాకీల నిచ్చుటలేదని బ్యాంకు హెచ్చాఫీసునకు కబురువచ్చెను. పంచదార, ఉన్ని వ్యాపారస్థులిద్దరు చాలమందికి బాకీపడిరి. వారి ఆర్థికపరిస్థితి చాల అనుమానకరముగ నున్నదనియు, ఇద్దరు వ ర్రకులును దివాలాదీసినచో నెంట్లుబ్యాంకికి చాలనష్టము వచ్చుననియు అసత్యపువాస్తవము బయలుపడినట్లు బయలుపడినట్లు నెంట్లుబ్యాంకి కన్నడును భాతాలేదు. ఈవరంతి ప్రారంభమందు రూ.వేలవరకునందు ప్రారంభమయ్యెను. ఈవరకునందు గల బ్యాంకికాళుకు చాలమంది భాతాదారులుగలరు. వ ర్రకకేంద్రము గు మాండ్రోకి వచంతిప్రాకమ. పిదప అబ్దుల్ రహమాను వీధికిగూడ యాఅసత్యపువార్త చేరెను. ఈకాళుయందు అయిదురూపాయలు మొదలు 15 రూపాయల వరకును చెక్కు సేవించు బ్యాంకి పద్దులుగలవు. మధ్యాహ్నము 2 గంటలుమొదలు బ్యాంకినుండి సాము దీసికొనుట ప్రారంభమయ్యెను. కాని బ్యాంకి హెచ్చాఫీసునకు మంగళవారమునాడు చలనము గలుగలేదు. కాని హెచ్చాఫీసునందు వార్త చెప్పగానే సాము సీయుటకు మేనేజింగు డైరెక్టరు పోచన్వాలాగారుయేర్పాటు గావించిరి. చాల సాము నిల్వయందుంచుటచే వారెల్లరు తేయగలిగిరి. కరంసీ ఆఫీసుగూడ సహాయము గావించెను. ఆఫీసు గంటలంతరము గూడ డెడ్లకోట్లకు చిల్లరనోట్లను రొక్కమును సీయుటకు కరంసీ ఆఫీసు దెరచి యుంచబడెను. నెంట్లుబ్యాంకి వైరిమండలి బ్యాంకు పరపతిని జంపుటకు ప్రతిస్పల్చ చిక్కును ఆధారముచేసి యిట్లు జేయుచున్నారని పోచన్వాలా గారు విశ్లేషింపిరి. నుడివిరి. గతమందిట్లే పెక్కు సార్లు జరిగెననియు, యీ సారివలె నెన్నడును జరుగలేదనియు మేనేజింగు డైరెక్టరు నడిపెను. తమంతట తాము ఆలోచించుకొన బాలని చిన్నచిన్న డిపాజిటరులకు నిన్న నుమారు ఒకకోటి ముప్పది లక్షలు చెల్లింపబడెనని చెల్లబడెను. చిక్కులందున్న వ్యక్తులతో బ్యాంకునకు సంబంధము లేదుగనుక బ్యాంకు పరపతికేమి భంగము గలుగలేదు. నగరమందలి బ్యాంకుకాళులందెల్ల రాత్రి 9-30 గంటలవరకును సాము యాయవలచుచుండెను. నేటి ఉదయమునకు భయకారణములు లేవని ప్రజలు గ్రహించిరి. బ్యాంకు మామూలుగ నడుచుచున్నది. గతమందువలెనే కొలది దినములలో భాతాదారులు తీసికొనిపోయిన ధనమును బ్యాంకు నందు దిరిగి డిపోజిట్టు చేసికొనెదరు. గత సంవత్సరము జూలై మాసమందు కలకత్తాలో యిట్లే జరిగెను. అప్పుడు డిపోజిట్టు దార్లకు యాయవలసినసాము తిరిగి కొలది దినములలో బ్యాంకు నందు దాచుటకు తిరిగి వచ్చెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— నెంట్లుబ్యాంకిలో భాతా గల వ ర్రకులు తమ సామును ఇచ్చివేయవలసినదని నేడు బ్యాంకు ముట్టజేసెరి. భయమునకు గారణములేదని ఒకవ ర్రకుడు చెప్పెను. నేటి ఉదయమునుండియు బ్యాంకు ఆవరణయందు పని లేనిప్రజలు గుంపులు గుంపులుగ మూగుచుండిరి. కాని నిజముగ బని ఉన్నవారు మాత్రమే లోపకి కెళ్ల నీయబడిరి. మధ్యాహ్నమునకు భాతాదారుల పాదావిడి తగ్గెను. వ్యాపారము మామూలుగ జరుగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— నెంట్లుబ్యాంకి ఆర్థికపరిస్థితుల గురించి నిన్న బయలుపడిన పాదావిడి తగ్గినది. నేటి ఉదయమున స్పష్టమొత్తము దాచుకొనినవారు మాత్రమే సామును దీసికొనుచున్నారు. నిన్న సాయంత్రమందు బయలుపడిన పాదావిడికిని నేటిదానికి పోగలేదు. ధనముకొరకు చిక్కులందు పంచదారన ర్రకుడకు అజమ్ములామ్ హుస్సేనునకును నెంట్లుబ్యాంకునకును యేవిధమైన సంబంధములేదని స్పష్టముగ బ్యాంకు అధికారులు చెల్లచున్నారు. బ్యాంకి డైరెక్టరు హాజిములామ్ మహమ్మదు అజమ్గారును పంచదార వ ర్రకుడును నేరుకేరు వ్యక్తులు. ఉన్ని వ ర్రకులు ధనముకొరకు చిక్కులు పడుచున్నారు. బ్యాంకునకు ఉన్నివ ర్రకులతో సంబంధములేదని గూడ స్పష్టముగ చెల్లబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:— నేటిసాయంత్రమునకు నెంట్లుబ్యాంకి భాతాదారుల పాదావిడి తగ్గెను. బ్యాంకి స్వన వారము మామూలుగ జరుగుచున్నది బ్యాంకితాలూకు ఒక కోటి రూపాయలు యింపిరియలు బ్యాంకినుండి తీయబడెను. ఇంపీరియలు బ్యాంకి రూ.10000 లకు తక్కువగాని నోట్లను బ్యాంకి యంత పెద్ద మొత్తమున కీయబాలపోవుటచే చిన్ననోట్లకొరకు కష్టము గలిగెను. కాని కరంసీ ఆఫీసువారు డెడ్లకోట్లకు చిల్లరనోట్లను రొక్కమును ఆఫీసు వైపు అయి పోయినను బ్యాంకికి యిచ్చిరి. మామూలుగా కరంసీ ఆఫీసు నాల్గుగంటలకే కట్టివేయబడుట ఆచారమైనను చాలసేపువరకు చిల్లరనోట్లను నోట్లకు రూపాయలను యిచ్చి బ్యాంకునకు తోడ్పడెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి పురపాలకసంఘమువారి కార్యదర్శి భారత కాసనసభకు పశ్చిమగా రధ్యుడగుగా నెన్నొకసంబడించుటకు సంతోషమును తెలియజేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

కింగ్డ్రాబాదు, ఆగస్టు 26:— సర్ అలీఇమాంగారు భార్యతోగూడ నిన్నసాయంత్రము మెయిలులో ఇచ్చటికి వచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ ఇండికేచర్

1924 వ సం॥ సివిల్ న్యూటు నెం 488 రు

వాదులు:—1 వూరా సుబ్బయ్య శెట్టి
2 వూరా శ్రీరాములు శెట్టి
ప్రతివాది:—నాతా రంగమన్నార శెట్టి
ఇందువల్ల తెలియజేయడం

సదరు నెంబరులో 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 20 వ తారీఖున కోర్టువారు చేసిన ఆర్డరు ననుసరించి చెన్నపట్టణం జార్జిటవును గోవిందప్ప నాయనివీధి పడమర శ్రేణిలో మునిసిపల్ నెం 67 ప్రాత సర్వే నెం 4863, 8 సర్వే నెం 6666 కలెక్టరు సర్టిఫికేటు నెం 5318 గల యిల్లు జాగా సహా 1925 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 7 వ తారీఖున సోమవారము 3-30 ఘంటలకు సదరు నెంబరు లో 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 20 వ తారీఖున హైకోర్టువారుచేసిన ఆర్డరు ననుసరించి చెన్నపట్టణం జార్జిటవును తంబుశెట్టివీధి తూర్పు శ్రేణిలో మునిసిపల్ నెం 208 ప్రాతసర్వే నెం 2440, 8 సర్వే నెం 3469, కలెక్టరు సర్టిఫికేటు నెం 1919 గల యిల్లు జాగా సహా 1925 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నెల 7 వ తారీఖున సోమవారము 4 ఘంటలకు మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ షియట్ రిఫరెనారివల్ల సదరు యిండ్లవద్ద యేల యిప్పిడారులో చెప్పియుండు యేర్పాటుక్రింద పల్లికు యేలం వేయబడును.

యేలయిస్తారు నోటిసుకాపీలు మద్రాసు హైకోర్టు ఆఫ్ షియట్ రిఫరెనారివద్దనున్న మద్రాసు యెన్ఫ్లనేడు రోడ్డు 8 వ నెంబరుగల బ్రయంపుబ్ డింగుల్లోనున్న మద్రాసు హైకోర్టువకీలు మ-రా-రా-శ్రీ వ. సూర్యనారాయణయ్య వాడి ఆఫీసులోనున్న తీసుకోవచ్చును.

చెన్నపట్నం, } వ. సూర్యనారాయణయ్య,
ఆగస్టు 25-8-25 } వాదుల వకీలు.

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా తిరువూరు గ్రామములో నున్న శ్రీకృష్ణ రాయ మాధ్యమిక (సెకండరీ జాతీయ పాఠశాలయందు ప్రధానోపాధ్యాయులుగ పనిచేయుటకు బి. ఎ. క్లాసునందు తీర్గలయిన జాతీయవాది యొకరు కావలసియున్నది. వేతనము ప్రారంభమున మాసమునకు రు 40-0-0 లు ఇవ్వబడును. వారి సామర్థ్యమునుబట్టి అభివృద్ధి జూపబడును. దరఖాస్తులీ క్రింది చిరునామాకు పంపవలయును.

చిరునామా-కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు
కుమార జమీందారు,
గంపలగూడెం, కృష్ణాజిల్లా.

శ్వాశకాస వ్యాధిగ్రస్తులకు వర ప్రసాదము

అయ్య:—మద్రాసులో బ్రాడ్వే నెం 15 రు ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసి షిమెంట్, ఇకాచార్జి డాక్టరు వైద్యవతి కోటా జయరామనాయుడుగారి (Asthma Specific) స్వాశకృతారలేహ్యము, సిద్ధభస్మము సేవించుటవలన నాబాధ బహుత్వంలో తొలగించినవన్న అపాయనీతినుంచి తొలగించినది. నేను క్రూరహయిన ఉబ్బసము దగ్గునో కొంతకాలమునుంచి హింసింపబడుచుంటిని. ఈ వ్యాధికారకై వార్తాపత్రికలలో ప్రచురింపబడిన ఆశేకావ్యములను సేవించియు నిరరకమైనది. వట్టకడపట బ్రాడ్వే ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసి డాక్టరువారి కద్ద హాజరయి ప్రత్యేకముగా పరీక్షించుకొని వారిచ్చిన ఔషధ రాజమును ఒకవారముకోజాలు తీసికొనుటలోనే నేను యిటీవల పీడింపబడుచున్న దుర్గుణములన్నియు ఆశ్చర్యముగా నివర్తింపజేసి ముందువలె పూర్ణ ఆరోగ్యవంతుడగు జేసినందులకై మిగుల ఆనందించుచున్నాను.

27-8-25. సి. సామశాస్త్రి బి. ఎ. ఎల్. టి.

History assistant Board Secondary School,
Harpanahlli.

ఆయుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రిగారి

జీవనసుధా
దేహమునకు బలమును కాంతిని యిచ్చును.
ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

బాలభారతి గ్రంథనిలయము, చాగల్మఱ్ఱి (కర్నూల్ జిల్లా) పత్తమండలము

స్థాపితము)

భాషాద్వారణ!

ముఖ్యద్వేషము !!

చరిత్రమహాపాత్ర !!!

(1923

ఇందు ప్రతిరెండుమాసములకు మత, సాంఘిక, దేశీయ, పౌరాణిక అపరాధపరిశోధక, నవలలు, రసవంతములగు నాటకములు, శ్రేష్ఠతమములగు పద్యకావ్యములు నొకటివంతున ప్రకటింపబడుచున్నవి. చందాదారుగా చేరగోరువారు ప్రవేశమును రు 0-8-0 లకు వెల తగ్గించి యివ్వవలెను. ముందు వెలువడిన గ్రంథములు కొన నక్కరలేదు. పరియినన్నిచో తగ్గింపువలెను నాటినికూడా పంపవలెను. చిరునామా మూరినవెంటనే మాకు తెలుపవలయును

ఇందు వెలువడిన గ్రంథములు - ప్రథమరత్నము సువర్ణ కేసరి కృష్ణ సేన (సాంఘికనవల)

అంధభాషయం ఏకరజ్జానముకల ప్రతిమానవుడును చదువరిన యదృశ్యతకథ. మువ్వకేసరికై చంపకమాలయును, కృష్ణ సేననకై చంద్రమల్లుడును, పన్నెడి పుష్పాయములును, పడెడిపాట్లును. సహజించెడి సాహసకార్యములును, తుట్టుకుదకు మువ్వ కేసరి కృష్ణ సేనుల సమాగమమును, సాంతముగా చదివిన వారల హృదయ ముచ్చాంగి మేను పులకరించి ఆనందభాష్పముల విడువకమానదు. సందర్భానుసారముగా పెక్కు సాంఘిక విషయములు చర్చింపబడినవి వెద్యేల! చదువ మొదలిడిన అంత్య రుగువరకు విడువను మనుసువుట్టును. వెల:- చందాదారులకు 0-12-0, ఇతరులకు 1-0-0. పోస్టేజీ వేరు.

ద్వితీయరత్నము కలియుగ దర్పణము (నాటకము)

కలిపాతనిరసము! ఇల్లదారచండకాసనము!! వృద్ధవివాహములు - అతిభాల్య వివాహములు - కలియుగ సర్వములనియు-యవజన కంటకములనియు ప్రదర్శించుటకు "కలియుగ దర్పణమే" దర్పణము. బాలవితంతువును ముతి దుఃఖమును చదివిన నెంతటి రాతిరండె యైనను కరగక మానదు. ఇందరి పద్యములు రసవంతములు. మోహవారిధిని మునింగిన జనార్ధనుడు-ముక్తిమార్గమును చూపును. వ్యభిచారి-విరాగియగును. నీతిబాహుళ్యము-నీతిబోధకతను. ఇది దుండ గీడులకు-సమైక్యత్రేటు. దుష్టయవ్వన విద్యాగృహకు-విశేషభోధిని శ్యామలైతి దావానలము- వెద్యేల చదివించుచిన హృదయము రంజిల్లును. వెల:- చందాదారులకు రు 0-12-0, ఇతరులకు రు 1-0-0, పోస్టేజీ వేరు.

వలయువారు:- యం.రామసుబ్బయ్యశ్రేష్ఠి, ప్రెసిడెంటు, బాలభారత గ్రంథనిలయము చాగల్మఱ్ఱి, కర్నూల్ జిల్లా

తృతీయరత్నము మనోరమా విజయము (చరిత్రాత్మక నాటకము)

ఇందు మనోరమ తన భర్త కొరకై పడెడి పాట్లును, సాహసములు అత్యద్భుతభయంకరములు. చాల్ దాన్ దొరగారి దుండగములును, దాక్షురగారి దయాహృదయమును వర్ణింప నలవికాదు. విరాగియగు భర్తను సంసారమునకు దించిన పతి ప్రతాపచరిత్రము. దక్షిణ ఆఫ్రికాయందలి శ్రేయాశతోటలోని భారతీయ కూలీలు పడు పాట్లు చదువ మిగుల సంతాపకరము. వెల:- చందాదారులకు 0-12-0, ఇతరులకు 1-0-0, పోస్టేజీ వేరు.

చతుర్థరత్నము మేవాడు పతనము (చరిత్రాత్మక నాటకము)

సుప్రసిద్ధ కవి శేఖరుడుగు బాబు చిల్లపచంద్రలాల్ రాయ గారి వంగభాష రూపకానువాదము మాస్పిచే బోషింపబడిన కరుణారసమును గోవింద సింహస్వామిచే వన్నె కెక్కిన షాత్ర రసమును, మహాబత్ ఖానుని పట్టుదలయును చదివయే తీరవలయును. మొగత్ నేనాధిపతియగు హిదాయత్ ఖానుని షిరికి చేష్టలు చదువ పాఠకుల కడుపుబ్బ నవ్వించును (సత్యవతి సమ రోత్సాహమును చదువునపుడు ఎట్టి పిరికివానికైనను షాత్రరస ముచ్చొంగును. హృద్యమములగు-పద్యములు అమృతోపమముల గేయములు సాహిత్యధూషిత గద్యములు ప్రదర్శనానుకూలము. అనువాదములు శ్రీ పాలవ ర్తి నూర్యనారాయణగారు సుప్రసిద్ధ హిందీ వంగభాషా వికారదులకు శ్రీ జంధ్యాల శివస్వామిగారిచే షిరిక్ వ్రాయబడినది. చందాదారులకు కాలికొల్లెండు రు 1-0-0 యితులకు సాదా ప్రతి రు 1-4-0

వెలువడిన అనుబంధములు ప్రథమ కుసుమము గండికోట (గీతము)

ఇది కడపజిల్లా జంబలమడుగు తాలూకాయందలి పెన్నా నదీతీరంబుననున్న యొక దుర్గరాజముయొక్క చరిత్ర అప్పటి వున్న తిక్కలిని, యిప్పటి హీనస్థితిని చదివిన ప్రతి హైందవుడును కంటతడిపెట్టక మానడు. నేడే తెప్పించి చదువుడు చందాదారులకు వుచితము ఇతరులకు రు 0-4-0

మరా:- దీనిని ప్రత్యేకముగా పంపుటకు వీలుండదు గాన యేదేని వొక పాత్రమును తెప్పించుకొన్నచో దానివెంట పంపెదము లేదా రు 0-8-0 చీట్లు పంపించినచో బక్కు- పొట్టుగా పంపెదము. ద్వితీయకుసుమము రత్నా బాయి (సాంఘిక నవల)

గ్రంథకర్త: బూదూరు రామానుజులు రెడ్డిగారు చివ్వాడ వర్తమానకాలమున ఆడుబిడ్డలు గల తల్లిదండ్రుల నమాంతముగా మ్రొంగిచేయుచున్న వరకల్లములగురించి తేటతెల్లముగా దెల్పబడినది. వరకల్లముల వైఖరి- ఆడుబిడ్డలుగలవారి యవస్థ- వివాహములయందలి విరుద్ధములు- మోహమందలి మోహము, ముద్దులొలుకు చక్కనిమాటలతో నిండియున్నది. ప్రతియింటను ప్రతిచేతను ఉండే తీరపలసిన ఉత్సాహంకారము. పాత కుల బరవశమొందించును. వెల స్వల్పము. పలమధికము. వెల:- చందాదారులకు రు 0-6-0 ఇతరులకు రు 0-8-0

స్వరాజ్యాభిరూపము

జమ్మదుపూరులో యిండియను అసోసియేషను వారు మహాత్ముల కాత్తిధ్య మొనగినపుడు మహాత్ము డొనగిన ఉపన్యాసము.

"నేనుగూడ కార్మికుడనే యని మీ రందరు నెరిగియే యున్నారు. నేను నేతపనివాడను, నూలువడకువాడను, భూమి దున్నువాడను, కుప్రభరచువాడను అని చెప్పుకొనుట అవమాన మనినే నెన్నుదును తలంపను. ఈనృత్తులలో కొన్ని నాకు కొద్దిగా తెలియును. కర్మకారులు లేకున్న మనము క్షణికాలమైన జీవితంలేముగాన నట్టి కార్మికులలో నే నొకడనని చెప్పుకొనుట కంటె గౌరవకరము వేరొకటి లేదనియే నేను తలంచెదను. పని చేయుటయే ప్రార్థన చేయుటయను వర్తమగుల లాటిను సామెత యొకటియున్నది. "మేధాశక్తితోగాక శరీరశ్రమతో చేతులార పనిచేయనివానికి అన్నము పెట్టగూడదు" అని విరోపాఖండ నానులలో నొక సుప్రసిద్ధకవి వ్రాసెను. హిందూమతముగూడ యీభావమునే పెక్కువిధముల కల్పించెను." కర్మ చేయకుండ అనగా కష్ట పడి పని చేయకుండ భుజించువాడు చోరుడు. వాడు తినుతిండి పాపపుకూడే." అను అర్థముగల శ్లోకము భగవద్గీతయందేయున్నది. కావున ప్రపంచమునందలి కార్మికులలో నన్నుగూడ కలుపుకొనుటవలన నాకు చాలగౌరవము కలుగుచున్నదని నేను సంతసించుచుందును.

భారతదేశమునందలి పరిక్రామిక స్థానములలో మిక్కిలి గొప్పది అని తెప్పగలిగినను మానవగు గొప్పవానిలో నొకటి అని నిష్పంశముగా చెప్పదగిన యీ స్థానమునకు వచ్చి యిట్టి సంగతులను సమగ్రముగా తెలిసికొన వలెనను శారీరక నాకు చాలమెప్పుగా నుండెను. కాని నాకప్పు లేవియునుగూడ పాక్షికములు కావు. సత్యమును అహింసయును నాముఖ్య సిద్ధాంతము లగుటచే నేను కార్మికులతో నేకీభవించుచున్నను యంత్రకాలయజమానులను నాకు మిత్రలే. 25 ఏండ్లనుండి నేను దేశభవచేయుచుంటిని.

మొదటినుండియు నేను కార్మికులపక్షమున నేపనిచేయుచున్నను నేను తమకు విశ్వాసపాత్రుడనగు మిత్రుడనేగాని శత్రువనకానని యంత్రకాలయజమాను లందరును బాగుగా గ్రహించి యే యున్నారు. నేడేదటతెగూడ యజమానులకు తాతాకంపెనివారి మిత్రుడనుగా నే వచ్చితిని. తాతా కంపెనివారికిని నాకును మైత్రి కలుగుటకు గల కారణమును నేనెచట వివరింపకున్న కృతఘ్నుత కలుగును. నేను దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులప్రతిష్ఠను కాపాడుటకు శ్రమపడుచున్న సమయమున నాకు మొదట సర్ రతన తాతాగారే సహాయము చేసిరి. 25,000 రూపాయలకు చెక్కును పంపుచు యింకను కావలసిన పంపెదనని వారు నాకపుడు లేఖనుగూడ వ్రాసిరి. తదాదిగా వారికిని నాకును మైత్రి పెంపొందుచునే యుండెను. కావున నే డిటకు రాగలిగినందువలన నా కపరిమితముగ సంతోషము కలుగుచున్నది. రేపు నే నిట నుండి వెడలిపోవలసియున్నది. రెండురోజులలో నేనుగ్రహింప దలచిన విషయముల నన్నిటిని గ్రహింప గలుగుట ఆసంభవము గాన నా కందులకు విచారముగానే యున్నది.

నిరుపమానమున నీ పరిశ్రమస్థానము అఖండైశ్వర్యమును విజయమును కలుగజేయును గాక. యజమానులకును కార్మికులకును అత్యధికముగ సహృదయము నెలకొను గాక. అనా మదాబాదులో యజమానులతోను కార్మికులతోను నాకు తరుచు సంబంధము కలుగుచునేయుండును. యజమానులకును కార్మికులకును అత్యధిక మగు స్నేహమును సోదరభావమును కలుగవలెననియే నే నెల్లప్పుడును కోరుచుందును. అదియే నా ఆశయము. యజమానులు కార్మికుల ధనమును నీచినిగూడ వృద్ధింప దింపవలెను. కార్మికుల సంతోషభార మంతయును యజమానుల పైననే యున్నది.

ఈ జమ్మదుపూరును నేలకొలదిగా భారతీయులు సాశ్వాత్తులునుగూడ పనిచేయుచుండిననువారికి మైత్రి భాగంగానే యున్నదని నేను వింటిని. అది నిజమేయనుగాక యిది కోరదను. ఇచట యజమానులును కార్మికులును సోదరభావముతో పనిని నెరవేర్చుచు మార్గదర్శకులు కావలెననియే నేనుకోరదను. ఈ విశాలముగ కర్మాగారమునందు పనిచేయునపుడుమాత్రమే గాక ఎల్లప్పుడు గూడ నట్టి గాఢమైత్రి నెలకొన వలెననియే

నేను కోరదను. ఒకరధికులు యింకొకరు అల్లులు అను భావము లేకుండ మీరందరను సోదరిసోదరభావముతో మెలగినచో నదియే స్వరాజ్యాభిరూపమగును.

నేను అసహాయవాదినని చెప్పితిని. నేను సత్యాగ్రహినిని గూడ చెప్పెదను. ఆంగ్లభాషలోని మరొకొన్ని పదములకువలే 'నాన-కొనాపరేటరు' 'సివిలు రిజిస్టరు' అనుపదములకుగూడ అనిష్టత్యముపట్టినది. నేను సహాయముచేయగలుగుటకే అసహాయపదతి నవలంబించెదను. బూటకపు సహాయము నాకు గిట్టదు మేడిమిబంగారము (24 కార్టులు) వన్నెకు తగ్గగూడదు నేను అసహాయవాదినైనను సర్ మైక్లే ఓడ్యయరు, జనరలు డయరు గార్లతోగూడ స్నేహభావమును కలగయిండుట కెట్టి అభ్యంతరమునులేదు. హానికరముగ పద్ధతితో అసహాయతగాని హానిచేసిన మనుష్యునితోగాదు. "అపకారికి నుపకారము నెవమెన్నుక చేయువాడు నేర్పరిమనతో" అనునదియే ఉత్తమమగు హిందూ మత ధర్మము గాన అసహాయ వాదుల ధర్మముగూడ నదియే. ఇచట నున్నవారి ముఖ్యశ్రీతికి నేనీ విషయములను తెలుపుచుండలేదు. నేను లోననొకటి లెచుచు వేరొక రీతిగా నెన్నుదును షేక్ ఫలకుభాడను గాను. ఒకపుడు నాపలకు తాతాగ్రీకముగా శ్రోతలకు రుచింపక పోయినను "సత్యమేవ జయతి" అను నాక్య మెన్నటికిని తప్పిపోదను నమ్మకము నాకు పూర్తిగా నున్నది. నాజీవితమునందు నాకు పెక్కు సార్లు నిదర్శనములుగూడ కనబడెను. కాన నిచట రెండు పక్షములవారికిని గూడ మైత్రి కలుగవలెనని నేను మనఃపూర్వముగానే కోరుచున్నాను. భారతదేశమునకు దాస్య విముక్తిని కలిగించుటలోను సకల ప్రపంచమునకు భారతమాత కాంతి సందేశమును పంపగలుగునటుల చేయుటలోను మీరు తోడ్పడవలెననిగూడ నేను కోరుచు వైవమును ప్రార్థించుచుందును భారతీయులును విరోపియనులును కలసిన ఈ సభకుగల సాంక్షతికార్థ మిదియే. మన మందరమును కలిసి ప్రపంచమున కాంతి సదాభివృద్ధిలను నెలకొల్పవలెనను నదియే ఆ సాంక్షతికార్థము మీరు తాతా కంపెనివారికి నేవచేయుచునే భారతమాతకు గూడ నేవచేయునటులును శేవలము కుక్షింధిరత్నమే జన్మకు చరితార్థముకాదనియు మహాన్నతాశయము వేరొకడు కలదనియు మీరు గ్రహించునటులును సర్వేశ్వరు ధనుగ్రహింపగాక" అని మహాత్ముడు నుడివెను.

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీన

- 10. ఏడుబావులు గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు
- 14. ఎస్.ప్లనేడ్ డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు
- 21. కీల్పాక్ ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* ఏడుబావుల డివిజనులో కాంగ్రెసు సభ *

శ్రీ॥ గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారికి వోట్ల నొసంగుడు

ఏడుబావుల డివిజనునకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థియగు గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారిని, బలపరచుటకై సినిమామెజిస్ట్రేటు వద్ద నిన్నను రేటు కేయరుల సభను జరిగినది. బాలసుబ్రహ్మణ్యం పిల్లైగారు సభాధ్యక్షులుగ నుండిరి.

శ్రీమన్ విద్యాన్ మునుస్వామి పిల్లైగారు ప్రభుత్వమున ఉపన్యసించిరి. ఆసానమునకు ముగ్గురు అభ్యర్థులు గలరనియు, అందు ఒకరు జైన్సు పక్షమువారు. వేరొకరు కాంగ్రెసుపక్షము వారు గలరనిరి. ప్రజలకు ఓటుజేయు హక్కును కాంగ్రెసువారే సాధించిరి. కాంగ్రెసువారి ప్రచారమువల్లనే ఓటు యొక్క విలువ రేటు కేయరులకు తెలిసెను. అంతకులూర్వయి అభ్యర్థులు పలుకుబడి గలవారి నొక్కరిని బట్టి ఓట్లన్నియు సంపాదించుచుండిరి. ఇక జైన్సుపక్ష మన్నకో యీశ్వరునకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించుచున్నది. అదిని అందరకు న్యాయమొసంగు నుద్దేశముతో 'జైన్సు' న్యాయము అన్న పేరు పెట్టుకొన్నను యిప్పుడు దానికి వ్యతిరేకముగ నడచుకొనుచున్నది. కాంగ్రెసువారు దేశీయులెల్లరి తరపున పనిజేయుచుండురు.

జైన్సుపక్షమువారు 30, 40 మంది స్వార్థపరులకొరకు పనిజేయుదురు.

కాంగ్రెసువారు ప్రపంచమున దుండెదే పోగడ్డే గాంచుచున్నారు. జైన్సువారు నిందింప బడుచున్నారు. వారు విదేశ నిరంకుశపరిపాలన నొగ్గద్రోగ్గ యత్నించుచుండ వీరు దానినే స్థిరపరుచు సహాయపడుచున్నారు. కావున వోటరులు కాంగ్రెసు పక్షమునే నమ్ముకొనవలెనని పిల్లైగారు చెప్పిరి.

పిమ్మట ఈశ్వరయ్యగారు (తండియూరుపేటలో గాయములు బడిన కాంగ్రెసు వాలంటీరు) నుట్లాడిరి. అదికేక పులు నాయకరుగారు జైన్సుపక్షమువారి దౌర్జన్యచేష్టలగుర్చి చెల్లిరి. డబ్బిచ్చి మూఁఘల నియమించి క్రూరకర్మల చేయించుట వారికి పరిపాలయినది. వారి ప్రతికలు ఆత్మల కయిష్టత దెలుపుచునే కాంగ్రెసువారిని నిందించుచుండును. తేజికాచలం చెట్టిగారు స్వరాజ్య మనగా బ్రాహ్మణ రాజ్యమని చెప్పిరి. స్వరాజ్యోద్యమము పుట్టుకకు బ్రాహ్మణేతరులే కారకులనియు, వారి సంఖ్యయే అం దెక్కువగ నున్నదనియు చెట్టిగారికి జెప్పగోరదను. చెట్టిగారికి దేశీయ యేమియు దెలియదు. కావున బ్రాహ్మణులు వత్తురని యెవ్వరును భయపడ నవసరములేదు. రంగయ్యనాయుడుగారికి ఓట్లయవలెనని చెప్పిరి.

జైన్సుపక్ష అన్యాయము

జేబుగోపాలచెట్టిగారను పల్లెకులకు పిమ్మట ఉపన్యసించిరి. జైన్సుపక్షము డిమాండ్లకు సంధ. బ్రాహ్మణేతరులలో అన్ని సంఘముల ప్రాతినిధ్యము గలదు అందుకేగాని, అది నిజముగాదు. నిమ్మజాతుల యభివృద్ధికి వీరేమి తోడ్పడిరి. అస్పృశ్యత తొలగించుటకు వీరేమి చేసిరి. వైకం తగవు కాంగ్రెసువారులకు నలన గెలిచినదగాని, ఆసానమున జైన్సుపక్షమువారు తమ నాయకుల నొక్కరినైన బంపిరా? కావున జైన్సుపక్షము బ్రాహ్మణేతరుల సర్వ ప్రాతినిధ్యము గలదనుట కట్ల కొద్దిమంది చెట్టియారులు, ముదల్యారులు, నాయకులు

స్వభావముకొరకు స్థాపించబడినది. వీరు న్యాయముపేరట పేద ప్రజల మోసగించుచున్నారు. కావున వోటరులు వీరి మాయలకు లొంగరాదని ఆయన చెప్పెను.

జనాబు అబ్దులకరీముగారు కొన్ని డిమాండులలో శత్రు పక్షమువారు కాంగ్రెసు భజనలకు వెక్కిరింతగా భజనల జేయుచున్నారు. కావున వారి ఎగతాళిని ఓటరులు లక్ష్యము జేయరాదని చెప్పిరి.

బొంబాయిలో దేశీయవర్తకుల సంఘము

ఎల్.ఆర్. ట్రైగ్నిగారుపాదించినదలచిన తీర్మానము

"ఇండియన్ కరెన్సీస్ట్రీటు' అను నాణెపు లుపాకము పద్ధతినిగూర్చి విచారణచేయుటకు నియమింపబడిన సంఘము రోయలుకమిషను నందలి సభ్యులలో పలువురకు మారకమును గూర్చి గల అభిప్రాయములు మనకు బాగుగ తెలిసియేయున్నవి. కావున యీ విచారణ నలన మన దేశమునకు స్థిరముగులాభ మేమియును కలుగునను నాశ లేదుగాన సర్ పురుషోత్తమదాసు థాపర్దాసుగారి సంఘమున సభ్యుడుగానుండి తన భావములను వెల్లడించుటవలనను ఈవర్తకుల సంఘము ఇండియన్ మర్రెంటుస్ ఫేబరువారు సాక్ష్యమిచ్చుటవలనను లాభమేమియును కలుగదు గాన సర్ పురుషోత్తం గారు రాజీనామా నియోగ్యులైన నియును యీ సంఘమువారు యీకమిషనును లెక్కచేయ గూడదనియు తీర్మానించడమైనది" అను తీర్మానము నుపపాదించెదనని ట్రైగ్నిగారు తెలియజేసిరి. (ప్రీ.ప్రెసు)

మెడినాపై వాహబీలదాడి

బొంబాయి మహమ్మదీయుల కోధము

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-మెడినాలో మహమ్మదు ప్రవక్త యొక్క సమాధిపై వాహబీలు దాడిచెడలిన వార్త తెలియగానే నిన్న రాత్రి బొంబాయిలోని మహమ్మదీయు లందరును ఒక్కచోసభగావించి తమ కోధమును వెల్లిబుచ్చిరి. ఇబిన్ నాదుచే నడపబడుచున్న వాహబీలమర్కెత్తులను ఖండించుచు ఉపన్యాసములు గావించబడెను. వాహబీలపక్షము వహించుచున్న కేంద్రభిలాషకు సంఘమువారు తీవ్రముగా ఖండింపబడిరి. మహమ్మదీయు లందరును తమ పవిత్రస్థలములను కాపాడుకొనవలెనని హెచ్చరించుచు తీర్మానములు గావించబడెను. వచ్చేత్రవారమునాడు హరతాళము ననుసరించవలెనని తీర్మానింపబడెను. (అ.ప్రె.)

మదీనాలో మహమ్మదువారి గోరి

మాలానాషోకతాలీగారి ప్రకటన

మదీనాలో మహమ్మదువారి గోరికి నష్టము కలిగింపవలెనను వార్త స్థిరపడునరకును భారతదేశపు మహమ్మదీయులు కాంతమును పూనవలెను అని షోకతాలీగారు ప్రకటించిరి. (ప్రీ.ప్రెసు)

ఆపనస్థానమున అహమదీయులకుట

అసత్య ప్రచారము

ఆపనస్థానమునందు ప్రభుత్వోద్యోగ లంచరును అహమదీయ సిద్ధాంతమునే అనుబించిరి. ప్రజలకిప్పుడే సిద్ధాంతముపై నెట్టి ద్వేషమును లేదు. త్వరలో దేశీయు లందరును యీ సిద్ధాంతమునే అనుబించెదరు." అని దక్షిణ ప్రాంతమున యిద్దరు అహమదీయులు ఆత్యధికముగ ప్రచారమును చేయసాగిరి "అందువలన ప్రజలలో ఉక్రోశంపై అధికముగ వాగ్రహము ప్రబలినది." అని తులు-ఆ-ఆప్సు ను అను పత్రికలో చాల న్యాయములు ప్రకటించబడెను. (ప్రీ.ప్రెసు)

బొంబాయి గవర్నరు

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-బొంబాయి గవర్నరు నేడు అహమ్మదునగరు వచ్చెను. అహమ్మదునగర పురపాలక సంఘము వారును జిల్లాబోర్డువారును సన్మానపత్రముల నొసంగగా, గవర్నరు వాటికి జాయింటుగా జవాబుచెప్పెను. (అ.ప్రె.)

కరెన్సీకమిషను

సభ్యులయెడల బొంబాయివాణిజ్యసంఘమువారి

అసమ్మతి

బొంబాయి, ఆగస్టు 26:-కరెన్సీ కమిషనులో అధిక సంఖ్య హైందవులదిగా నుండవలెననియు అన్యక్షుడుగూడ హైందవుడుగా నుండవలెననియు ప్రజలు కోరుచున్నదానికి విరుద్ధముగా నున్నదని కరెన్సీసభ్యులయెడ అసమ్మతిని జూపుచు బొంబాయి వాణిజ్యసంఘముయొక్క ఆక్టింగుచైర్మను జహంగీరు పెటిటుగారు రాజప్రతినిధికి తంతిచేసిరి. కమిషనులో హిందూ దేశక్షేమమును గాపాడువారు లేరనియు కావున విచారణయందు ప్రజలకు నమ్మకము చాలదనియు నీసంఘమువారు దృఢనిశ్చయముతో నున్నారు. (అ.ప్రె.)

"కాంగ్రెస్"

ఆంధ్రజాతీయ వారపత్రిక రాజమహేంద్ర వరమునుండి శీతానగరమునకు మార్చబడినది.

గౌతమీసత్యాగ్రహశ్రమమువారిచే ప్రకటితము. సంపాదకులుమద్దూరి అన్నపూర్ణయ్య. సంపత్కరచందా రురిలు మాత్రమే.

ప్రకటనలు చేయగోరువారికి మిగుల లాభకరము. నలయు వారు మేనేజరు, "కాంగ్రెస్"

శీతానగరం, కొత్తూరుమార్గము గోదావరిజిల్లా అని వ్రాసేది.

వస్తుగుణ దీపిక

అయిదవసూర్య- సూతనాంశములలో జేర్చి ముద్రించితమి. ఈగ్రంథముయొక్క యుపయోగము ఎల్లరకును దెలిసియే యున్నది. ఇందు సమస్తవస్తువులు, మూలకలు, ఆహారపదార్థములు ఫలములు మొదలగు వానియొక్క గుణగుణములను జక్కగ వివరింపబడినవి. 1100 పేజీలగ్రంథము వెల 5-0-0.

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. 2179 యర్రా జగ్గారావు బ్రదర్సు, రాజమండ్రి.

స్టీల్సు నెట్వెటి

2263

గడచిన 50 సం॥రముల నుండి పరిశోధన చేయబడిన వాటి అన్నిటిలోను ఇది యొక్కచే స్థిరముగా తేలినది. ఇది ఇతర కన్సీతమైన వాటివలె పనికిమాలినది కాదు. తామర, గజ్జి (డోబీన్ ఇన్), కురుపులు, గండమాల సంబంధమైన వ్యాధులు మొదలగునవి పూచీగా కుదురును. అనేకుల యిందువలన జీవించుచున్నారు. మీరేల ప్రయత్నించువాడను.

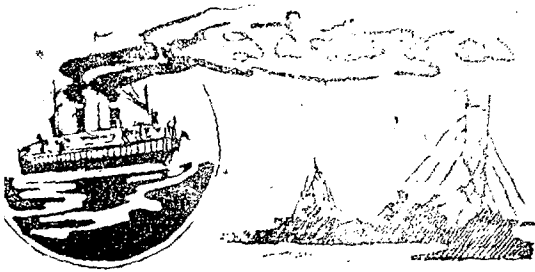
1 డజను బుడ్డవెల రు. 9-0-0 1-కి ధర రు. 1-0-0. ముచే కనిపెట్టుబడి, మద్రాసు రాజధాని, బర్మ, సిలోను మొదలగు చోట్లకు మేమే స్వయముగావంపుచున్నాము.

Collingwood & Co., Mount Road, Madras

తెనుగు ఇండియన్ వీనల్ కోడ్

మంచిఅమ్మ, దళసరికాగితములు, గట్టిబైండు వెల రు. 4. ధర్మనిక్రయము- ప్రతి 1-కి రు. 3-0-0. ఇది సంపూర్ణమైన వీనల్ కోడు గ్రంథము. గ్రంథాంతమున ఆయానేరముల స్వభావము, బోధపడునట్లు తేట తెనుగున మద్రాసు హైకోర్టు వకీలు, బి. ఏ., బి. ఎల్. రెంటాలి వ్రాసినవేంకటసుబ్బారావు పంతులుగారి ముఖ్యాంశాల్ని దర్శనము. వారంటు, జామీను, రాజీ, విచారణ, అప్పీలు మొదలగు క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లకు సంబంధించిన అంశములు తెలుసు- చేర్చినది. అనేకవేలవ్రతులు సర్వత్ర వ్యాపించి యున్నవి.

విక్టోరియా డిపో, మైలాపూరు — మదరాసు.

అంతర్జాతీయమండలి ఋణము

అంగ్లో ఫ్రెంచి రాయబారములు

కెయిరోగారి ప్రయత్నములు

తీర్థి, ఆగస్టు 25:—ఫ్రెంచి రాయబారి కార్యాలయమున ఇంగ్లండుబ్యాంకు గవర్నరు మాంటేగు నార్మన్ గారితో చాలవరకు మాట్లాడిరి.

మధ్యాహ్నము చర్చిలుగారితో కోశాగారమున మాట్లాడిరి. చర్చిలుగారితో డానింగువిధిలో భోజనము చేసెదరు. కెయిరోగారు మాంటేగు నార్మన్ మొత్తముగా మట్లాడుట చాలా భక్తిరహితము. అమెరికను రాయబారితో మాట్లాడుటనుగూర్చి గూడ చాలా వ్యాఖ్యానము జరిగెను. ఫ్రెంచివర్తకపు ఋణమునుగూర్చి కెయిరోగారు మాంటేగు నార్మన్ గారితో మాట్లాడిరి. ఇంగ్లండుబ్యాంకు ఫ్రెంచిబ్యాంకుకిచ్చిన మొత్తమును ప్రతిసంవత్సరము ఇంతమొత్తముక్రింద తీర్చువిషయమై ప్రస్తావించిరి.

సర్ ఫజలి హుస్సేనుగారు

సర్. హబీబుల్లాగారు నెలవెట్టగా తాత్కాలికముగ నియమింపబడిన ఇండియా ప్రభుత్వవిద్యాంగసభ్యుడు. (పంజాబు విద్యాశాఖ మంత్రిగ నున్నారు) (పెనుమాటో)

అమెరికను రాయబారితో మాట్లాడిరి. అమెరికా కీయవలసిన మొత్తమును నిశ్చయించుకొన్నచో బ్రిటనుకీయవలసిన మొత్తమును హెచ్చించుటకు వీలవననుచున్నారు.

స్వప్నముగ తేలలేదు

ప్రస్తుతము జరుగచున్న అంగ్లో ఫ్రెంచి రాయబారముల్లో స్వప్నముగ తేలవు. కాని క్రొత్తవిర్పాటులను ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమునకు దెలియజేసెదరు. రేపు మరల చర్చిలుగారితో మాట్లాడి ఫ్యారిస్ కు 27 తేదీని బయలుదేరెను.

ఫ్రెంచివత్రికల యభిప్రాయము

ఫ్యారిస్, ఆగస్టు 25:—చర్చిలు కెయిరోగార్ల సంభాషణలు హృద్యముగ నేయున్నను ఫ్రాంసుకు ప్రత్యేకసౌకర్యమును జూపవలెననుచున్నవి.

సమానపు టాదరణ

ఇటలీకి జూపిన సౌకర్యములనే ఫ్రాంసుకుగూడ జూపిన మానముగ ఆదరణజూపవలెనని కెయిరోగారు చర్చిలుగారితో అన్నట్లు ఈతోడి ఫ్యారిస్ పత్రిక వాకొనుచున్నది. ఈ ఋణ సంవర్ధమున ఇటలీ ప్రాపును సంపాదించుటకు బ్రిటను ప్రయత్నించుచున్నదనుటకు కనకాశ్రయిండుగూడ దనుచున్నది.

అమెరికావారు బెర్లియుముమీద ఎక్కువ భారమును మోపి. ఫ్రాంసుపై మోపనున్నారు. దీనినిబట్టి జూడ ఆర్థికపరిస్థితులు అసాధ్యముగ మారునని ప్రజలు విదేశపత్రికలు లెలంఘులేదని వెంటిలు జర్నలు పత్రిక నూచించుచున్నది.

ఋణగ్రస్థులకు సౌకర్యములు

కూలి డిగారు

స్వాంపుకాట్, ఆగస్టు 25:—బాక్యమును దేశములకు బ్రిటనుకు జూపిన సౌకర్యముకంటె ఎక్కువ సదుపాయమును జూపి ఎంత గడువలెననో నిశ్చయించవలెనని కూలి డిగారు చున్నారు. ఋణగ్రస్థుని శక్తినిబట్టి పరిష్కారముజేయుటకు కార్యక్రమం రూపొందించినది. ఈవిధానమును ఎందులోగూడ వెల్లెయిల్లు ఒడంబడికవలనగాని ఇతర ఒడంబడికలవలనగాని మార్చగూడదని.

ఆస్ట్రేలియా నౌక సమై

దక్షిణ ఆఫ్రికాకు వ్యాపించుట

సిడ్నీ, ఆగస్టు 25:—వాషింగ్టన్ నుండి సమై నాయకుడుగాని అక్టోబరు 15 నావికాదళము నావికులు పనిమానివేసెదమని నిశ్చయించుకొనిరి. కామన్వెల్త్ అంతటను నావికసంఘమునా రంబరును సభలను జేసిరి.

సమైలో జోక్యమున్న వార్లను ప్రవాసమున కంపుటకు ప్రభుత్వమునా రోక సంఘమును నియమించిరి.

మంగోలియా నౌక యావత్తుసిబ్బందితో సిడ్నీకు బయలుదేరెను.

ఈ సమై దక్షిణ ఆఫ్రికాకు గూడ వ్యాపించెను. స్వాండు గేటు క్యాపిలు నౌకను దర్శనములో ఆఫుజేసిరి.

యూరికిజేసు నౌకాసిబ్బంది సమైవారులతో జేరెను. డిటాలు నౌకాసిబ్బంది తమసానుభూతిని జూపుచు ఇదివరకు జేసికొన్న ఒడంబడికను మన్నించవలెననియు దానిని దిద్దవలసినచో ఇంగ్లండులో జేయవలె ననియు దెలియజేసిరి.

దక్షిణ ఆస్ట్రేలియావారుగూడ, సమైను ఆహ్వాదించి తోడ్పడెదమనిరి.

ఇతరరేవులలో సమైగట్టుట కంగీకరించి సాధ్యమైనంత త్వరలో ఆస్ట్రేలియా నావికసంఘమువారు లండను ప్రతినిధి నేర్పొను జేయవలె నని 300 బ్రిటిషు నావికులు తీర్మానించుకొనిరి.

డూను తిరుగబాటు

డమన్ స్కూన్ ముట్టడిని తరుమగొట్టుట

ఫ్యారిస్, ఆగస్టు 25:—నిన్నటి యుద్ధమున డూనులు డమన్ స్కూన్ ను ముట్టడించిరి. కాని ఫ్రెంచి ఆర్మికదళము వైమానికులు ఎదుర్కొని శత్రువులను జేబెల్ డూను ముఖముగ పారదోలిరి. శత్రువులకు గొప్పనష్టములు గల్గెను.

నెంబిలో అశ్వేషకజ్యోతిపదర్యము జరిగెను.

డాను నష్టపరిహారములు

జర్మను విమానములలో ఋణావత్రములను చెచ్చుట లండను, ఆగస్టు 25:—జర్మను విమానము క్రాయిగను జేరెను. ప్రజలు గుంపులుగ జూడవచ్చిరి. 95660 పౌనుల ఋణావత్రములను డాన్ నివేదికప్రకారము భరణతగ దెచ్చెను.

ఇంగ్లండుబ్యాంకులో ఈవత్రముల నుంచిరి. పోలీసువారు మోహగబండిని గాపాడుచువెళ్లిరి. నీళ్లను ఊడి దీయుటకు జర్మను ఉద్యోగులు విమానములలో లండనుకు వెళ్లిరి. పత్రములనుగూడ లెక్కపెట్టెదరట. ఇట్టి జర్మను విమానము ఇంగ్లండుకు వచ్చుట కిదే ప్రథమము.

చీనానుంకములసభ

ఇంగ్లండు ఆహ్వానము నంగీకరించుట

లండన్, ఆగస్టు 25:—బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు చీనా ప్రభుత్వమువారి ఆహ్వానము నంగీకరించిరి.

యువరాజు ఆరంభైనుసంచారము

హూటెలు, ఆగస్టు 25:—యువరాజు సెనెర్గు ఎస్టాకోనియా గొల్లపల్లెకు వెడలిరి. 120 వేల ఎకరముల విస్తీర్ణముగనున్నది. 30 వేల వస్తువులు, 50 వేల గొట్టెలు, మాడువేల గట్టుములు ఈపల్లెలో నున్నవి. యువరాజునకు స్వాగతము నొసగిరి.

నల్లమందు ఒడంబడిక

జపాను ధ్రువపరుచుట

మొన్న జరిగిన అంతర్జాతీయ సభలందు నిర్ణయించినట్లు నల్లమందు ఒడంబడికను జపాను అంగీకరించు నని తెలిపిరి.

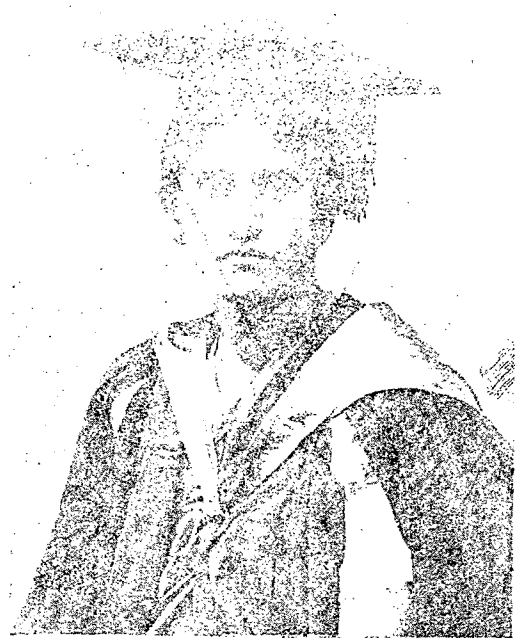
భారత దేశ నివేదికము

జనీవా, ఆగస్టు 25:—నేటి మధ్యాహ్నము సభలో నల్లమందు ఒడంబడికను చర్చించుచు బ్రిటిషు ఉత్తర బోర్నియో దేశమునుండి ఫిలిప్పైన్సుకు ఎగుమతి జేయకుండ జేయలేదని యునైటెడ్ కింగ్డమ్ ప్రతినిధి యగు హ్యూమిల్టనునతిగా రడిసిరి.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈ విషయమై శ్రద్ధ వహించిరియు చీనానుండి ఎగుమతియగు 17000 టన్నుల నల్లమందుకంటె ఉత్తర బోర్నియోనుండి ఎగుమతియగు నల్లమందు లెక్కలోనిది గాదని క్యాంబెలుగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి.

బోర్నియోనుండి ఫిలిప్పైన్సుకు విస్తారముగ నల్లమందు ఎగుమతిగాలేదని సర్ మాల్కండ్ డివిలింగ్ గారు అనిరి. 1920 సంవత్సరపు జపాను నివేదికమును పరీక్షించిరి. 7000 కిలోగ్రాముల కోకెయిను తయారుజేసి రనిరి.

నల్లమందుఎగుమతిచేసెదమతులను అతిజాగ్రత్తగ పరీక్షించుచున్నారనియు దేశములో ఎంతికావలెనో అంతవరకే నల్లమందును తయారుజేయుచున్నారనియు నైద్యమునకు, ప్రకృతి

ఎం. ఎ. డిగ్రీ పొందిన ఆంధ్రస్త్రి

మీరు బుచ్చమ్మగారు. ఈమె మొన్నటి కాన్వోకేషనులో ఎం. ఎ. డిగ్రీని గ్రహించెను. ఈనెత్తరము ఎం. ఎ. పట్టుకు నొందిన స్త్రీ యీమె ఒక్కరైయ్యె. (ప్రస్తుతము బి. ఎల్. చదువుచున్నది. ఎం. వెంకటరత్నంగారి కుమార్తె. (పెనుమాటో.)

శాస్త్రసందర్శనలందును నల్లమందును వాడుచున్నారనియు జపానుప్రతినిధి తమ ప్రభుత్వవిధానమును దోయజేసెను.

జపానులో మార్చెయిను చాలవరకున్నదనియు 1000000 ఔన్సులుండుననియు క్యాంబెలుగారినిరి.

వికింగు సమై

అంతరించుట

వికింగు, ఆగస్టు 25—బ్రిటిషు రాయబారికార్యాలయమున సమైవారులు చాలమంది పనిలో ప్రవేశించిరి. లేదా వీరిస్థానే ఇతరులు నియమించబడిరి. సమై అంతరించెనని రాయబారపు కార్యాలయమువారు రనుకొనుచున్నారు.

రూరు ఆక్రమణ తొలగుట

డసల్దార్లు, ఆగస్టు 25:—ఫ్రెంచివారు రూరును పూర్తిగ ఖాళీజేసిరి.

రైను వామభాగముందున్న ఓబరుక్యాపెలు, హిట్టెన్దేశములు ఆక్రమణ దేశములోనివిగనే ఆలోచించెదరు.

రిఫ్ట సంకులము

స్వయం అవస్థాపనము

ప్రొవిన్, ఆగస్టు 25:—10 రోజులలో రిఫ్టలపై బడి పోతవని డిరివరాగా రన్నటుల మ్యాజిక్ వార్తలు చెబుతున్నవి.

ఆర్థిక సంక్షోభము రావడముచే శత్రుశక్తులు చల్లారినవి. చాలా నష్టము గల్గెను. ఇంతటి చెప్పటకు వీలులేకున్నది.

శత్రువులు మరల చెలరేగుట

ప్రొవిన్, ఆగస్టు 26:—ఫెజువా రల్లిట్టు చెబుతున్నది. బ్రే ను తె గ వా రు చే గో శ యు ల చేత ను, సన్నీల తోడను ముట్టించిరి. కాని ప్రతిహతులైరి. కీలాదగ్గర రిఫ్ట నాయకులు కేందులు సమావేశమైరి. దీనియందే శత్రువులు ప్రజలపై ప్రతేకములతో రూపంగమం దంటును శత్రువులు చెలరేగుచున్నారని వైమానికులు తెప్పరుచున్నారు. కాని కలిసి పోరాటము జరగ లేదనుచున్నారు.

రిఫ్టల క్రొత్త యవస్థాపనము

వెజ్జిరంగమునుండి అబ్దులు కరీంగారు వైద్యమును బలపరచుకొనుచున్నారు. పోరాటమును ఆరేసి సోదరుడే నడిపిండును. టూటటును తూర్పుగతమశత్రువులు దిగకుండ తీరము నంతట అంతటా కింగారు గాపాడుచున్నారు.

ప్రైయిట్స్ ప్రభుత్వ

ఆర్థిక పరిస్థితులు

నల్ల మందు ఆదాయపులోటును పూర్తి చేయుట

సింగపూరు, ఆగస్టు 25:—నల్ల మందు ఆదాయము తగ్గి నష్టముపడుచునని దానిని పూర్తి చేయుటకు రి,00,00,000 డోలరులను అవసరముగా మూలధనముగ ప్రభుత్వమువారు ఏర్పాటు చేసిరి. సారాయి, పొగాకు మీద సుంకములను హెచ్చుచేసిరి.

ఆఫ్రికా దేశీయులు

హెర్జుజుగునేనాని అభయము

కేపుటౌన్, ఆగస్టు 22:—హెర్జుజుగునేనాని ట్రాన్స్వాల్, సిస్టిను దేశములకు సంచారముచేయుచున్నాడు. ఈ సంచారములలో దేశీయులతో పరిచయమును గలుగజేసికొనుచున్నాడు. ప్రభుత్వవిషయములలో వర్తమానములందరచుచున్నాడు. కాని యూరపియనులకు మంచిగనున్నది దేశీయులకుగూడ అవి శత్రువు మంచిగ నుండజాలదనియు, యభివృద్ధి జేందు కోర్కెను జూపినదేశీయులకు ప్రభుత్వమువారు సహాయము జేయుదురనియు యూరపియనులు బొందిన నాగరకమును దేశీయులు బొందలేదని బహుశాసనలెననియు, యూరపియనుల విద్యారాజు తమకు గూడ అభివృద్ధి గావలెననుట తప్పనియు, ఇంతకంటే సార్థకమగు విద్యావిధానము నపేక్షించవలెననియు, హెర్జుజుగునేనాని దేశీయులు తనకు వినతిపత్రము లిచ్చితివపుడు చెలియజేసిరి.

మరి కొంచెము ఎక్కువధూమిని దేశీయుల కిచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించ వచ్చుననిరి.

దేశీయుల స్థానే బీదలకు శత్రువులు సేర్పాటుచేయుచున్నారన్నమాట ఉత్త ఆడవిగోల యనిరి. దేశీయులున్న జిల్లాలో దేశీయులు చేయగల పనులన్నిటిని వారే చేసికొనుటకు ప్రభుత్వవిధానము సవరించుచున్నారనిరి.

మరణవార్తలు

సుప్రసిద్ధుడైన రోజు ఎడూయ అనునామె చనిపోయెను. మొదట ఇండియాకు వచ్చిన ఇంగ్లీ కంపెనీలో ఈమె పని జేసెను. మేజరు జెనరలు మాట్టర్డుగారు చనిపోయిరి.

సెక్యూరిటీ ప్యాక్

బెల్జియం విజ్ఞప్తి

గోమ, ఆగస్టు 28:—సెక్యూరిటీ ప్యాక్ను గూర్చి జెకోస్లావియా యూగోస్లావియా రుమేనియా దేశములు ప్రకటనమును తయారుచేయుచున్నారు. అన్ని యూరపియను సరిహద్దులకు అభయముల సేర్పాటుచేయుచున్నారు. గ్రీసు, పోలాండు, బాల్టిక్ దేశములు ఈ ఊహలతో ఏకీభవించుచున్నవట.

ఫ్రెంచి నౌకాదళ కలహము

నిజముగాదనుట

అసంతృప్తులగు నావికులు

ప్రొవిన్, ఆగస్టు 25:—ఫ్రెంచి మధ్యధరాసముద్ర నౌకాదళము 15 రోజులనుండి కలహించెనని వదంతులు ప్రబలుచున్నవి. కాని అయ్యవి నిజము గాదనుచున్నారు. సేనాధిపతికి వ్యతిరేకముగ కుట్రనుబన్నిరని 4గురు నావికులను సైనిక న్యాయస్థానమువారు 1 నుండి 4 సంవత్సరములు శిక్షను విధించిరి. ఆహారము కానులేదని మొరజెట్టిరి. సేనాని ఉత్తరువుల నిరాకరించిరి. కొందరిని తమస్నేహితులను తమతో జేరవలెనని ప్రోత్సహించిరి.

మోటారుతో ప్రపంచమును చుట్టుట

ఆస్ట్రో జర్మను మోటారుబండ్లు

బెర్లిన్:—వియన్నానుండి కొద్దిరోజులలో ప్రపంచమునంతట చుట్టివచ్చుటకు ఆస్ట్రోజర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. దీనినిమిత్రము ప్రత్యేకము మూడు మోటారుబండ్లను క్రొత్తగ తయారుజేసిరి. ఒక సంవత్సరమునుండి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు అయ్యవి పూర్తిగావచ్చినవనియు చెలియుచున్నది.

ఈబాటసారులు బాల్కనులనుదాటి కాక్స్టాంటినుపోలుకు బోయి, ఆసియామైనరు, అచటనుండి అమెరికాకు బోయి అచట బొంబాయికి పయనమాయెదరు. ఇండియా తరువాత సముద్రా, జావా, చీనా, జపాను కేగెదరట. న్యూయార్కు కేగి బూర్మనపైర్ను జేరెదరు. ఆఫ్రికను పోర్చుగలు, స్పెయిను, గ్రేటుబ్రిటను ప్రాంసు బోయి వియన్నా జేరుకొనెదరు. 18 నెలలలో పూర్తిజేసికొన దలచిరట.

రోనాల్డుషే ప్రభువు

ఇండియా రాజప్రతినిధిగనుండుటకు

అయిప్తమును బాపలేదట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఆగస్టు 26:—ఇండియా రాజప్రతినిధి పదవిని గూర్చి రోనాల్డుషే ప్రభువుతో ఆలోచించ ఆతడు అయిప్తమును జూపినటుల లేదని ఈవినింగు స్టాండర్డుపత్రిక చెబుతున్నది. కాని అంత్య పరిష్కారము లేలేదనియు, ఏదెట్లున్నను ఆ పదవికి తగినవారు లేకపోలేదనుచున్నది. రాజప్రతినిధి పదవి ఇంకను ఆకర్షణీయముగ నున్నదనుచున్నది. ఇంతకంటే అలంకరించదగిన ఇతరపదవులను. అలంకరించుటకు కష్టముగ నున్నదట. రోనాల్డుషే ప్రభుని పేరుతోబాటు విల్లింగ్డన్, లిట్టల్ ప్రభులను పార్లమెంటు, బల్గేర్ హెడ్ ప్రభువు, సర్ హోక్స్ట్రు బల్లరు మున్నగువారిని గూడ పేర్కొనుచున్నారు.

డ్రూసెన్ పోరాటము

పరాసులు కిచ్చెటు ఎల్ గజాలిని వదలిబెట్టుట

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

జేరూసలం, ఆగస్టు 26:—డ్రూసెను సైన్యములు తీవ్రముగ పోరాడిరి. పరాసులు కిచ్చెటు ఎల్ గజాలి ప్రదేశమును పదలునటుల శత్రువులుపోరిరి. దమాస్కును కుత్తరముగ మరల గొప్ప పోరాటముజరిగెను. గతరాత్రి ఫ్రెంచిసైన్యములు ఆగ్నేయముగ ఎక్రూకు వెడలినవి. పరాసులు తమస్థానములనుండి పోలెరివచ్చును. వెనుకకు పోవుచున్న పరాసులను డ్రూసెనులు వెంబడించిరి. ఫ్రెంచివారిసైన్యములు అపారములు. సాయుధశకటము, విమానము నాశనమైనవి. ఫ్రెంచి వైమానికులు ఎక్రూదగ్గర గ్రామములను తగులబెట్టుచున్నారు.

పాటియాలా మహారాజు

విరాళము

పాటియాలా మహారాజుగారు లండనులో అంధులనిధికి నూరు గిన్నీలను అనగా 105 పౌనులను ఇచ్చిరి.

మత్తప్రచారకులు

చీనాలో దొంగ లెత్తుకబోయిన మత్తప్రచారకుల గతి ఏమైనది కనుగొనుటకు బెంగ్లా కాన్సులు సేనల సంపాదించి, బండిలను విడిపించి తీసికొనిరడదని కబురంపెను.

వాతావరణస్థితి

1925 సం॥ ఆగస్టునెల 27-వ తేది గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అత్యధిక ఉష్ణము గత 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణము గత 24 గంటలలో	అత్యధిక ఉష్ణము గత 24 గంటలలో	జూన్ నెల 1-వ తేదినండి వర్షము జూన్ నెల 1-వ తేదినండి వర్షము	మరియు సాధారణముగ సంవత్సరమునకు మొత్తము.
గోపాలపురం	90.1	80.6	...	18.40	44.96
విశాఖపట్టణము	89.0	80.6	...	11.78	87.09
కాకినాడ	90.8	77.7	0.02	28.93	89.09
మచిలీపట్టణము	85.3	75.5	0.13	18.80	41.59
కర్నూలు	89.6	73.1	0.32	11.07	26.01
ఒల్లూరి	88.8	73.4	0.07	2.07	20.51
కడప	94.2	75.0	0.15	15.66	31.23
నెల్లూరు	95.7	75.6	0.10	8.04	37.98
మద్రాసు	96.5	80.0	...	9.61	50.74
కడపూరు	91.8	75.0	0.26	13.81	52.94
నేలము	91.3	73.4	...	10.18	39.30
కోయంబుత్తూరు	82.1	71.1	...	3.54	22.29
తిరుచనాపల్లి	96.1	77.6	...	10.95	33.18
నాగపట్టణము	94.3	80.3	...	4.07	54.98
మధుర	93.5	79.7	...	10.29	33.58
పాంబక్	87.1	78.3	...	0.26	37.00
తిరునల్వేలి	1.64	28.34
తిరువేంగుడము	81.1	74.4	0.05	19.64	64.51
కొచ్చిన్	83.2	75.5	0.09	55.49	114.51
కాలికట్టు	83.8	72.1	1.29	93.96	117.16
మంగళూరు	81.0	71.2	0.51	113.89	125.68
బెంగళూరు	79.3	66.1	0.12	8.86	35.37
మెర్కార	65.0	61.2	2.12	92.92	125.46
కొడకనాల్	62.5	52.2	0.01	13.64	62.18

సర్కారులు:—మచిలీపట్టణములో 0.13. వర్షించెను. కాకినాడలో చినుకులు బడెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. మచిలీపట్టణములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. పగటివేడిమి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. విశాఖపట్టణములో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—వర్ష పాతమునకు గలదు. కర్నూలులో 0.32 వర్షించెను. కడపలో 0.15 కురిసెను. బల్లూరిలో తుంపరబడెను. బల్లూరిలో మేఘములుపలచగనన్నవి. తక్కినవోట్ల చట్టముగనున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత తక్కువ. బల్లూరిలో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—కడపూరులో 0.26 నెల్లూరులో 0.10 వర్షించెను. మేఘములు ఒకమోస్తరుగ నున్నవి. మద్రాసులో ఆర్ద్రతతక్కువ. మద్రాసులో పగటివేడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

ఉత్తరమద్రాసు తీరమున వర్ష పాత ముండవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. యు. సామూరు,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

కూనూరు, ఆగస్టు 25:—కూనూరులో వయోవృద్ధుడును ఇండియన్ క్రిస్టియన్ సంఘమునకు నాయకుడునుగు యస్. పి. ప్రాంసిసుగారు చచ్చిపోయి అనుతమయింట్లో పడవ నేటి యుదయమున అకస్మాత్తుగా చనిపోయిరి. వీరికి వయస్సు 73 సంవత్సరములు (అ. ప్రె.)

జాగ్రత్త - జాగ్రత్త

స్వరాజ్యపక్షమువారి మోచములకు లోబడకుడు

సర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారి సందేశము

తంజావూరుజిల్లా బ్రాహ్మణేతర మహాసభయందు సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వారాజ్యమును కోరు తీర్మానమును బలపరచుచు సర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారి క్రిందివిధమున ఉపన్యసించిరి.

సంపూర్ణముగా బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వమును మనము కోరుచున్నాము. జామియనుల హాదా భారతదేశముల కేర్పడవలెను. బర్మను హాడ్ ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము మిగుల ఆకాభంగకరముగ నున్నది. కాని ఎక్కువ సంస్కరణములు ప్రసాదించబడునంతవరకు దేశమునందు అకాలి అధికముగ నేయుండును. నియోజకవర్గమువారికి రాజకీయ విషయములందు కొంత అభిరుచి కలుగజేయవలయుననియు, ప్రస్తుతమున్న సంస్కరణములు విజయముగాంచునట్లు పనిచేయవలయు ననియు అటుపిమ్మట ఎక్కువ సంస్కరణములు పొందు విషయమై ఆలోచింపవచ్చు ననియు బర్మను హాడ్ ప్రభువుగారి చెప్పియున్నారు. ఈ విషయమై బర్మను హాడ్ ప్రభువుగారి మద్రాసు మంత్రులను ప్రశంసించియున్నారు. ప్రభువుగారికి తృప్తి కలుగువిధమున మంత్రులు పనిచేయగలరు. ఆ విషయమై మనము భయపడనక్కరలేదు. ప్రభుత్వ పరిపాలన విషయములందు మనము సామర్థ్యము కలవార మని చెప్పుట కవకాశములేని విధమున మనము ప్రవర్తించియున్నాము. నియోజకవర్గములకు రాజకీయ విషయములందు అభిరుచి కలుగజేయుటకై యథా శక్తి మనము పాటుపడియున్నాము. స్వరాజ్యపక్షమువారికి మిచేయుచున్నాలో పరిశీలించెదము. మనలోపాటు వారుగూడ స్వరాజ్యము కోరుచున్నారు. సంపూర్ణముగా బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వమును సంపాదించవలయునను ఆశయమును మన మెన్నడును ప్రతిఘటించియుండలేదు. కాని కాంగ్రెసుపక్షమువారి అసహాయోద్యమమును విధ్వంసనకార్యక్రమములను ఆక్షేపించియుంటిమి.

మునిసిపలు ఎన్నికలు

స్వరాజ్యపక్షమువారిపట్ల మనము వేరువిధమున ప్రవర్తించవలసిన అవసర మేర్పడినది. ఈసందర్భమున ఇటీవల చెన్నపురియందు జరిగిన మునిసిపలు ఎన్నికలవిషయమై కొంత చెప్పవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు జరిపినసభలను కొన్నిటి నేను చూచియున్నాను. తమ ఉద్దేశములు నెరవేరుటకును తమ అభ్యర్థులను గెలిపించుటకును స్వరాజ్యపక్షమువారి కేవల యైనను చేయుటకు సరిపెట్టలేదు. ఊరు పేరులేనివారిని అభ్యర్థులుగ పేరు నియమించుచున్నారు. గాంధీగారి ఛాయాపటమును ఊరేగించుచు స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థికి వోటు యిచ్చుట మహాత్మునకు వోటు యిచ్చునట్లని వోటరులకు చెప్పి మోసపుచ్చుచుందురు. ఇది ఎంత అన్యాయమో గమనింపుడు. పూర్వము బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల నివిధముననే మోసపుచ్చి బ్రతుకుచుండెడివారు. పిండము గర్భములో పడినదిమొదలు మరణమువరకు బ్రాహ్మణులు ప్రతికార్యమునకు వచ్చుచుండిరి. కాని బ్రాహ్మణేతరవర్గమును ఈవిషయమున బ్రాహ్మణుల మోసమును వెలిబుచ్చినవి. ఇప్పుడు అన్ని కార్యములను బ్రాహ్మణుల సహాయము లేకనే బ్రాహ్మణేతరులు జరుపుకొనుచున్నారు. తమ పూర్వీకుల వలెనే స్వరాజ్యపక్షమువారు అసగా బ్రాహ్మణులు ఇప్పుడు బ్రాహ్మణేతరులను గాంధీగారిపేరు చెప్పి, వారి ఇతరవిధములను మోసపుచ్చుచున్నారు. వోటరులకు వివరములన్నియు తెలిపి వారివోటును పొందవలయునగాని ఈవిధమున మోసపుచ్చుట ఎంతమాత్రము ధర్మము కాదు.

ఒక హెచ్చరిక

ప్రజలను స్వరాజ్యపక్షమువారిని హెచ్చరింపవలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారిలోపాటు మనముగూడ స్వరాజ్యము కోరువారమగుచే ఇంతవరకు స్వరాజ్యపక్షమువారిని ప్రతిఘటించుటకు మనము పూనుకొనలేదు. ఈరాష్ట్రమున అసహాయోద్యమమును చంపినది బ్రాహ్మణేతరపక్షమునకు చేరినమనమని సగర్వముగ చెప్పుకొనవచ్చును. అసహాయోద్యమము ఇప్పుడు సంపూర్ణముగ నశించినది. కాని వేరువిధమున మొలకెత్తరున్నది. చెన్నపురియందు ఈమొలకలు విషవృక్షముగ వృద్ధిగాంచు నూచనలు కనుపడుచున్నవి. ఇదియే స్వరాజ్యపక్షము స్వరాజ్యాదర్శముతో మనము ఆమోదించుచున్నాము. కాని స్వరా

జ్యపక్షమువారిచర్యలను ఎంతమాత్రము ఆమోదింపజాలము. జస్తి సుపక్షమువారు ఆంగ్లేయులను అధికారవర్గమువారిని అనుసరించుచున్నారను నిందారోపణ గావించబడుచున్నది. కాని కాసన సభయందు బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారు గావించినకృషిని నిష్పక్షపాతముగ పరిశీలించిన ఈనిందారోపణ అసత్యమైనదని స్పష్టమగును. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారు అబద్ధములు చెప్పుటయందు నిధులుగదా?

“స్వరాజ్యాదర్శమును ఆక్షేపించుట మనధర్మము”

స్వరాజ్యపక్షమువారు ఇదేవిధమున ప్రజలను మోసగించుచున్న, వోటరులకు తగుజ్ఞాన మేర్పడువరకును, స్వరాజ్యపక్షమువారు తమ విధానములను మార్చుకొనునంతవరకు, స్వరాజ్యాదర్శమునే ఆక్షేపించుట మనధర్మముగను. నియోజకవర్గములవారు రాజకీయబాధ్యతలను గుర్తరగవలయు ననియు, భారతీయ నాయకులు ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచుండవలయు ననియు ఇట్టి అనుకూలపరిస్థితులు ఏర్పడినగాని సంస్కరణములను వృద్ధిచేయువిషయమై ఆలోచించుటకు పిలువలేదని ఇంగ్లండు మంత్రులు స్పష్టముగ ప్రకటించియున్నారు. బర్మను హాడ్ ప్రభువుగారి ఉపన్యాసము ఖండించుట సులభమగు పనికాని మన పరిస్థితులను మనము గుర్తెలుగవలెను. స్వరాజ్యము పొందుటకు రెండేమార్గములు. దౌష్ట్యముతో ప్రభుత్వమువారి నోడించి స్వరాజ్యము సంపాదించవలెను. లేకున్న బ్రిటిషువారుదయవలచి మన కివ్వవలెను. మొదటిమార్గము అసాధ్యమని స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ అంగీకరించుచున్నారు. ఇంక మనము స్వరాజ్యము పొందవలయుననిన బ్రిటిషువారివల్లనే పొందవలెను. ఇట్టిపరిస్థితులలో బ్రిటిషువారి అభిప్రాయములకు అనుగుణ్యముగ ప్రవర్తించి వారికి తృప్తి కలుగజేయుట ఉచితమా లేక బ్రిటిషువారిపట్ల వైరముపూని విరోధము సాధించుట ఉచితమాయని ప్రశ్నించుచున్నాను. స్వరాజ్యపక్షమువారి రలంబించుచున్న విధానములే మనము బ్రిటిషువారి సానుభూతిని కోల్పోవుచున్నాము. స్వరాజ్యపక్షమువారి చర్యలవల్ల స్వరాజ్యము మనకు దూరమగుచున్నది. కావున స్వరాజ్యపక్షమువారిని అణచుట మన ప్రథమకర్తవ్యము. ఇందులకు బుర్రాకూటికు ప్రభుత్వమువారితో కలిసికూడ పనిచేయు టవసరము. స్వరాజ్యమును దూరముచేయుచున్న స్వరాజ్యపక్షమువారిని అణచుట మన ప్రధానధర్మము.

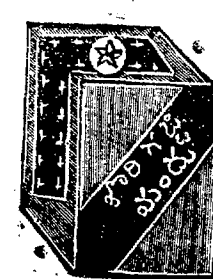
స్వరాజ్యపక్షమువారిని అణచవలెను. జాగ్రత్త, జాగ్రత్త. ఇదియే బ్రాహ్మణేతరుల కాదర్శముగ నుండవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి మోసములకు లోబడకుడను. స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రజలను మోసపుచ్చుచున్నారు. దేశోద్ధరణమునకు మార్గవారిని అణచి మిదేశభక్తిని ప్రకటింపవలసియున్నది. ధైర్యముతో ఈప్రయత్నమునకు పూనుకొనుడు. ఇదియే నాసందేశము. స్వరాజ్యము స్వరాజ్యము అనుపేరుతో వారే సర్వాధికారములను సంపాదించి యెత్తించుచున్నారు. జాగ్రత్త-జాగ్రత్త జాగ్రత్త.”

నచ్చనివో! సొమ్మువాపసు చేయబడును!

జాతకరత్నము 11 భాగము

ఇది సుమారు 280 పుటలుగల యద్భుతగ్రంథము. లగ్న స్థులము, భావస్థులము, గ్రహస్థులము, అష్టకవర్గ, పోడకం వర్గ, ద్వాదశభావఫలితములు, దశాంతర్దశాఫలితములు, మున్నగు పెక్కుపాఠములతో శ్లోకతాత్పర్యరూపమున ఈగ్రంథము వ్రాయబడియున్నది. పెక్కుజాతకము లుదాహరణగా కలిగి ద్వాదశభావమును చర్చింపబడినవి. జ్యోతిషాంశములన్నియు చక్కగా ఇమడ్చబడినవి. ఇది యింటికోర్కెలిప్పుడు. వెల 200. మొదటిభాగము రు 1-0-0. పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. గ్రేట్ యిండియన్ జ్యోతిషాలయము, 2181 కోంకోట, విశాఖపట్నంజిల్లా.

అడుసుపుండ్లమందు

నీళ్లలో తిరుగుటవల్ల కాలివేళ్లకు మధ్యమున కలుగు అడుసుపుండ్లకు యీ ఔషధము చాల శ్రేష్ఠమయినది. యింక యితర చర్మవ్యాధులకును వుపయోగింప వచ్చును. బుడ్డి 1 కి 0-8-0 తపాలుఖర్చులు ప్రత్యేకము.

అమరావతి యేజిన్సీ,

పార్కుటవును, మద్రాసు.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1925-వసం|| ఆగస్టునెల 27-వ తేదీ గురువారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా	1-కి రు	80 0 0	మొదలు	42 0 0	వరకు
బియ్యము బస్తాలు					
కుసుమ తెనాలివి	,,	ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 0 0	
నెల్లూరివి	,,	డిటా	,,	15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,,	డిటా	,,	16 0 0	17 0 0
రాగులు	రా.	164 బస్తా 1-కి	,,	8 12 0	9 0 0
నవ్వులు	,,		,,	20 0 0	24 0 0

2. పప్పుధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 205	,,	12 8 0	18 0
నెసగులు	,, డిటా	,,	11 12 0	12 8
పెసలు	,, డిటా	,,	13 8 0	14 8
మినుములు	,, డిటా	,,	15 4 0	16 8
ఉలలు	,, ర 164	,,	8 8 0	9 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె	బా 1-కి	,,	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,,		14 0 0	25 0 0
కొండాపురంనెరు నెసగుపప్పుబా1కి	,,		61 0 0	68 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,		56 0 0	59 0 0
తేరు నెసగునూనెగానుగబా1-కి రు	188 మి.కా.నూనె		180 0 0	
అముదము	బా 1-కి	,,	120 0 0	122 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు	బా 1-కి	,,	100 0 0	
కూరపసుపు	,,		45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	,,		100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముసుగు 1-కి	రు	45,50		
కాళహస్తీపాయకట్టు	,,			50,55
బెల్లము	బా 1-కి	రు	40 0 0	55 8 0
చింతపండు	బా 1-కి	,,	50 0 0	77 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం	బా 1-కి	,,	28 0 0	88 0 0
చదరం	,,		28 0 0	86 0 0
రవుండు	,,		22 0 0	50 0 0

6. లోహములు

నెండి 100 తులంగు	,,		71 0 0	74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	,,		21 4 0	21 8 0
సవరము 1-కి	,,			18 8 0
ఇత్తడి బా 1-కి	,,		262 0 0	275 0 0
రాగి డిటా	,,		280 0 0	281 0 0
అస్కాచక్కెర	226 పా గలవి		80 14 0	81 2 0

7. దూది

బోండానెట్టుబారువ 1-కి	రు	800 0 0		
పల్నాడు దూది	,,		215 0 0	

8. నూలు

కోయిల్ పట్టి నెం	10 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 0 0	
మధుర నెం	12 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం	8 1/2 పెట్టె 1-కి	,,	7 4 0	
నూళయేనుగ నెం	20	,,	9 8 0	
వడ్వాక్ నెం	24 1/2	,,	9 12 0	
14 1/2 క్వీలక్ పక్షి		,,	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం	యీటె	,,	9 4 0	
నెం 22	,,	,,	9 12 0	
నెం 12 1/2 బెన్ని సర్ప. ను		,,	8 0 0	
నెం 24 1/2	,,	,,	8 4 0	
నెం 12 1/2 అలెన్సన్		,,	7 2 0	
నెం 12 1/2 కోయిల్ పట్టి		,,	7 8 0	
నెం 22 1/2 రంగవిలాస		,,	9 8 0	
నెం 14 1/2 రాధాకృష్ణుడు		,,	7 4 0	

మహాభారత యుద్ధనాటకము

ఆపూర్వ గ్రంథము. రసభరితము. సంపూర్ణ మహాభారత కథనంతను వెల్లడించు ఉత్తమ నాటక రాజము. మృదుమధుర తెలిగల గద్యపద్యములును పాటలు గూడ గలవు. ప్రవర్తించుటకు చాల అనుకూలమైనది. ఇందు శ్రీ కృష్ణపాత్ర పోషణమునందు రాజ్యతంత్ర ప్రహేళిక బాగుగ వెల్లడింపబడినది. రాయల్ నైజా 104 పేజీలు, చక్కని అచ్చు, చాల అందముగా నుండును. వెల రు 1-0-0 మాత్రమే. వలయువా రిటుల గ్రంథకర్తగారిపేర వ్రాయవలెను. కటా అచ్చయ్య, తెలుగు పండితుడు. బి. బి. హెచ్. ఎమ్. స్కూలు, పేటపాశేం. (గుంటూరుజిల్లా)

అమృత తాలిజనము

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

తోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాబాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేప చేయుచుండునంత తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆరమించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, స్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు. సాధారణముగా నైద్యులందరును నన్ను ఆరమించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (తోకామయహార కస్తూరిమాత్రలు) చంటికిల్లులు, బాలెంతలు, పడుచు వాయి, ముసలివారు, వారు పీరననెల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్తశత్రులు, సకలజ్వరములు, మాండ్లము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాడ్లు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదాలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొల్లూయెంజా, ప్లేగ్, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణముగను. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెవ్వడు నన్ను మరచరు.

300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో ర్పు. 1-8-0. 12 బుడ్లు ర్పు. 2-13-0. 25 బుడ్లు ర్పు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు.

ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఆంధ్ర గ్రంథ మాల

నెం. 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు వాఙ్మయాభ్యుదయమును తన్మూలమునను విజ్ఞానాభ్యుదయము ను సాధనంబులను విషయము సర్వత్ర తెలిసియున్నది. ఆంధ్రాభ్యుదయమునకు దేశమునందు గ్రంథమండలులు, గ్రంథాలయములు, కళాప్రదర్శనములు మొదలగు సంస్థానలు పర్యాప్తంబులై ప్రజాజీవనప్రవాహమును ప్రవహింపజేయుచున్న విధమును దేశచరిత్ర విశదము చేయుచున్నది. శ్రీయుత కె. వి. లక్ష్మణరావుగారు రారంభించిన యాంధ్రవిజ్ఞానచంద్రికాగ్రంథమాల నేడు శాఖోపశాఖలుగను భిన్నరూపములను వెలయుచున్నది. గ్రంథమాలలన్నియును యథాశక్తిని వాఙ్మయాభివృద్ధికి బాటుపడుచున్నవి. ఆంధ్రమాత నలంకరించుట కేర్పడిన గ్రంథమాలలం దిది యొకటిగ నుండగలదను విశ్వాసముతో నీప్రయత్న మారంభమైనది. ఈ గ్రంథమాలయం దు విజ్ఞానాభ్యుదయమునకు సాధనములైన గ్రంథములు ప్రచురించుట కేర్పాటు చేయబడు చున్నది. వివిధవిషయములకు సంబంధించిన గ్రంథములు గ్రెగ్గిడుమాసముల కొకగ్రంథమువంతు నను ప్రచురింపబడును. ఆంధ్రమహాజను లీప్రయత్నమును పోషించుటకు ప్రార్థితులు.

ప్రస్తుతము వెలువడనున్న గ్రంథములు:

- 1 శతకమంజరి (భక్తిసంపుటము): వృషాధిప, సర్వేశ్వర, దేవకీనందన, నారాయణ, కాళహస్తీ శ్వరాది శతకములు పది యిందు గలవు. ఒక్కొక్క శతక మునకు పీఠికయు, పాఠభేదములును గలవు. ౧-౮-౦
(ఈ శతకములు విడిగను దొరకును)
- 2 బసవపురాణము (ద్విపద): పాల్కురికి సోమనాథుడు. అనేక తాళపత్రమాతృకలను గొని పరిశీలించి కూర్చిన మూలము. పాఠభేదములు సూచించబడి నవి. శ్రీ వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు వ్రాసిన విపులమగుపీఠిక గలదు. అచ్చు, కాగితములు సుందరముగ నున్నది. ౨-౮-౦
- 3 గాంధీమహాత్ముని బెల్గాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షోపన్యాసము ౦-౪-౦
- 4 కమలాక్షి (చిన్ని విచిత్రకథ): రాయసం వెంకట శివుడుగారు ౦-౮-౦
- 5 నీతినిధి: వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు, వ్యవస్థాపకుడు.

ధర స ర స ము జర్జనీ ఎలెక్ట్రిక్ దీపములు

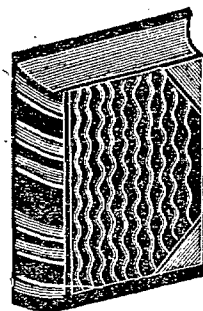
ప్రతిదీపమును బాట్లీ, బల్బుతో పంపబడును

1808

బివోలెన్సు	రూ. 2 0 0
బువోలెన్సు	2 8 0
పెద్దలెన్సు	8 0 0
సాదా స్క్రూత్ లైట్	8 0 0
,, పెంట్ లైట్ బిగ్గలెన్సు	8 8 0
చేతిండు 1 కి	4 0 0
ప్రత్యేక బాటి 1 కి	0 10 0
ప్రత్యేక బల్బు	0 5 0
ఆటోసిగార్ లైటు 1 కి	1 12 0
సాదా సిగార్ లైటు 1 కి	0 12 0
ప్యాకింగు, పోస్టేజి ప్రత్యేకము	
లిట్టి పర్కశాల	
ఊహలు పెట్టె నెం. 85. మద్రాసు	

శరీర మర్త శాస్త్రము

ఆంధ్రభాషలో ఇట్టిపూర్తిరహస్య శాస్త్రము ఇదివరకు యెవరినెల్లను బహిరంగము గా ప్రచురింపబడలేదు. దీనిలో ప్రీతి పురుష లక్షణములును వారియొక్క అపయరము విలక్షణములు శృంగార రహస్యములును, మొగ ఆడ అను శిశు ఉత్పత్తి వివరములును, పూర్వము సహజములు మర్మముగా వ్రాసిపెట్టినపుస్తకమును చక్కగా 64 వివిధచిత్రపటములతో ముద్రించి యున్నాము. ధర రూ. 1-0-0 వి. పి. చార్జి 7 అణాలు. ఎం. ఏస్. సరస్వతి అండు తంపెని, నెం. 9, ఆరుముగంపిఠి, మద్రాసు.

అమూల్యమైన చికిత్సలు

మెసరిజము

హిస్టరీయా మొదలగు సమస్తమయిన మానసిక వ్యాధులును అనేక యితరవ్యాధులును నయముచేయబడును.

స్వర్గ రజిత భస్మము

ఇది బంగారు వెండియు కలిపి కేవలము మూలికలచే తయారుచేయబడి శతపుకసాగన చేయబడినది. అశ్మిర వ్యాధులు సరములసంబంధమైన వ్యాధులు, అతిమాత్రము, కుసుమ, వీర్యస్థలము, నపుంశకత్వము, మొదలగువ్యాధులకు దివ్యవృద్ధి. దీనిని మా స్వర్గ వంగముతో కలిపి నేవించినయెడల ఇంజక్షన్ లు వల్ల కూడా నయముకాని ఎంత దీర్ఘ కాలమునాటి క్లిష్టవ్యాధులయినను నయముగను.

స్వర్గరజితం 20 దినములవండు రూ 7-0-0
స్వర్గవంగము ,, 8-0-0

శ్రీచందనవిలాస్ గోపీయాకు బహుమంచివండు. 3 దినములలో మరుకు మంట, నొప్పి నయముచేయును. } రూ 8-12-0

మా యోగ్యతాపత్రములవలన ఏయేవ్యాధులు ఏమోస్తరుగా నయముచేయబడినది తెలియును.

యం. రామారావు, గుంటూరు.